

هر سال با فرا رسیدن فصل تابستان و افزایش گرمای هوا، عده زیادی از هموطنانمان دچار گرمازدگی می‌شوند و این در حالی است که گرمازدگی یکی از اورژانسی‌های شایع پزشکی به حساب می‌آید که در صورت انجام ندادن اقدامات درست به موقع می‌تواند منجر به مرگ شود. کارشناسان معتقدند، گرمازدگی اغلب به صورت تدریجی ظاهر می‌شود و معمولاً افرادی را گرفتار می‌کند که به آب و هوای گرم و مرطوب عادت ندارند و افرادی که وضعیت عمومی مناسبی ندارند، نسبت به دیگران، بیشتر در خطر گرمازدگی هستند. علت شایع و خطرناک گرمازدگی، افزایش بیش از حد درجه حرارت بدن است.

گرمازدگی و علائم آن

دکتر محمد سلیمانی متخصص طب اورژانس در مصاحبه با رسانه‌های گروهی اظهار داشته است: گرمازدگی یک سندرم بالینی است که به علت کاهش حجم مایعات در شرایط استرس گرمایی و وجود می‌آید و بیمار دچار کمبود آب و نمک می‌شود. کمبود آب به دلیل عدم دریافت مایعات کافی در محیط‌های گرم بروز می‌کند که بیشتر در گرگان، ورزشکاران، سربازان و یا افرادی که درتسری به آب ندارند، ایجاد می‌شود. کمبود نمک نیز زمانی اتفاق می‌افتد که تعریق فراوان صورت می‌گیرد، اما این حجم از دست رفته فقط با آب بدون نمک جایگزین می‌شود. در گرمازدگی مای بدن معمولاً در محدوده طبیعی باقی می‌ماند. وی در مورد علائم گرمازدگی می‌گوید: علائم و نشانه‌های گرمازدگی غیر اختصاصی و متغیر است، مانند ضعف و بی حالی، خستگی، سردرد، تکرر تاکافی، سرگیجه، تهوع، استفراغ، دردهای عضلانی، درد فشارخون، سکوپ، تعریق و این که مدام مای بدن کم‌بالمی رود، اما کمتر از ۵۰ درجه است.

دکتر سلیمانی در مورد پیشگیری از گرمازدگی می‌گوید: افرادی که بیشتر در معرض خطر گرمازدگی هستند مانند افراد مسن، کودکان، ورزشکاران، کارگران و افراد مصروف کننده داروهای مختلفی که در مکانیسم دفع حرارت اختلال ایجاد می‌کند، نباید در محیط‌های گرم در معرض گرمای شدید هوا قرار گیرند و ضروری است که این افراد مایعات بیشتری بنوشند. همچنین توصیه می‌شود افراد با استفاده از لباس‌های تمیز، گشاد و رنگ روشن، تعریق و در نتیجه کاهش حجم مایعات بدن را به حداقل برسانند. ورزشکاران نیز باید ضمن خودداری از انجام ورزش‌ها و تمرینات سنگین در محیط‌های گرم، در تمرین‌های ورزشی خود حتماً وقفه و استراحت را لحاظ کنند، در محل‌های خنک به تمرین بپردازند و از مایعات کافی مخصوص نوشیدنی‌های ورزشی استفاده کنند.

کودکان و گرمازدگی

دکتر ربابه مرادی –متخصص بیماری‌های کودکان در مورد گرمازدگی به گزارشگر روزنامه اطلاعات می‌گوید: گرمای تابستان برای کودکان خطرناک و احتمال اینکه دچار آفتاب سوختگی یا گرمازدگی شوند، خیلی زیاد است که معمولاً با علائمی مانند دمای بالای بدن و تنفس تند همراه است.

وی با بیان این مطلب که عوامل متعددی می‌توانند کودکان را در معرض گرمازدگی قرار دهند، می‌افزاید: معمولاً کودکان در تابستان‌های گرم هستند و نیاز بدن به نوشیدن مایعات فراوان را درک نمی‌کنند و اگر کودک در معرض گرما قرار گیرد، دمای بدنش افزایش می‌یابد و حالت‌های یک کودک تب‌دار را پیدای می‌کند. یعنی گوی‌نمایش سرخ و دچار تعریق می‌شود. البته علائم دیگری مانند بی‌حالی یا دو مرازه تهوع و استفراغ نیز بروز می‌کنند. چنین

آگهی مناقصه (نوبت اول)

شهرداری ساوه در نظر دارد احداث ساختمان های مناطق ۱ و ۲ خود را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واگذار نماید. لذا داوطلبان واجد شرایط می‌توانند تا دوازده روز پس از انتشار آگهی نوبت دوم، ضمن اخذ شرایط مناقصه از دبیر کمیسیون معاملات شهرداری پیشنهاد خود را در پاکت مهرور شده سرسته تحویل دبیر خانه شهرداری نموده و رسید در یافت نمایند.

۱- قیمت برآورد اولیه مبلغ ۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بر

اساس بهارس بهای ابنیه و تاسیسات برقی و مکانیکی سال

۹۳ باشد.

۲- مبلغ سپرده شرکت در مناقصه ۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است که باید به حساب شماره ۹۸۶۸۵/۲۹ نزد بانک ملت شعبه مرکزی ساوه واریز یا ضمانتنامه بانکی در وجه شهرداری شود.
۳- اصل فیش یا ضمانتنامه پیوست پیشنهاد الزامی است.

۳- تاریخ بازگشایی و قرائت پیشنهادهای رسیده ۱۳ روز پس از انتشار آگهی نوبت دوم و رأس ساعت ۱۰ صبح در محل دبیرخانه کمیسیون معاملات شهرداری خواهد بود.

۴- برندگان اول و دوم و سوم مناقصه به ترتیب هر گاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان ضبط خواهد شد.

۵- شهرداری ساوه در رد یک یا کلیه پیشنهادهای رسیده مختار است.

۶- بسیاری اطلاعات و جزئیات مربوط، در اسناد مناقصه مندرج است و در صورت نیاز متقاضیان می‌توانند با شماره تلفن ۰۲۲۲۲۸۲۰-۰۸۶ تماس حاصل نمایند.

کامران جوادی- شهردار ساوه

آگهی مزایده نوبت اول

شهرداری ساوه در نظر دارد احداث ساختمان های مناطق ۱ و ۲ خود را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واگذار نماید. لذا داوطلبان واجد شرایط می‌توانند تا دوازده روز پس از انتشار آگهی نوبت دوم، ضمن اخذ شرایط مناقصه از دبیر کمیسیون معاملات شهرداری پیشنهاد خود را در پاکت مهرور شده سرسته تحویل دبیر خانه شهرداری نموده و رسید در یافت نمایند.

۱- قیمت برآورد اولیه مبلغ ۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بر

اساس بهارس بهای ابنیه و تاسیسات برقی و مکانیکی سال

۹۳ باشد.

۲- مبلغ سپرده شرکت در مناقصه ۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است که باید به حساب شماره ۹۸۶۸۵/۲۹ نزد بانک ملت شعبه مرکزی ساوه واریز یا ضمانتنامه بانکی در وجه شهرداری شود.
۳- اصل فیش یا ضمانتنامه پیوست پیشنهاد الزامی است.

۳- تاریخ بازگشایی و قرائت پیشنهادهای رسیده ۱۳ روز پس از انتشار آگهی نوبت دوم و رأس ساعت ۱۰ صبح در محل دبیرخانه کمیسیون معاملات شهرداری خواهد بود.
۴- برندگان اول و دوم و سوم مناقصه به ترتیب هر گاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان ضبط خواهد شد.
۵- شهرداری ساوه در رد یک یا کلیه پیشنهادهای رسیده مختار است.
۶- بسیاری اطلاعات و جزئیات مربوط، در اسناد مناقصه مندرج است و در صورت نیاز متقاضیان می‌توانند با شماره تلفن ۰۲۲۲۲۸۲۰-۰۸۶ تماس حاصل نمایند.
کامران جوادی- شهردار ساوه

آگهی تغییرات شرکت خدمات مهندسی ری سامان
شرکت سهامی خاص به شماره ثبت ۱۷۵۴۴۲ و شناسه ملی ۱۰۱۰۲۱۸۱۵۲
به استناد صورتجلسه مجمع عمومی عادی با حضور قیامه مورخ ۱۳۹۲/۰۵/۲۶ تصویبات ذیل اتخاذ شد:
تازه نامه و حساب سود و زیان شرکت منتهی به سال مالی ۱۳۹۱/۰۱/۰۱ مورد تصویب قرار گرفت.
موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت رهبین دارای شناسه ملی ۱۳۹۲/۱۱/۰۱ به سمت بازرس امین و آقای حسین شیح شلفی به شماره ملی ۲۵۳۰۰۲۱۵ به سمت بازرس علی البدل برای مدت یکسال انتخاب گردیدند.
روزنامه کنترالراشتن اطلاعات جهت ثبت تراشهای شرکت انتخاب گردید.
آراء هیئت شرکتهاد موسسات غیر تجاری – سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۰۲۲۲۲۸۲۰-۰۸۶
تلف: ۱۷۲۰۰۰۰۰

ایران ایرتور
Iran Airtour Airline

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت هواپیمایی ایران ایرتور (سهامی خاص)

جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه جهت رسیدگی به حساب های مالی منتهی به ۱۳۹۲/۱۲/۲۹ در ساعت ۱۴/۳۰ روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۲۶ در دستور جلسه ذیل در محل دفتر مرکزی شرکت ایران ایرتور به نشانی: تهران، منطقه ویژه اقتصادی، جرد فاضل میدان فلسطین و چهار راه شهید سرپرست، پلاک ۵۲ برگزار می گردد.لذا از صاحبان سهام شرکت دعوت به عمل می آید نماینده تام الاختیار خود را بادر اختیار داشتن معرفی نامه جهت حضور در جلسه مذکور اعزام نمایند.

دستور جلسه:

۱- استماع گزارش هیئت مدیره درباره عملکرد سال مالی منتهی به اسفند ماه ۱۳۹۲

۲- استماع گزارش حسابرس و بازرس قانونی شرکت در خصوص عملکرد سال مالی منتهی به اسفند ماه ۱۳۹۲

۳- طرح و تصویب تراز نامه و صورت های مالی شرکت برای سال مالی منتهی به اسفند ۱۳۹۲

۴- انتخاب بازرس قانونی شرکت و تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی های شرکت

هیات مدیره شرکت هواپیمایی ایران ایر تور

ایران ایرتور
Iran Airtour Airline

شرکت نفت فلات قاره ایران

فراخوان ارزیابی کیفی مشاور

انتخاب مشاور جهت انجام پروژه تکمیل مطالعات MDP میدان سروش مناقصه شماره ۲۹۹/۹۲/اف نوبت اول

شرکت نفت فلات قاره ایران در نظر دارد خدمات مشاوره‌ای پروژه فوق را مطابق با شرح کار و اسناد مناقصه مدون، مشخصات فنی و استانداردهای مورد نظر از طریق برگزاری مناقصه در مرحله‌ای با شرایط زیر به یک مشاور ذیصلاح و اگدار نماید:

(الف) شرح مختصر کار: تکمیل مطالعات جامع MDP مخازن میدان سروش و تهیه طرح توسعه آن

(ب) مدت انجام خدمات: ۱۲ ماه

(۱) شرایط متقاضیان:

۱- داشتن تخصص و تجربه، امکانات و تجهیزات کافی در انجام کارهای موضوع پروژه

۲- ذکر خدمات موضوع مناقصه در اساسنامه شرکت و داشتن سوابق کارهای مشابه و یا گواهینامه‌های صلاحیت معتبر متناسب با موضوع مناقصه.

۳- کسب حداقل امتیاز ۶۰ از ارزیابی کیفی و حداقل امتیاز ۷۰ در ارزیابی فنی پیشنهادها

تاریخ مهلت نشانی و نحوه دریافت اسناد مناقصه: متقاضیان می‌توانند جهت اطلاع از نحوه دریافت اسناد ارزیابی کیفی به بخش مناقصات سایت اینترنتی این شرکت با آدرس www.iococ.co.ir مراجعه نمایند.

روابط عمومی

شرکت نفت فلات قاره ایران

گزارش

گرمازدگی؛ پیشگیری و مداخله

جبران ناپذیری داشته‌باشد و باعث مشکلات بیشتر و حتی مرگ او شود. بنابراین به محض مشاهده علائمی چون حالت تهوع، استفراغ، افزایش درجه حرارت بدن در کودک، باید به سرعت او را به مرکز درمانی رساند تا اقدام‌های درمانی لازم انجام شود.

وی می‌گوید: در مواردی که تب کودک بالاست، اما اگر کودک دچار گرمازدگی شد و درجه حرارت بدنش به بیش از ۴۱ درجه سانتی‌گراد رسید، باید او را با آب خنک تن‌شروع کرد. در این شرایط باید هرچه سریع‌تر مایعات خنک، البته نه خیلی سرد، به کودک داد و در اولین فرصت ممکن او را به پزشک رساند. پزشک با اقدام درمانی مناسب، به تدریج

این پرسش که چگونه می‌توان متوجه کم‌آبی در بدن کودکان شد، می‌گوید: کودکی که بر اثر گرمازدگی دچار کم‌آبی بدن شده است، ابتدا دچار بی‌قراری و تحریک‌پذیری می‌شود، به طوری که اگر آب به‌طور نوشیدنی دیگری در دسترس‌اش قرار گیرد، با وع می‌نوشد. با توجه به اینکه این کودکان ممکن‌ا قادر به نوشیدن نباشند یا اگر هویشار باشند، آب را با وع بسیار بنوشند، در مان آنها باید به دقت انجام شود.

تعریک پذیری و اختلال هوشیاری
وی می‌افزاید: معمولاً در گرمازدگی‌های خفیف، کودک دچار اضطراب، تکرانی و تحریک‌پذیری می‌شود، اما در حالت شدیدتر ممکن است دچار اختلال هوشیاری شود یا از نظر پوستی، آسیب دیدن آن به حدی باشد که چین‌های پوستی در بر تر به حالت اولیه برگردد. حتی ممکن است کودک از نظر قلبی –عروقی نیز دچار مشکل شود یا اینکه آوارش بند بیاید.

معمولاً اگر کودک در سنین پایین هم دچار کم‌آبی شود، علاوه بر اینکه نگاردارش زرد پرنگ می‌شود، تعداد دفعات خیس کردن پوشک‌اش کاهش می‌یابد. کم‌آبی بدن کودک می‌تواند تا پنج

آب کافی به بدن، ممکن است حالت خواب‌آلودگی به فرد دست بدهد و حتی در موارد شدیدتر، منجر به کما شود. تعریق شدید، ضعف، سرگیجه، سردرد، حالت تهوع یا استفراغ، اختلالات ریتم قلب، افت فشارخون، پوست مرطوب و سرد و رنگ پریده و افزایش درجه حرارت بدن، از علائم گرمازدگی خفیف است. وی در مورد علائم گرمازدگی در سالمندان می‌گوید: وقتی فرد سالمند به دلیل قرار گرفتن برای مدت زمان طولانی در محیط گرم دچار احساس گیجی و بی‌حالی می‌شود، می‌گویند دچار گرمازدگی شده است. در اغلب موارد منظور از گرمازدگی در سالمندان، از دست دادن آب بدن (دهیدراتاسیون) است. اما از نظر علمی، گرمازدگی به حالتی گفته می‌شود که گرما در بدن، به دلیل مصرف برخی دارو‌ها یا بر اثر ابتلا به برخی بیماری‌ها به شدت افزایش یابد، به گونه‌ای که مکانیسم‌های جبرانی بدن، نتوانند دمای بدن را کنترل کنند.

محافظت در برابر آفتاب

دکتر سعادت‌مند در پاسخ به این پرسش که چه اقداماتی برای سالمندان باید انجام داد، می‌افزاید: اگر گرمازدگی خفیف است، ابتدا مضموم را در برابر آفتاب و گرما محافظت کنید و دریک محیط سایه و خنک، در حالی که پاهایش را کمی بالا آورده‌اید، بخوابانید. سپس در بازاردادن پارچه‌های خیس یا یخ بروی شکم، زیر بغل، کشاله‌های ران و سر گردن اقدام به خنک کردن بیمار کنید. این خنک کردن باید آهسته انجام شود و اگر بیمار هنگام خنک کردن دچار لرز شد، خنک کردن را متوقف کنید و بعد آن را به آرامی ادامه دهید.

مهم‌ترین قسمت در مراحل خفیف گرمازدگی به تعهایی می‌تواند درمان مناسبی باشد. اگر مضموم هوشیار است، می‌توانید به او محلول ORS دهید و اگر هم شاهد بروز علائمی مانند تشنج بودید، به سرعت او را به نزدیک‌ترین مرکز درمانی منتقل کنید. درمان باید تحت‌نظر پزشک و با دقت بسیاری انجام شود. درمان سریع در بیماران گرمازده، ممکن است عوارضی در پی داشته‌باشد. بنابراین باید روند درمان با دقت باقی شود. در این افراد معمولاً با تزریق سرم‌های رقیق سعی می‌شود غلظت خون به حالت طبیعی باز گردد.

وی می‌افزاید: با روش‌های متفاوتی می‌توان فرد افراد گرمازده را خنک کرد؛ در این حالت افراد را داخل وان‌ای از یخ قرار می‌دهند تا به سرعت دمای بدن او کاهش یابد. بهتر است مقداری از یخ را روی ناحیه کشاله‌ران و زیر بغل گذاشت تا بدن سریع‌تر خنک شود. البته گاهی آب یخ را داخل فضای شکم تزریق می‌کنند که این روش درمانی نسبتاً تهاجمی و گاهی عارضه‌دار است.

روش دیگر این است که گاهی با اسپری‌های آبی چون سالمندان مانند نوزادان نمی‌توانند به تنهایی نیازهای خود را تأمین کنند و به مر اقیبت بیشتری نیاز دارند. ضمن آن که گرمازدگی در سالمندان شایع‌تر است این پزشک عمومی یادآوری می‌کند: به‌طور کلی عرق انسان از آب نسبتاً خالص تشکیل شده است و املاح کمی دارد. اگر فردی برای مدت طولانی در محیط گرم قرار بگیرد، آب از سطح پوست بدن وی تبخیر می‌شود و در پی آن، غلظت خون و مایعات بدن افزایش می‌یابد.

با غلیظ شدن خون، آب از درون سلول‌ها به درون رگ‌های خونی بیرون کشیده می‌شود و سلول‌های بدن حالت چرو کیده پیدا می‌کنند. این وضعیت، باعث تغییراتی از جمله افت فشارخون می‌شود. در پی کم‌آبی و چروکیدگی سلول‌های مغزی، فرد دچار حالت گیجی، تهوع و استفراغ خواهد شد و در فوای فکری و تشخیص‌اش اختلال به وجود خواهد آمد. با شدت گرفتن این حالت و تر سزیدن

به فرد دست بدهد و حتی در موارد شدیدتر، منجر به کما شود. تعریق شدید، ضعف، سرگیجه، سردرد، حالت تهوع یا استفراغ، اختلالات ریتم قلب، افت فشارخون، پوست مرطوب و سرد و رنگ پریده و افزایش درجه حرارت بدن، از علائم گرمازدگی خفیف است. وی در مورد علائم گرمازدگی در سالمندان می‌گوید: وقتی فرد سالمند به دلیل قرار گرفتن برای مدت زمان طولانی در محیط گرم دچار احساس گیجی و بی‌حالی می‌شود، می‌گویند دچار گرمازدگی شده است. در اغلب موارد منظور از گرمازدگی در سالمندان، از دست دادن آب بدن (دهیدراتاسیون) است. اما از نظر علمی، گرمازدگی به حالتی گفته می‌شود که گرما در بدن، به دلیل مصرف برخی دارو‌ها یا بر اثر ابتلا به برخی بیماری‌ها به شدت افزایش یابد، به گونه‌ای که مکانیسم‌های جبرانی بدن، نتوانند دمای بدن را کنترل کنند.

مهم‌ترین قسمت در مراحل خفیف گرمازدگی به تعهایی می‌تواند درمان مناسبی باشد. اگر مضموم هوشیار است، می‌توانید به او محلول ORS دهید و اگر هم شاهد بروز علائمی مانند تشنج بودید، به سرعت او را به نزدیک‌ترین مرکز درمانی منتقل کنید. درمان باید تحت‌نظر پزشک و با دقت بسیاری انجام شود. درمان سریع در بیماران گرمازده، ممکن است عوارضی در پی داشته‌باشد. بنابراین باید روند درمان با دقت باقی شود. در این افراد معمولاً با تزریق سرم‌های رقیق سعی می‌شود غلظت خون به حالت طبیعی باز گردد.

وی می‌افزاید: با روش‌های متفاوتی می‌توان فرد افراد گرمازده را خنک کرد؛ در این حالت افراد را داخل وان‌ای از یخ قرار می‌دهند تا به سرعت دمای بدن او کاهش یابد. بهتر است مقداری از یخ را روی ناحیه کشاله‌ران و زیر بغل گذاشت تا بدن سریع‌تر خنک شود. البته گاهی آب یخ را داخل فضای شکم تزریق می‌کنند که این روش درمانی نسبتاً تهاجمی و گاهی عارضه‌دار است.

روش دیگر این است که گاهی با اسپری‌های آبی چون سالمندان مانند نوزادان نمی‌توانند به تنهایی نیازهای خود را تأمین کنند و به مر اقیبت بیشتری نیاز دارند. ضمن آن که گرمازدگی در سالمندان شایع‌تر است این پزشک عمومی یادآوری می‌کند: به‌طور کلی عرق انسان از آب نسبتاً خالص تشکیل شده است و املاح کمی دارد. اگر فردی برای مدت طولانی در محیط گرم قرار بگیرد، آب از سطح پوست بدن وی تبخیر می‌شود و در پی آن، غلظت خون و مایعات بدن افزایش می‌یابد.

با غلیظ شدن خون، آب از درون سلول‌ها به درون رگ‌های خونی بیرون کشیده می‌شود و سلول‌های بدن حالت چرو کیده پیدا می‌کنند. این وضعیت، باعث تغییراتی از جمله افت فشارخون می‌شود. در پی کم‌آبی و چروکیدگی سلول‌های مغزی، فرد دچار حالت گیجی، تهوع و استفراغ خواهد شد و در فوای فکری و تشخیص‌اش اختلال به وجود خواهد آمد. با شدت گرفتن این حالت و تر سزیدن

به فرد دست بدهد و حتی در موارد شدیدتر، منجر به کما شود. تعریق شدید، ضعف، سرگیجه، سردرد، حالت تهوع یا استفراغ، اختلالات ریتم قلب، افت فشارخون، پوست مرطوب و سرد و رنگ پریده و افزایش درجه حرارت بدن، از علائم گرمازدگی خفیف است. وی در مورد علائم گرمازدگی در سالمندان می‌گوید: وقتی فرد سالمند به دلیل قرار گرفتن برای مدت زمان طولانی در محیط گرم دچار احساس گیجی و بی‌حالی می‌شود، می‌گویند دچار گرمازدگی شده است. در اغلب موارد منظور از گرمازدگی در سالمندان، از دست دادن آب بدن (دهیدراتاسیون) است. اما از نظر علمی، گرمازدگی به حالتی گفته می‌شود که گرما در بدن، به دلیل مصرف برخی دارو‌ها یا بر اثر ابتلا به برخی بیماری‌ها به شدت افزایش یابد، به گونه‌ای که مکانیسم‌های جبرانی بدن، نتوانند دمای بدن را کنترل کنند.

مهم‌ترین قسمت در مراحل خفیف گرمازدگی به تعهایی می‌تواند درمان مناسبی باشد. اگر مضموم هوشیار است، می‌توانید به او محلول ORS دهید و اگر هم شاهد بروز علائمی مانند تشنج بودید، به سرعت او را به نزدیک‌ترین مرکز درمانی منتقل کنید. درمان باید تحت‌نظر پزشک و با دقت بسیاری انجام شود. درمان سریع در بیماران گرمازده، ممکن است عوارضی در پی داشته‌باشد. بنابراین باید روند درمان با دقت باقی شود. در این افراد معمولاً با تزریق سرم‌های رقیق سعی می‌شود غلظت خون به حالت طبیعی باز گردد.

وی می‌افزاید: با روش‌های متفاوتی می‌توان فرد افراد گرمازده را خنک کرد؛ در این حالت افراد را داخل وان‌ای از یخ قرار می‌دهند تا به سرعت دمای بدن او کاهش یابد. بهتر است مقداری از یخ را روی ناحیه کشاله‌ران و زیر بغل گذاشت تا بدن سریع‌تر خنک شود. البته گاهی آب یخ را داخل فضای شکم تزریق می‌کنند که این روش درمانی نسبتاً تهاجمی و گاهی عارضه‌دار است.

روش دیگر این است که گاهی با اسپری‌های آبی چون سالمندان مانند نوزادان نمی‌توانند به تنهایی نیازهای خود را تأمین کنند و به مر اقیبت بیشتری نیاز دارند. ضمن آن که گرمازدگی در سالمندان شایع‌تر است این پزشک عمومی یادآوری می‌کند: به‌طور کلی عرق انسان از آب نسبتاً خالص تشکیل شده است و املاح کمی دارد. اگر فردی برای مدت طولانی در محیط گرم قرار بگیرد، آب از سطح پوست بدن وی تبخیر می‌شود و در پی آن، غلظت خون و مایعات بدن افزایش می‌یابد.

با غلیظ شدن خون، آب از درون سلول‌ها به درون رگ‌های خونی بیرون کشیده می‌شود و سلول‌های بدن حالت چرو کیده پیدا می‌کنند. این وضعیت، باعث تغییراتی از جمله افت فشارخون می‌شود. در پی کم‌آبی و چروکیدگی سلول‌های مغزی، فرد دچار حالت گیجی، تهوع و استفراغ خواهد شد و در فوای فکری و تشخیص‌اش اختلال به وجود خواهد آمد. با شدت گرفتن این حالت و تر سزیدن

به فرد دست بدهد و حتی در موارد شدیدتر، منجر به کما شود. تعریق شدید، ضعف، سرگیجه، سردرد، حالت تهوع یا استفراغ، اختلالات ریتم قلب، افت فشارخون، پوست مرطوب و سرد و رنگ پریده و افزایش درجه حرارت بدن، از علائم گرمازدگی خفیف است. وی در مورد علائم گرمازدگی در سالمندان می‌گوید: وقتی فرد سالمند به دلیل قرار گرفتن برای مدت زمان طولانی در محیط گرم دچار احساس گیجی و بی‌حالی می‌شود، می‌گویند دچار گرمازدگی شده است. در اغلب موارد منظور از گرمازدگی در سالمندان، از دست دادن آب بدن (دهیدراتاسیون) است. اما از نظر علمی، گرمازدگی به حالتی گفته می‌شود که گرما در بدن، به دلیل مصرف برخی دارو‌ها یا بر اثر ابتلا به برخی بیماری‌ها به شدت افزایش یابد، به گونه‌ای که مکانیسم‌های جبرانی بدن، نتوانند دمای بدن را کنترل کنند.

مهم‌ترین قسمت در مراحل خفیف گرمازدگی به تعهایی می‌تواند درمان مناسبی باشد. اگر مضموم هوشیار است، می‌توانید به او محلول ORS دهید و اگر هم شاهد بروز علائمی مانند تشنج بودید، به سرعت او را به نزدیک‌ترین مرکز درمانی منتقل کنید. درمان باید تحت‌نظر پزشک و با دقت بسیاری انجام شود. درمان سریع در بیماران گرمازده، ممکن است عوارضی در پی داشته‌باشد. بنابراین باید روند درمان با دقت باقی شود. در این افراد معمولاً با تزریق سرم‌های رقیق سعی می‌شود غلظت خون به حالت طبیعی باز گردد.

وی می‌افزاید: با روش‌های متفاوتی می‌توان فرد افراد گرمازده را خنک کرد؛ در این حالت افراد را داخل وان‌ای از یخ قرار می‌دهند تا به سرعت دمای بدن او کاهش یابد. بهتر است مقداری از یخ را روی ناحیه کشاله‌ران و زیر بغل گذاشت تا بدن سریع‌تر خنک شود. البته گاهی آب یخ را داخل فضای شکم تزریق می‌کنند که این روش درمانی نسبتاً تهاجمی و گاهی عارضه‌دار است.

بازتاب یک گزارش

چه کسانی جانوران رامی آزارند؟

دکتر فربادی- مدیر گروه و رانیزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

رفتار شده است، خود را حقیر و ناتوان می‌بینند، برای این که این احساس ناخوشایند تحقیر و ناتوانی را ولو به طور موقت بر طرف کنند، خود را با مهاجم همانند می‌کنند. یعنی می‌کشند شبیه به کسی شوند که آنان را مورد تحقیر و آزار قرار داده است. بنابراین با دیگران با تحقیر و خشونت برخورد می‌کنند و تهداد و برابر افراد ضعیف‌تر احساس قدرت می‌کنند. بنابراین زنان و کودکان قربانیان اصلی آنان هستند، آنان را مورد ضرب و جرح و شکنجه و تجاوز قرار می‌دهند، یعنی همان اعمالی که در کودکی با آنان شده است. جانوران خانگی، سگ، گربه و پرندگان از جمله اولین قربانیان آنان هستند، به این ترتیب می‌تواند ضخم خود را بیرون بزنند و جبران کنند. به علت احساس ضعف درونی که دارند، تمایل زیادی به داشتن اسلحه اعم از سرد گرم با خود دارند. داشتن اسلحه به آنان احساس قدرتی رامی‌دهد که در حالت عادی فاقد آن هستند. برای اینکه به خود ثابت کنند که خیلی هم خفیر و ناتوان نیستند عریده می‌کشند، نفس کش می‌طبلند و تهدید می‌کنند. اما در برابر کسی که احساس می‌کنند از آنان قویتر است، به شدت ترعوب می‌شوند. اما فرد ضدا اجتماعی دیگری مانند آنان باشد و یا مأمور قانون باشد. گاهی برای فر و نشان دادن کینه خود نسبت به زندگی و زیبایی به شکار جانوران می‌روند و خونریزی را دلیل شجاعت خود می‌دانند، در حالی که کشتن جانوران با اسلحه زیاده و زور بین دارد یا تاج‌های شکارچی فقط در این حالات است که از اسلحه استفاده‌دهد. اما تاج‌های ضعف و نکت است آنان است. و تورو غیره نشان‌دهنده دما عزای ضعف و نکت است آنان است. زمانی جدال با جانوران می‌توانست حاکمیت از شجاعت و قدرت کند که در دست‌خالی به جنگ شیر و ببر و جانور می‌رفت، آن‌ها به چرسن موجود ترسویی از دود جانور باشکوهی را که هیچ کاری به کار او نداشته است اما چ قرار دهد گاه با فکس‌اوت و سنگلی بیشتر و از شکنجه و زجر کش کنند، زیرا او چون دانیامود این شکارچی فقط در این حالات است که از احساس ضعف و حقارت شدید اندکی رهامی‌شود.

این افراد نیاز نداشتن از زیبایی‌های روزنیزشکی و درمان عییم هستند و در صورت عدم درمان باید در بیمارستان‌های باضربا امنیتی بالا نگهداری شوند. آن کس که جانور ان را زنی می‌کشد، انسان‌ها را نیز به راحتی از بین خواهد برد، اسلحه‌ها را باید از این افراد گرفت و برایشان شناسنامه بزهکاری تهیه کرد، تا جهان زندگی و زیبایی و لطافت بتواند دمی به سودگی نفس بکشد.

به خاطر داشته باشیم عامل عمده‌ای که سبب نزول شدید هویت «خان کاروس» پادشاه اسپانیا و منجر به کناره‌گیری او شد، رفتن او به آفریقا و شکار فیل و عکس گرفتن او با جسد این فیل بی‌ارم بود. مردم اسپانیا به حق گفتند این فرد که برای زندگی موجودات از ارزش قائل نیست و میلیون‌ها تن‌های را که می‌توانست در راه گسترش دوستی و زندگی به کار رود صرف کشتن یک جانور زیان‌بسته کرده است، چگونه می‌تواند رئیس یک مملکت باشد؟

البته نهاد مالی خانواده سلطنتی اسپانیا هم در این مورد نقش داشت، اما موضوع همین است که اینس موضوعات به ظاهر متفاوت همه در واقع به یک نکته اشاره دارد: شخصیت ضدا اجتماعی که قریب می‌دهد، می‌دزد، دروغ می‌گوید و نسبت به انسان‌ها و جانوران بی‌رحم است اسلحه‌ها را باید از این افراد گرفت و حقارت و ناتوانی آنان را به مردم و به خودشان نشان داد و زره خشونت و ترس برمی‌ریا که برای پوشاندن ضعف و ترس خود، تر کرده‌اند، از تنشسان خارج کرد و البته باید به مداوای آنان زیر نظر روانپزشکان پرداخت.

ناتانیاوا، او بامادی حامی ترور یست‌ها، صدام، چنگیز، تیمور لنگ، سزار، اسکندر، غلامرضا خوش‌سرو و معروف به خاشمش شب، مجیدچه، شکنجه‌کننده و قاتل خرس و روباه و پلنک حفاظت شده و اصغر قاتل، فقط در جزئیات باهم تفاوت دارند.

شرکت بلاشبقت بندد عباس (سهامی عام)

آگهی مناقصه عمومی باخذ سپرده

موضوع آگهی:

خرید قطعات یدکی جرثقیل ۳۰۰ تن دماگ

برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت این شرکت WWW.BAORCO.IR مراجعه نمایید.

روابط عمومی

شرکت بلاشبقت بندد عباس (نوبت اول)

آگهی مناقصه عمومی باخذ سپرده

موضوع آگهی:

خرید قطعات یدکی جرثقیل ۱۲۰ تن دماگ

برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت این شرکت WWW.BAORCO.IR مراجعه نمایید.

روابط عمومی

شرکت بلاشبقت بندد عباس (نوبت اول)

آگهی مناقصه عمومی باخذ سپرده

موضوع آگهی:

خرید قطعات یدکی جرثقیل ۳۰۰ تن دماگ

برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت این شرکت WWW.BAORCO.IR مراجعه نمایید.

روابط عمومی

افسی:

۱ - شهر سفال ایران - کنایه از بی عرضه و

۲ - گلزن برزیلی آت میلان - رود جمهوری

آذربایجان - خوراک چهارپایان

۳ - قلیل - روایت کنند، نقل کنند -

نگاهداری شده

۴ - رئوس - یار «رامین» - پیچ - مساوی

۵ - من و تو - تکه پارچه - اما

۶ - اصطلاحی در ورزش کشتی - خورشید

عالمتاب - میوه مربایی

۷ - بازرس - هر چیز کوچک - در دو طرف ترازو

۸ - محل ورود - بازی قهوه خانه ای - فکر - نفرین

۹ - رشد کردن - واجب و ضروری - پاسخی

۱۰ - محبت‌آمیز از طرف فرد مورد خطاب

۱۱ - نامی پسرانه - گماشتن - شیمی‌دان سوئدی

۱۲ - کاشف عنصر اسکندیم

۱۳ - مهر و موم - آب پر نمک - رود فارس

۱۴ - حرف پیروزی - جساده آهنی - از اعیاد

اسلامی - ملودی

۱۵ - از یلاقات تهران - جانشینان - پله روسی

۱۶ - عنوان محترمانه سردهانه - اول هر چیز -

عروس به خانه داماد می‌برد

۱۷ - از دوران‌های زمین شناسی - بیماری

عمودی:

۱۵ ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

سی

ش

پیشروی فرهنگ ایران در ژاپن

پروفسور نهایچی ایموتو

ترجمه قدرت‌الله ذاکری

بخش دوم

***اشاره:** آنچه در پی می‌آید، نمونه‌هایی از تأثیرات فرهنگی ایران/است*

که از *اواخر دوره ساسانی* و با عبور گروهی از پناهندگان ایرانی از چین، به ژاپن راه یافت، به *روایت کتاب «اسوکا و پارس»* (پیشروی فرهنگ ایران به شرق)، *متن حاضر تلخیصی بسیار فشرده از فصل نخست کتاب است.*

زبان سُندی

موسیقی ایرانی با گذر از جاده ابریشم، به ژاپن وارد شد. و اتسوجی (۱۸۸۹- ۱۹۶۰) در کتاب «زیارت معبد قدیمی» می‌گوید: «کونیزو و باتو با همراهی موسیقی‌های هند و استفاده از نقاب، نمایش گیگاگو^{۱۱} اجرا کردند». کلمه باتو ریشه در زبان سنسکریت ندارد، بلکه ریشه‌اش در زبان ایرانی است. در موسیقی گاکاگو، «هوتن راگو» نوبی است بدون همراهی رقص. باتو (با تلفظ باتاتو) نشان‌دهندهٔ پارت است. هوتن (با تلفظ وتن) اغلب اطلاق با «گردانیاست که حتی در زبان فارسی جدید هم باقی مانده است: گردان»؛ به معنی چرخنده و دوار. موسیقی باتاتو نیز همراه با موسیقی‌های با گذشتن از مناطق غربی، به چین و ژاپن رسید و در دربار امپراتوری اجرا می‌شد.

یکی از زیانهای جاده ابریشم، زبان سُندی بود (از گویشهای شمال شرقی ایران) با محوریت شهر سمرقند که بعدها در زبانهای فارسی و ترکی ناپدید شد. در داخل قلمرو دولت اشکانی، زبان فارسی در کنار زبان پارتی (پهلوی) صحبت استفاده می‌شد و نقش زیادی در مبادلات شرق و غرب داشت.

دیدگاهی وجود دارد مبنی بر اینکه ایرانیان، نظم‌دهندهٔ اقوامی بودند که در مبادلات شرق به غرب جاده ابریشم سهم داشتند. اسکیت‌ها که به زبان اسکیتی (از زبانهای ایرانی) صحبت می‌کردند، رهبر راههای استپی بودند. گویش جنوبی زبان اسکیتی، زبان سکایی است که در راههای واحه‌ای کاربرد داشت. سکاه‌ا در منابع چینی «ساکو» نوشته شده‌اند، و افرادی از اقبااب آنها در شهر خُتن (در منطقه خودمختار اوغور چین)، ترجمه منابع بودایی به زبان خنتی را در فاصله قرن هفتم تا دهم به یادگار گذاشته‌اند. در همین دوره است که «هون‌ها هر حرکت خود را از دشتهای مرتفع مغولستان به سمت غرب آغاز کردند» اسنادی مبنی بر تجاوز هونهای سفید به ایران شرقی باقی مانده است. از قرن ششم به بعد نیز «گوکت ترک‌کها»^{۱۲} از ترکستان شرقی حرکت به شرق را آغاز کردند و به حوزه فرهنگی ایران کوچیدند؛ اما در صحنه مبادلات فرهنگی ظاهر نشدند.

فرهنگ ایرانی در کره

در شبه‌جزیره کره قبل از قرن ششم، فرهنگ «شیلا»^{۱۳} با فرهنگ «پانکجه» و فرهنگ «کگوریو» دارای تفاوت‌هایی بود. در کتاب «قلمرو فرهنگی رم-شیلا»، تأکید شده است که شیلا در اوایل قرن ششم، پیش از اینکه فرهنگ چین را اخذ کند، فرهنگ روم را از راههای استپی وارد کرد. تاجهای طلایی و پرترزی زیادی منش به چند درخت مقدس کشف شده که نمونه آنها در کگوریو و پانکجه پیدا نشده است و در چین هم دیده نمی‌شود. تاجهای منش به درخت مقدس ریشه در روم دارد و از شیلا به ژاپن آورده شدند. آبگینه رومی با گذشتن از راههای استپی اولیه، به شیلا آمد؛ اما آبگینه‌های ساسانی جای آبگینه‌های رومی را گرفت و اسباب و وسایل ایرانی با گذشتن از چین، به شیلا رسیدند.

یکی از مشخصه‌های فرهنگ شیلا، مجموعه «ریتون‌های سفالی سخت آن است. این ریتونها ارتباطی با چین ندارند و چیزی است شبیه شاخ گاو یا حیوان تک‌شاخی مانند کرگدن. ریتونهای طلایی دوره هخامنشی بسیار معروف و شناخته شده‌اند.

زمان ورود فرهنگ روم به شیلا وقتی است که ساسانیان در اوج قدرت بودند و دولت روم با اجتناب از راههای واحه‌ای که در اختیار ایران قرار داشت، راههای استپی را که نیاز به مالیات نداشت، مورد استفاده قرار می‌داد. امپراتوری هخامنشی، اولین امپراتوری بزرگ تاریخ جهان است. در مقایسه با تمدن مصر و تمدن بین‌النهرین، تمدن پارس بیش از دوهزار سال برتر به وقوع پیوست؛ اما تمایلی گسترش به خارج – که از نشانه‌های امپراتوری است – و داشتن نظم و انضباط، باعث پیشرفت انتقال فرهنگی در آن شد، عناصر فرهنگهای مختلف قبل از هخامنشیان، در فرهنگ ترکیبی امپراتوری پارس جذب و منتقل شد.

خورشید بالدار

در آسیای جنوب غربی باستان، نمادی مذهبی وجود داشت که قرص خورشید بالدار یا قرص بالدار نامیده می‌شد. این نماد به صورت حجاری، کنده‌کاری یا نقاشی بر ورودی قصرها، بالای چارچوبها، دیوار مقبره‌ها، تالارها، ستونها، روی سر شاهان، کاشیهای تزئینی، مهرها و مسکوکات، به زمان کنونی منتقل شده است. داریوش (۵۲۲-۴۸۶ ق.م) حجاری‌هایی از پیروزهای خود را بر صخره‌های بیستون باقی گذاشته است. در این تصویر، سران اقوام مختلف در حالی که لباس آن قوم را به تن دارند و همگی به ردیف به بند شده‌اند، نزد داریوش آورده شده‌اند. در بالای این کتیبه تصویر همین بالدار دیده می‌شود یا خلف داریوش در درونش خالی است. بر دیوار کناری ورودی کاخ هراش در تخت جمشید نیز حجاری او همراه با دو همدمکار وجود دارد که یکی از آنها ساییان را بر فراز سر او به دست دارد و دیگری چیزی را روی سر داریوش نگه داشته است. بر بالای ساییان، همانند حلقه بالدار بیستون، درون حلقه، پالانته آسمانی قرار دارد. شخص در دست راست حلقه‌ای کوچک و در دست چپش، گویب حجیم دارد. بر انتهایی دو پای پرند ه هم گوی جیمیی چسبیده است. این تندیس احساس شتار بودن در آسمان را القا می‌کند و با گذاشتن حلقه بر کمر او به تندیس مردی بالدار مبدل شده است. او برای مردم آن زمان او چه کسی بوده است؟

ای.اف.اسمیت که در دهه ۱۹۳۰ در تخت جمشید حفاری انجام داده، در کتاب «تخت جمشید» (شیکاگو، ۱۹۵۳) این شخص را «هرومزد» قلمداد می‌نماید. ج.ام.نوتلارا که خود از پارسیان زردشتی بمبئی است، در کتاب «مجموعه مقالات یادبود مودی مطالعات هند – ایران» (بمبی، ۱۹۳۰) او را روح نیاکان (= فرووشی، در زبان اوستایی موجودی است که قبل از تولد شخص بوده و پس از مرگ او هم از بین نمی‌رود) می‌داند. یو.ایزارد نیز در منبع مذکور، او را خدای محافظ می‌داند.

عموماً گفته شده که نقش رشته مروارید در دوره ساسانی به وجود آمده است. پارچه زربفت دارای نقش شکار شیر، که در آن از نقش رشته مروارید استفاده شده است و در معبد هوربو – نگهداری می‌شود، چیزی متعلق به دوره قلم در قرن هفتم است. این نقش نشان دهنده دوره اشکانی دیده می‌شود، بلکه در زندان تالاب لیبس طاق‌یستان هم زیاده بار گرفته است. در قرص بالدار بیستون همچنین در نشان اعطاشده به اردشیر در نقش رستم، حلقه‌ای که نشان شاهای است، دارای نقش رشته مروارید نیست اما در حلقه‌ای در طاق یستان است، نقش رشته مروارید وجود دارد. در هنر دوره ساسانی منسوجاتی دیده می‌شود که بر نقوش آنها، درون حلقهٔ رشته مروارید، پرندۀ مقدس (سمیرغ) وجود دارد. بالها از درون به سمت بیرون کشیده شده‌اند که تداعی بالدار بودن است.

در کتاب «جهان ایران/ایران» (نشرگارت، ۱۹۹۶) بیان می‌شود: در نگاره‌های موجود در گچیریه نیز سفون، نقش رشته مروارید به‌مشکل از ۳۸ مروارید وجود دارد که در قسمت پایین حلقه، بالهای بزرگی از داخل به چپ و راست کشیده شده است و در قسمت بالای حلقه، آتشدان با آتش مقدس رسمیم شده است. این نقش تزئینی است که روی تاج شاهان سلسله ساسانی قرار می‌گرفت. در پارچه‌های دوره ساسانی در داخل رشته مروارید، جاندار بالداري دوخته شده است که تداعی کنندهٔ خود را نیایی است که در دوره هخامنشی پالانته‌اش از حلقهٔ بالدار بیرون بود و نیایی‌ته‌اش را در دورهٔ بالدار دورهٔ هخامنشی به ژاپن منتقل شد و به «شیمه‌کازاری»^{۱۴} که در سال نو جلوی در خانه می‌آورند، تبدیل شد.

در قدیم شبه‌جزیره کره به سه کشور تقسیم می‌شد: شیلا، پانکجه، کگوریو. ۱۹-Hōryū، یکی از معابد بسیار مشهور ژاپن در شهر نارا. در سال ۲۰۱۷ ساخته شد و در حال حاضر قدیمی‌ترین بناي شیو جهان است. 20-Shimekazari- که به سه

پی‌نوشتها:

۱۶.Gigaku نوعی نمایش با ماسک.

۱۷. Hōryū، یکی از معابد بسیار مشهور ژاپن در شهر نارا. در سال

۲۰۱۷ ساخته شد و در حال حاضر قدیمی‌ترین بناي شیو جهان است.

۱۸. در قدیم شبه‌جزیره کره به سه

در سال ۱۳۱۲ هنگام خاکبرداری از تخت جمشید، در گوشه شمال غربی صههٔ اتاقی پیدا شد که در آن تیغه شده بود، گویا در همان روزگار. در این اتاق تعداد فراوانی الواح گلی کشف شد که بر روی آنها و در تمام اطراف آن یک، نوشته‌هایی به خط میخی دیده می‌شد و پس از مطالعات اولیه معلوم شد خط و زبان آنها ایلامی است. در آن زمان تنها مرکز ایلام شناسی جهان، دانشگاه شیکاگو بود. دو متخصص برجسته که یکی پروفیسور پرستد (Breasted)، بود که متأسفانه در همان اوان در گذشته بود و دیگری پروفیسور کامرون.

لازم به ذکر است که اساساً خبریات تخت جمشید، طبق قراردادی به مؤسسه شرقی همین دانشگاه واگذار شده بود. چندی بعد در محلی که امروز به طور قطع محل خزانه و حسابداری تخت جمشید تشخیص داده شده است، تعداد ۷۵ لوح دیگر به دست آمد. دو سال بعد یعنی در سال ۱۳۱۴ با توافقی که با دولت ایران به عمل آمد، این الواح را در صندوقهایی با کشتی به آمریکا فرستادند و در آنجا مورد مطالعه و بررسی دانشمنان قرار گرفت و اکنون که این سطور نوشته می‌شود، در زمینه ترجمه این الواح دو کتاب موجود است که نخستین آنها ثمره زحمات و کوششهای پروفیسور کامرون بر روی الواح خزانه تخت جمشید و دیگری حاصل مطالعات و بررسی‌های عمیق و همه‌جانبه پروفیسورها لک است بر روی الواح باروی تخت جمشید.

در کتاب دکتر کامرون «الواح خزانه تخت جمشید»، جمعا ۸۵ لوح، ترجمه و به‌جایب رسیده است، به همراه مقامه‌ای در ۸۲ صفحه، که طی آن در ده بخش به تمام مسائل و جنبه‌های مربوط به الواح پرداخته و در پایان نشانه‌های الفبای ایلامی نیز آورده است.

کارگران حقوق‌بگیر

ایک به گزارش وضع کارگران حقوق‌بگیر در این ۸۵ لوح می‌پردازیم. نخست باید گفت بیشتر کارگران، ایرانی و ظاهراً اهل محل هستند؛ کارگرانی که از سایر نقاط امپراتوری هخامنشی آمده‌اند، به‌طور واضح معرفی شده‌اند؛ مثلاً در نخستین لوح این مجموعه یک کارگر مصری که درودگر یا نجار بوده و نیز سرپرستی صد نفر کارگر را برعهده داشته است، دستمزد پنج ماه خود را در جا دریافت داشته، حقوق ماهیانه او ۷۵ شِکِل (Shekel) بوده است.

نکته جالب که در تمامی این الواح به چشم می‌خورد، این است که کارگر می‌توانسته نصف حقوق دریافتی خود را به صورت جنس دریافت کند و نیز بهای جنسی که دریافت می‌کرده، به صراحت در هر متن ذکر می‌شده می‌توان ادعا کرد که نخستین تأییدی که برای کارگر در نظر گرفته شده، همین است که هیچ کس لگرنی از این بابت نداشته که جنسی را گرانتر بخرد و در نتیجه قدرت خریدش به نسبت به دستمزدی که دریافت می‌کرده، همیشه ثابت می‌مانده است.

نکته دیگر حائز اهمیت این است که احتمال دارد مبلغ نقدی دریافتی، نصف دستمزد واقعی کارگر بوده و نیم دیگر را جنس می‌گرفته است.

نکته سوم اینکه در این متنها به ندرت به حقوق یک ماهه برمی‌خوریم؛ یعنی حقوقها ماه به ماه پرداخت نمی‌شده، ما به حقوقهای دوماه، سه ماهه، چهارماهه و حتی دوازده ماهه برمی‌خوریم. برای نمونه در لوح شماره ۳۳ دو نفر کارگر، که کارشان ساختن درهای آهنی بوده، در دوازده ماه کار خود را از فروردین تا اسفند یا بنا بر

* در الواح باروی تخت جمشید، دستمزد زنان و مردان برابر است و حتی گاه بیشتر و در برخی از کارگاهها، زنان سمت سرپرستی و ریاست بر مردان را هم برعهده دارند. کارگران ایرانی در خارجی در مشاغل یکسان، حقوق مساوی دریافت می‌کردند و هیچ تفاوتی میانشان نبود ♦♦♦

تقویم هخامنشی، از «داوکانی» تا «ویخته» یکجا دریافت کرده‌اند. اگر درنظر بگیریم که عهده‌زادی از کارگران قطعاً و نه احتمالاً زن و بچه هم داشته‌اند، نمی‌توان پذیرفت که آنها دوازده ماه گرسنگی را تحمل می‌کرده‌اند تا پدر خانواده در پایان سال حقوق خود را دریافت دارد. می‌توان در اینجا چند فرض را مطرح کرد:

نخست: کارگران که بیشتر محلی هستند، از روستاهای نزدیک و دور حتی از شیراز به تخت جمشید برای کار می‌آمدند. زنان در خانه خود با فرزندان زندگی می‌کردند و احتمالاً قطعه زمینی داشتند و چارپایانی به خوراکشان را تأمین می‌کرد. شاید زنان و دختران، به کارهای سستی نیز می‌پرداختند و از فروش آنها درآمدی داشته که کمک خرج زندگی آنها می‌شد. هنوز چه در ایران او چه در بسیاری از نقاط جهان، می‌توان پدرانی را یافت که در قطعاتی دور از زادگاه خود به کار مشغولند و چرتهمه یک بار به خانواده خود سر می‌زنند و دستمزد مدت کار خود را برای خانواده خود می‌برند.

مرخصی بدون حقوق

پیداست که می‌توان بلافاصله این احتمال را هم مطرح کرد که کسانی که دستمزد سه یا چهار ماه کار خود را دریافت می‌دارند، ترک کارشان ممکن است برای سرکشی به خانواده باشد و این را باید یک نوع مرخصی بدون حقوق تلقی کرد که پس از گذراندن روزها یا

۵-رود امواج مدرنیته

گفتنمان ادبی مشروطه تا حد زیادی تحت تأثیر جریان مدرنیته است و در ایسن قالب باید تبیین و شناسایی کرد. این واژه با همه ابهام و عدم صراحت و دقتش، جایی خود را در فرهنگ ایران باز کرده است. «مدرنیته را می‌توان نگاهی جدید، به حساب آورد که از دوران رنسانس، رومانیسم، راسیونالیسم، پروتستانیسیم، انقلاب فرانسه و روشنگری سده هجدهم برخاست و عناصری از همه این تحولات را فراهم آورد.» دکتر بشیریه در مدرنیته یک چهره دو گانه می‌بیند. یکی نیمرخ پیش از انقلاب فرانسه که خوش بینانه است و دیگری نیمرخ پس از آن انقلاب که وضعی متفاوت دارد. به طور کلی می‌توان مدرنیته را «مجموعه فرهنگ و تمدن اروپایی پس از رنسانس دانست.»

«مدرنیته» نه مفهومی جامعه‌شناسانه است و نه مفهومی سیاسی و نه مفهومی دقیقاً تاریخی؛ مدرنیته مشخصه تمدن است. مشخصه‌ای که به مقابله با همه فرامود و زمانی محلی یعنی «جهانی شدن» برمی‌خیزد. مدرنیته در تقابل با تنوع جغرافیایی و نمایان فرهنگ سنتی، خود را در سراسر جهان به عنوان وحدتی ممکن تحمیل می‌کند.»

در ایسن تعریف تکرر نکته محضوری همان سنت‌شکنی است و اگر خوشبختانه باشیم دقیق‌تر بگوییم، در هم شکستن «حواصات» است؛ یعنی پیش‌های تنگ محصور در مکان و زمان را رها می‌سازد تا امکانی که پیش از پیش پای خود را نمی‌بیند، به آفتاب در آشتا سازد. روزواترادی اندیشه را برآورد و جهانی کند.»

«مدرنیت همانا صجارت شگرف ف انسان است. برای هر چه دور تر رفتن، هر چه بیشتر دیدن، هر چه بیشتر شناختن، هر چه بیشتر چرخیدن در چنگ گشتن. همان گونه که طبیعت را از قلمرو آرزو گنه در چنگ می‌گیرد و باز می‌سازد، در قلمرو زمان نیز هر چه دورتر می‌رود تا هر چه بیشتر بداند و هر چه بیشتر بر آن چیره شود. تا آن روز که پارت‌ها را کارگیرد. بر این انسانایی پیشرو، دیزیز به پیشرفت امارد دارد. جهان (جهان ساسان) «بودن» نیست، بلکه جهانی بی‌مهار «شدن» است.» یعنی «با هم فراتر رفتن تا آنجا که به گفته مرزبان‌نامه: «همچون

ایران شناسی

هفته‌هایی، بار دیگر به سر کار خود بازمی‌گردند. معلوم است کسانی که مرد یک ساله را یکجا دریافت کرده‌اند، متأمل نبوده‌اند.

دوم: باتوجه به اینکه کارگران برای تأمین معاش و خورده وخوراک روزانه خود نیاز به پول داشته‌اند، معقول نیست تصور کنیم در تمام مدت سه یا چهارماه با بیشتر یا کمتر که دستمزدی نگرفته‌اند، احتیاجی به خوراک و مسکن و حتی لباس نداشته‌اند. بنابراین می‌توان به‌طور قطع اظهارنظر کرد که این مسائل کلاً به عهده کارفرما بوده است.

می‌توان بر مطالب فوق بیماری را نیز اضافه نمود و نیز صدمات احتمالی ناشی از کارهای سخت و سنگینی که باتوجه به ساختمان عظیم تخت جمشید، می‌توان انتظار داشت. من تصور می‌کنم که ما یک نوع هر نوعی که بشود پذیرفت، کم یا زیاد پانسیون و بیمه سر وکار داریم بدین معنی که در طول کار، لباس و مسکن و خوراک کارگران را «صاحب‌کار» یا «کارفرما» عهده‌دار بوده و در مواقع بیماری و تصادفات و صدمات نیز در

نکته جالب که در تمامی این الواح به چشم می‌خورد، این است که کارگر می‌توانسته نصف حقوق دریافتی خود را به صورت جنس دریافت کند و نیز بهای جنسی که دریافت می‌کرده، به صراحت در هر متن ذکر می‌شده می‌توان ادعا کرد که نخستین تأییدی که برای کارگر در نظر گرفته شده، همین است که هیچ کس لگرنی از این بابت نداشته که جنسی را گرانتر بخرد و در نتیجه قدرت خریدش به نسبت به دستمزدی که دریافت می‌کرده، همیشه ثابت می‌مانده است.

نکته دیگر حائز اهمیت این است که احتمال دارد مبلغ نقدی دریافتی، نصف دستمزد واقعی کارگر بوده و نیم دیگر را جنس می‌گرفته است.

نکته سوم اینکه در این متنها به ندرت به حقوق یک ماهه برمی‌خوریم؛ یعنی حقوقها ماه به ماه پرداخت نمی‌شده، ما به حقوقهای دوماه، سه ماهه، چهارماهه و حتی دوازده ماهه برمی‌خوریم. برای نمونه در لوح شماره ۳۳ دو نفر کارگر، که کارشان ساختن درهای آهنی بوده، در دوازده ماه کار خود را از فروردین تا اسفند یا بنا بر

* در الواح باروی تخت جمشید، دستمزد زنان و مردان برابر است و حتی گاه بیشتر و در برخی از کارگاهها، زنان سمت سرپرستی و ریاست بر مردان را هم برعهده دارند. کارگران ایرانی در خارجی در مشاغل یکسان، حقوق مساوی دریافت می‌کردند و هیچ تفاوتی میانشان نبود ♦♦♦

تقویم هخامنشی، از «داوکانی» تا «ویخته» یکجا دریافت کرده‌اند. اگر درنظر بگیریم که عهده‌زادی از کارگران قطعاً و نه احتمالاً زن و بچه هم داشته‌اند، نمی‌توان پذیرفت که آنها دوازده ماه گرسنگی را تحمل می‌کرده‌اند تا پدر خانواده در پایان سال حقوق خود را دریافت دارد. می‌توان در اینجا چند فرض را مطرح کرد:

نخست: کارگران که بیشتر محلی هستند، از روستاهای نزدیک و دور حتی از شیراز به تخت جمشید برای کار می‌آمدند. زنان در خانه خود با فرزندان زندگی می‌کردند و احتمالاً قطعه زمینی داشتند و چارپایانی به خوراکشان را تأمین می‌کرد. شاید زنان و دختران، به کارهای سستی نیز می‌پرداختند و از فروش آنها درآمدی داشته که کمک خرج زندگی آنها می‌شد. هنوز چه در ایران او چه در بسیاری از نقاط جهان، می‌توان پدرانی را یافت که در قطعاتی دور از زادگاه خود به کار مشغولند و چرتهمه یک بار به خانواده خود سر می‌زنند و دستمزد مدت کار خود را برای خانواده خود می‌برند.

نخست: کارگران که بیشتر محلی هستند، از روستاهای نزدیک و دور حتی از شیراز به تخت جمشید برای کار می‌آمدند. زنان در خانه خود با فرزندان زندگی می‌کردند و احتمالاً قطعه زمینی داشتند و چارپایانی به خوراکشان را تأمین می‌کرد. شاید زنان و دختران، به کارهای سستی نیز می‌پرداختند و از فروش آنها درآمدی داشته که کمک خرج زندگی آنها می‌شد. هنوز چه در ایران او چه در بسیاری از نقاط جهان، می‌توان پدرانی را یافت که در قطعاتی دور از زادگاه خود به کار مشغولند و چرتهمه یک بار به خانواده خود سر می‌زنند و دستمزد مدت کار خود را برای خانواده خود می‌برند.

نکته دیگر حائز اهمیت این است که احتمال دارد مبلغ نقدی دریافتی، نصف دستمزد واقعی کارگر بوده و نیم دیگر را جنس می‌گرفته است.

نکته سوم اینکه در این متنها به ندرت به حقوق یک ماهه برمی‌خوریم؛ یعنی حقوقها ماه به ماه پرداخت نمی‌شده، ما به حقوقهای دوماه، سه ماهه، چهارماهه و حتی دوازده ماهه برمی‌خوریم. برای نمونه در لوح شماره ۳۳ دو نفر کارگر، که کارشان ساختن درهای آهنی بوده، در دوازده ماه کار خود را از فروردین تا اسفند یا بنا بر

نیمرخ پس از آن انقلاب که وضعی متفاوت دارد. به طور کلی می‌توان مدرنیته را «مجموعه فرهنگ و تمدن اروپایی پس از رنسانس دانست.»

«مدرنیته» نه مفهومی جامعه‌شناسانه است و نه مفهومی سیاسی و نه مفهومی دقیقاً تاریخی؛ مدرنیته مشخصه تمدن است. مشخصه‌ای که به مقابله با همه فرامود و زمانی محلی یعنی «جهانی شدن» برمی‌خیزد. مدرنیته در تقابل با تنوع جغرافیایی و نمایان فرهنگ سنتی، خود را در سراسر جهان به عنوان وحدتی ممکن تحمیل می‌کند.»

در ایسن تعریف تکرر نکته محضوری همان سنت‌شکنی است و اگر خوشبختانه باشیم دقیق‌تر بگوییم، در هم شکستن «حواصات» است؛ یعنی پیش‌های تنگ محصور در مکان و زمان را رها می‌سازد تا امکانی که پیش از پیش پای خود را نمی‌بیند، به آفتاب در آشتا سازد. روزواترادی اندیشه را برآورد و جهانی کند.»

«مدرنیت همانا صجارت شگرف ف انسان است. برای هر چه دور تر رفتن، هر چه بیشتر دیدن، هر چه بیشتر شناختن، هر چه بیشتر چرخیدن در چنگ گشتن. همان گونه که طبیعت را از قلمرو آرزو گنه در چنگ می‌گیرد. بر این انسانایی پیشرو، دیزیز به پیشرفت امارد دارد. جهان (جهان ساسان) «بودن» نیست، بلکه جهانی بی‌مهار «شدن» است.» یعنی «با هم فراتر رفتن تا آنجا که به گفته مرزبان‌نامه: «همچون

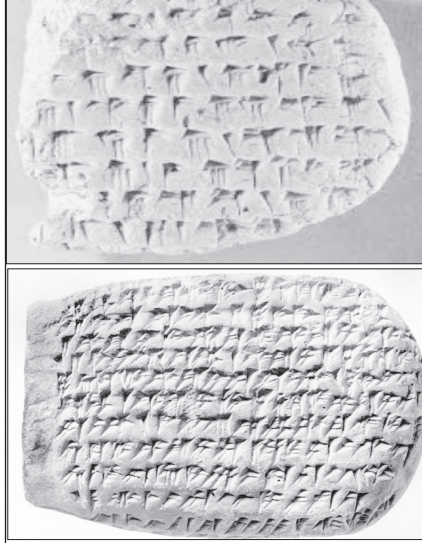
ایران شناسی

هفته‌هایی، بار دیگر به سر کار خود بازمی‌گردند. معلوم است کسانی که مرد یک ساله را یکجا دریافت کرده‌اند، متأمل نبوده‌اند.

دوم: باتوجه به اینکه کارگران برای تأمین معاش و خوراک روزانه خود نیاز به پول داشته‌اند، معقول نیست تصور کنیم در تمام مدت سه یا چهارماه با بیشتر یا کمتر که دستمزدی نگرفته‌اند، احتیاجی به خوراک و مسکن و حتی لباس نداشته‌اند. بنابراین می‌توان به‌طور قطع اظهارنظر کرد که این مسائل کلاً به عهده کارفرما بوده است.

می‌توان بر مطالب فوق بیماری را نیز اضافه نمود و نیز صدمات احتمالی ناشی از کارهای سخت و سنگینی که باتوجه به ساختمان عظیم تخت جمشید، می‌توان انتظار داشت. من تصور می‌کنم که ما یک یا کم نوعی که بشود پذیرفت، کم یا زیاد پانسیون و بیمه سر وکار داریم بدین معنی که در طول کار، لباس و مسکن و خوراک کارگران را «صاحب‌کار» یا «کارفرما» عهده‌دار بوده و در مواقع بیماری و تصادفات و صدمات نیز در

می‌توان بر مطالب فوق بیماری را نیز اضافه نمود و نیز صدمات احتمالی ناشی از کارهای سخت و سنگینی که باتوجه به ساختمان عظیم تخت جمشید، می‌توان انتظار داشت. من تصور می‌کنم که ما یک یا کم نوعی که بشود پذیرفت، کم یا زیاد پانسیون و بیمه سر وکار داریم بدین معنی که در طول کار، لباس و مسکن و خوراک کارگران را «صاحب‌کار» یا «کارفرما» عهده‌دار بوده و در مواقع بیماری و تصادفات و صدمات نیز در

تخت جمشید مشغول بوده‌اند، بابت چهارماه (یعنی ماههای ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ آن را تا پایان اسفند) صادر شده است. نکته جالب در این لوح استثنایی این است که تاریخ این دستور ماه دهم (ماه است) یعنی این کارگران در ماه دوم دستمزد خود را تا پایان ماه چهارم دریافت کرده‌اند.

می‌توان چنین استنتاج کرد که این کارگران که ده نفرند، به هر دلیلی که تصور کنیم، نیازمند پول بوده‌اند و خزانه‌داری تخت جمشید پشایش حقوق ماههای کارگرانی که از سایر تصرفات ایران هخامنشی آمده‌اند و در زمان ترک کار، مرد خود را دریافت کرده‌اند. این کارگران، از نظر دستمزد به هیچ وجه با دیگر کارگران تفاوتی ندارند و در این الواح، از این ابائنها کارگرانی معرفی شده‌اند: مصر، سوریه، کاریه، یونان.

چنان که پیش از این گفتیم، در نخستین لوح این مجموعه، یک نجار یا درودگر مصری را داریم که درعین حال، سرپرستی صد کارگر قطعاً نجار را برعهده‌دار بوده، استاد کار پس از پنج ماه، کار خود را ترک کرده و ناچار به وطن خود بازگشته. بنابراین دستمزد این مدت را یکجا دریافت نموده است.

در اینجا بد نیست بر این نشان داند نظم بی‌مانند سازمان اداری هخامنشی، عین شاهانه برداشتن حقوق این مصری که چند سطر بیشتر نیست، آورده شود. «بردکاما (مسئول مستقیم کارگر) به شاکا (که او هم مسئول

پسر و دختر نیز کم نیست. چند نکته را باید متذکر شد:

نکات دیگر

در میان این الواح ۸۵ گانه نکات فراوانی می‌توان یافت که نمی‌توان به‌همه آنها پرداخت مگر فهرست‌وار، و من سعی می‌کنم نکات آن را در کمال اختصار نقل کنم: کارگران تنها مردان نیستند، بلکه در میان آنها زن، پسر و دختر نیز کم نیست.

تخت جمشید دستمزد‌ها و به عبارت دیگر، حسابداری (بوده است): گزارش می‌دهد: سه کشته و دو شکل و نیم نقره به هر دکاما نام او، یک درودگر مصری (از نینز اسپرست صد[نفر] کارگر مزدور پارسه [نام اصلی تخت جمشید] که هوکا مسئول [آنها] است، بپردازید. [معادل پولی] یک گوسفند سه شکل، یک کوزه [شراب] یک [شکل]، یک ماههای آب‌ان، آذر، دی، بهمن و اسفند، روی هم پنج ماه سال [۳۲ داریوش]. یک مرد در ماه شش و نیم (۷۵) شکل دریافت می‌کند. [لوح] را جیبی روکا نوشت و از مردو کارسید گرفت.

بدین طریق به نظر می‌رسد کارگران در تمام مدت کار، مخارجی نداشته‌اند و کارفرما متکلف هزینه زندگی آنها بوده است.
یک لوح استثنایی
در اینجا لازم است به یک لوح استثنایی نیز اشاره کنیم. در لوح شماره ۲۱ کتاب کامرون، دستور پرداخت دستمزد کسانی که به عنوان تنظیم‌کننده حسابدان در خزانه دستمزد می‌رسد سن قانونی در ایران باستان پانزده سالگی بوده است. چنان که در دین زرتشت نیز پسران و دختران تا این سن هنوز «اهل دین» شناخته نمی‌شوند؛ تنها پس از انجام مراسم در هنگام رسیدن به سن بلوغ دینی، یعنی پانزده ساله شدن، به جرگه اهل دین درمی‌آیند. بنابراین با باتوجه کارهایی که دختران و پسران در آن شرکت دارند، می‌توان سن آنها را بین ۱۵ و ۱۸ سال تعیین نمود؛ مثلاً برای نمونه در این الواح دختران در این مشاغل شرکت دارند: طلاکاری (۳۷)، تهیه ماه‌الشعیر (۴۶)، تهیه شراب (۳۳)، ساختن زره (۵۲)، کار روی مس (۵۴)، نگهداری گوسفندان (۶۱)، صنعتگری (۶۹ و ۷۰).

هیچ یک از این کارها را نمی‌توان به «دخترچیه‌ها» محول کرد. البته در تمام این گونه مشاغل، دستمزد پسران بیش از دختران است و نیز چنین است دستمزد مردان در مقایسه با زنان.

در لوح ۸۴ شش پسر در خدمت یک بانوی احتمالاً مشخص و داری، به به کار حسابداری مشغول بوده‌اند و دستمزد ماهیانه نسبتاً خوبی دریافت می‌کرده‌اند. به‌طور تقریباً در همه کاری، زنان کارگر نیز حضور دارند و در الواح از آنها سخن رفته است؛ ولی چنان که گفته شد، دستمزد آنها معمولاً از دستمزد مردان کمتر است و در همه جا از پسران بیش.

پس از این خواهیم دید که در «الواح باروی تخت جمشید» دستمزد زنان و مردان برابر است و حتی گاه بیشتر و در برخی از کارگاهها، زنان سمت سرپرستی و ریاست بر مردان را هم برعهده دارند. کارگران ایرانی در خارجی در مشاغل یکسان، حقوق مساوی دریافت می‌کردند و هیچ تفاوتی میانشان نبود ♦♦♦

به نظر می‌رسد سن قانونی در ایران باستان پانزده سالگی بوده است. چنان که در دین زرتشت نیز پسران و دختران تا این سن هنوز «اهل دین» شناخته نمی‌شوند؛ تنها پس از انجام مراسم در هنگام رسیدن به سن بلوغ دینی، یعنی پانزده ساله شدن، به جرگه اهل دین درمی‌آیند. بنابراین با باتوجه کارهایی که دختران و پسران در آن شرکت دارند، می‌توان سن آنها را بین ۱۵ و ۱۸ سال تعیین نمود؛ مثلاً برای نمونه در این الواح دختران در این مشاغل شرکت دارند: طلاکاری (۳۷)، تهیه ماه‌الشعیر (۴۶)، تهیه شراب (۳۳)، ساختن زره (۵۲)، کار روی مس (۵۴)، نگهداری گوسفندان (۶۱)، صنعتگری (۶۹ و ۷۰).

هیچ یک از این کارها را نمی‌توان به «دخترچیه‌ها» محول کرد. البته در تمام این گونه مشاغل، دستمزد پسران بیش از دختران است و نیز چنین است دستمزد مردان در مقایسه با زنان.

در لوح ۸۴ شش پسر در خدمت یک بانوی احتمالاً مشخص و داری، به به کار حسابداری مشغول بوده‌اند و دستمزد ماهیانه نسبتاً خوبی دریافت می‌کرده‌اند. به‌طور تقریباً در همه کاری، زنان کارگر نیز حضور دارند و در الواح از آنها سخن رفته است؛ ولی چنان که گفته شد، دستمزد آنها معمولاً از دستمزد مردان کمتر است و در همه جا از پسران بیش.

پس از این خواهیم دید که در «الواح باروی تخت جمشید» دستمزد زنان و مردان برابر است و حتی گاه بیشتر و در برخی از کارگاهها زنان سمت سرپرستی و ریاست بر مردان را هم برعهده دارند. زنان را در این الواح در مشاغل طلاکار، کار در خزانه، متصدی مالیات، صنعتگر مس کار، چوپان، زره‌ساز، شرابگیر به کار مشغولند.

در لوح دیگری (۶۹) تعداد ۹۲۴ کارگر، مرده روز کار خود را گرفته‌اند. این کارگران، صنعتگر یا پیشه‌ور بودند. متن لوح نشان می‌دهد که این عده برای انجام یک کار ضروری، از جایی دیگر برای مدت محدودی (ده روز) فرستاده شده‌اند. در لوح آمده که اینها را «پاتی‌نشا» فرستاده است. دستمزد این مدت کار این گروه به نسبت به سایر دستمزد‌ها بالاست.

فرض بر این است که این کارگران و صنعتگران را از مکانی که احتمالاً به تخت جمشید نزدیک بوده، برای انجام یک کار فوری و ضروری و بسیار سنگین به تخت جمشید آورده و پس از انجام کار، به سر کار اصلی خود برگردانده‌اند. تعداد افراد اینها باید به چه منظوری بوده باشد؟ حتی می‌توان گفت دستمزد بالای این ده روز حالت پاداش دارد، نه حقوق.

♦♦♦
*** همه کارگرانی که دارای حداقل حقوق بودند، برای جبران کسری زندگی‌شان به مناسبتهای مختلف و به عنوانهای گوناگون، اضافه دریافتهایی داشتند و به‌طور منظم و احتمالاً هر دو ماه یک بار به آنها پاداشهایی هم تعلق می‌گرفت**
♦♦♦

♦♦♦
*** همه کارگرانی که دارای حداقل حقوق بودند، برای جبران کسری زندگی‌شان به مناسبتهای مختلف و به عنوانهای گوناگون، اضافه دریافتهایی داشتند و به‌طور منظم و احتمالاً هر دو ماه یک بار به آنها پاداشهایی هم تعلق می‌گرفت**
♦♦♦

هیچ توضیح دیگری در آنجا نیامده، این لوح از این جهت بی‌سابقه است که نه دستمزد و حقوق است و نه بین شبانان تفاوتی از نظر دریافت پول قائل شده‌اند. این پول هر شبان می‌توانست برای حدود ۶۶ گوسفند بخرد و در شکل هم زیاد بیآورد. تقریباً می‌توان یقین کرد که این پرداخت یک نوع پاداش یا به مناسبت خاصی بوده، و چون فرمان آن از سوی شخص داریوش صادر شده، نشان دهنده عمق توجه د

از زمان آغاز به کار دولت یازدهم که تقریباً یک سال می‌گذرد،تغییر وتحولات اساسی در سطوح مختلف به وقوع پیوسته که می‌توان به کاهش میزان تورم و نرخ‌بهره بانک‌ها اشاره کرد.

دولت در این مدت یکساله توانست با حذف برخی مقررات دست وپاگیر، هادایت قانون هدفمندسازی یارانه‌ها به سمت و سوی تولید، سلامت و محیط زیست،جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی و بهادان به دیپلماسی اقتصادی در "توافقات ژنو" و "داوس" گام‌های بلندی در راستای رشد و بهبود اقتصاد کشور بردارد.

با این وجود باید اشاره کرد که دولت یازدهم با شعار بزر و امید مرداد سال گذشته در شرایطی سکان هدایت کشور را به عهده گرفت که از سوی اقتصاد ایران با تورم ۴۰ درصدی و رشد منفی اقتصادی روبرو بود و از سوی دیگر، پروژه مسکن مهر چشم امید بسیاری را به خود دوخته بود و جمعیت زیادی منتظر فزاد دوم هدفمندی یارانه‌هابودند.

این در حالی است که دولت یازدهم اهداف خودرا برای اجرای فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها،توسعه بخش تولید و سلامت بیان کرده است.از این رو فزاد دوم در اول فروردین ۱۳۹۳ با ثبت نام مجید ذوقمقانیان دریافت یارانه نقدی آغاز شد . البته رسانه‌ها و فعالان اجتماعی حامی دولت در آغازثبت نام، مردم را به انصراف از یارانه ها تشویق می‌کردند.

هدفمند کردن یارانه‌ها یکی از زیرشاخه های برنامه تعدیل ساختاری است که از زمان ریاست جمهوری آقای هاشمی هربار قسمتی از آن به اجرا در می‌آمد که شامل تلاش برای کاهش نرخ تورم،افزایش نرخ رشد تولید واقعی و بهبود وضع تراز پرداخت ها می شد.

اما اجرای بند حذف یارانه‌های مربوط به تولید، صادرات و کارشناسان،افزایش نقدینگی در جامعه به علت افزایش فروش نفت مهمترین علت افزایش میزان تورم بود. به طوری که درسال ۱۳۸۴ میزان تورم ۱/۲ درصد بود.

اما در سال ۱۳۸۸ این رقمبه ۱/۸ درصد صعود کرد و در نهایت در مرداد ۱۳۹۲ نرخ تورم به ۴۰ درصد رسید. این درحالی است که در زمان آغاز به کار دولت نهم درسال ۱۳۸۴ میزان رشد اقتصادی کشور ۸/۴درصد بود و این رقم در سال ۱۳۸۸ به ۵/۵درصد و

ابلاغیه

بدینوسیله به آقایعباس سلیمانیفرزندعیسی‌به‌تجویز **ماده۷۳قانون** آئین دادرسی مدنی،رای قابل پژوهش **شماره ۱۰۰۰/۷۵۹/ک.ب.مورخ۱۳۸۵/۴/۱۹** کمیته‌بدوی رسیدگی به تخلفات اداری مبنی بر **انفصال از خدمت**ابلاغ می‌گردد. چنانچه به‌رای صادره معترض می‌باشند،می‌توانند ظرف مدت یکماه از تاریخ درج این آگهی اعتراض خود را به کارگزینی امور کارکنان دریایی تسلیم نمایند.

کمیته بدوی رسیدگی به تخلفات اداری
شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران

ابلاغیه

بدینوسیله به آقای **سعید صف‌شکن** مادر **سلیمانی** قابل **محمود به‌تجویز ماده۷۳قانون** آئین دادرسی مدنی،رای قابل پژوهش **شماره ۱۰۰۰/۷۵۸/ک.ب.مورخ۱۳۸۵/۴/۱۹** کمیته بدوی رسیدگی به تخلفات اداری مبنی بر **انفصال از خدمت** ابلاغ می‌گردد، چنانچه به رای صادره معترض می‌باشند،می‌توانند ظرف مدت یکماه از تاریخ درج این آگهی اعتراض خود را به کارگزینی امور کارکنان دریایی تسلیم نمایند.

کمیته بدوی رسیدگی به تخلفات اداری
شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران

۱-مدت قرارداد از تاریخ ۹۳/۷/۱ لغایت ۹۴/۴/۳۱ می‌باشد.
۲-مبلغ برآورد اولیه: (۵۳۲۷۹۶۴۰۰) پنج میلیارد و دوست و سی و شش میلیون و هفتصد و نود و شش هزار و چهارصد ریال
۳-مهلت و محل دریافت اسناد مناقصه: متقاضیان می‌توانند از روز سه‌شنبه مورخ ۹۳/۵/۱۹ لغایت یکشنبه مورخ ۹۳/۵/۱۹ در دست داشتن معرفی‌نامه کتبی جهت دریافت اسناد به نشانی زابل، یک کیلومتر ۱۶ بلوار تأسیسات جنبی آن را در سال ۱۳۹۳-۹۴ از طریق مناقصه عمومی به شرکت‌های واجد شرایط و تشخیص صلاحیت شده و اگزار نمایند.
۴-مهلت و محل تحویل اسناد مناقصه تکمیل شده: ۱۰ روز پس از انقضای مهلت خرید اسناد مناقصه (از روز یکشنبه مورخ ۹۳/۵/۱۹ لغایت چهارشنبه مورخ ۹۳/۵/۲۹) به نشانی: زابل – خیابان دانشگاه پیام‌نور-شرکت سهامی توسعه منابع آب و خاک سیستان واحد امور قراردادها
۵-متقاضیان می‌بایست مبلغ (۲۲/۵۰۰/۰۰۰) بیست و دو میلیون و پانصد هزار ریال بابت تضمین شرکت در مناقصه را به حساب

اقتصاد در دولت یازدهم

در نهایت درسال ۱۳۹۲ به منفی ۳/۲درصد رسید . البته به نظر می‌رسد دلیل این اتفاقات در پیش گرفتن سیاست‌های انبساطی دولت‌های نهم و دهم، کاهش سرمایه‌گذاری‌های مولد و بسته شدن خطوط تولید بود که کشور درحالت رکود تورمی قرار گرفت .

با این وجودبررسی کارنامه اقتصادی یک سال گذشته دکتر روحانی نشان می‌دهدوعده‌های دولت یازدهم مبنی بر باز کاهش نرخ تورم در حال حاضر تا حد زیادی تحقق یافته است.به طوری که طی یازده ماه فعالیت دولت یازدهم (از مرداد ۹۲ تا تیر ۹۳) نرخ تورم مناطق شهری از ۳۵/۱ به ۲۴/۲درصد معادل ۰/۹ درصد تقلیل یافته است.

از سوی دیگر،افزایش نقدینگی در دولت‌های نهم دهم هم باعث شد دولت یازدهم با افزایش بود، به فکر اجرای سیاست انقباضی باشد. مثل سیاست‌های کارشناسان،افزایش نقدینگی در جامعه به علت افزایش فروش نفت مهمترین علت افزایش میزان تورم بود. به طوری که درسال ۱۳۸۴ میزان تورم ۱/۲ درصد بود.

اما در سال ۱۳۸۸ این رقمبه ۱/۸ درصد صعود کرد و در نهایت در مرداد ۱۳۹۲ نرخ تورم به ۴۰ درصد رسید. این درحالی است که در زمان آغاز به کار دولت نهم درسال ۱۳۸۴ میزان رشد اقتصادی کشور ۸/۴درصد بود و این رقم در سال ۱۳۸۸ به ۵/۵درصد و

این موضوع و هزمانی آن با سیاست‌های انقباضی دولت منجر به افزایش رکود و کاهش قدرت خرید شده و تولیدکنندگان را مجبور به کاهش قیمت‌ها کرده است.این در حالی است که یکساری در کنار تورم یکی از مهم‌ترین دغدغه های دولت به شمار می‌آید. آمارها نشان می‌دهد که میانگین نرخ رشد صنعتی که در نیمه اول سال ۹۱ منفی ۱۰/۹ درصد بوده، در نیمه اول سال ۹۲ در نیمه اول سال ۹۳ منفی ۷/۷ درصد و در اسفند سال ۹۲به صفر رسیده است وپیش‌بینی ها نشان می‌دهد با توجه به عملکرد دولت در نیمه دوم سال گذشته، دولت‌مردان مصمم هستند که در سال جاری کشور به‌طور کامل از رکود اقتصادی خارج شود.

نشانه‌گر آن است که نرخ رشد اقتصادی در سال جاری وارد مدار مثبت شده است تا هدف کسب ارزش افزوده ۴ درصدی تا افزایش بود، و جلوگیری از تغییر نرخ ارز که البته نتوانست با کاهش نقدینگی در جامعه و کنترل عرضه و تقاضا، اقتصاد را از حالت رکودتورمی به رکود بدون تورم برساند.اما از طرف دیگر، کاهش نقدینگی منجر به کاهش سرمایه در گردش مالی

مورد نیازواحدهای تولیدی شد. هر چند برخی کارشناسان معتقدند، یکی دیگر از دلایلی که باعث کاهش تورم شده است، افزایش میزان بیکاری است که

پیش‌بینی کنند و نگران تصویب مصوبات سلیقه‌ای توسط دولت‌مردان نباشند.

از سوی دیگر نظم اقتصادی باعث پایین آمدن تورم انتظاری مردم نسبت به تورم واقعی شده است. هرچند در حال حاضر تورم به ۲۶/۲ درصد رسیده است. اما تورم انتظاری پایین‌تر از سطح واقعی است. در حالی که در دولت نهم و دولت دهم سطح تورم انتظاری بالاتر از سطح تورم واقعی بود و این عامل به افزایش تورم دامن می‌زد.

عباس وطن پرور یک کارشناس اقتصادی دیگر می‌گوید: یکی از موضوعاتی که دولت باید بر آن نظارت کاملی داشته باشد، واردات است. در حال حاضر، واردات برخلاف سیاست‌های تقویت تولید است و باید محدود به واردات مواد اولیه مورد نیاز صنایع باشد. اما مشاهده می‌شود که نه تنها بخش خصوصی بلکه شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی هم اقدام به واردات می‌کنند و حتی در بعضی موارد مانند شکر، حیم واردات نسبت به دولت قبلی افزایش چشمگیری داشته است.

وی می‌گوید: یکی‌دیگر از عواملی که دولت یازدهم برای کاهش اتکا، به درآمدهای نفت باید به‌طور جدی به آن بپردازد، آزادسازی جدید سعی شد تا فضای کسب و کار در کشور وضع بهتری پیداکن. به طوری که خروج اقتصاد از فضای سوداگری که در همان ماه‌های فصل تابستان گذشته رقم خورد،نوید بازگشت سرمایه‌های بخش‌های مالی و برای اقتصاد به همراه داشت.

همچنین خروج سرمایه‌ها از بازار از هم به واسطه از بین رفتن صرفه اقتصادی موجب شدتا بار دیگر سرمایه‌های سرگردان به سمت سیستم بانکی و بازار سرمایه هدایت شود.

در عین حال جذب سرمایه‌گذاری خارجی در طرح‌های صنعتی با افزایش رفت

و آمد میان هیت‌های تجاری ایران و سایر کشورها، تقویت شده و ایجاد جهش در این بخش

با لغو تحریم‌ها قابل پیش‌بینی است.

محمد وطن پور کارشناس اقتصادی عقیده دارد یکی از تفاوت‌های مهم دولت یازدهم نسبت به دولت قبلی ایجاد نظم در فضای اقتصادی است. در حال حاضر اگر گشایشی هم ایجاد نشده باشد، به دلیل افزایش نظم اقتصادی، فعالان این حوزه می‌توانند تا شش ماه آینده را

اقتصادی

پیش‌بینی کنند و نگران تصویب مصوبات سلیقه‌ای توسط دولت‌مردان نباشند.

از سوی دیگر نظم اقتصادی باعث پایین آمدن تورم انتظاری مردم نسبت به تورم واقعی شده است. هرچند در حال حاضر تورم به ۲۶/۲ درصد رسیده است. اما تورم انتظاری پایین‌تر از سطح واقعی است. در حالی که در دولت نهم و دولت دهم سطح تورم انتظاری بالاتر از سطح تورم واقعی بود و این عامل به افزایش تورم دامن می‌زد.

عباس وطن پرور یک کارشناس اقتصادی دیگر می‌گوید: یکی از موضوعاتی که دولت باید بر آن نظارت کاملی داشته باشد، واردات است. در حال حاضر، واردات برخلاف سیاست‌های تقویت تولید است و باید محدود به واردات مواد اولیه مورد نیاز صنایع باشد. اما مشاهده می‌شود که نه تنها بخش خصوصی بلکه شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی هم اقدام به واردات می‌کنند و حتی در بعضی موارد مانند شکر، حیم واردات نسبت به دولت قبلی افزایش چشمگیری داشته است.

وی می‌گوید: یکی‌دیگر از عواملی که دولت یازدهم برای کاهش اتکا، به درآمدهای نفت باید به‌طور جدی به آن بپردازد، آزادسازی جدید سعی شد تا فضای کسب و کار در کشور وضع بهتری پیداکن. به طوری که خروج اقتصاد از فضای سوداگری که در همان ماه‌های فصل تابستان گذشته رقم خورد،نوید بازگشت سرمایه‌های بخش‌های مالی و برای اقتصاد به همراه داشت.

همچنین خروج سرمایه‌ها از بازار از هم به واسطه از بین رفتن صرفه اقتصادی موجب شدتا بار دیگر سرمایه‌های سرگردان به سمت سیستم بانکی و بازار سرمایه هدایت شود.

در عین حال جذب سرمایه‌گذاری خارجی در طرح‌های صنعتی با افزایش رفت و آمد میان هیت‌های تجاری ایران و سایر کشورها، تقویت شده و ایجاد جهش در این بخش

با لغو تحریم‌ها قابل پیش‌بینی است.

محمد وطن پور کارشناس اقتصادی عقیده دارد یکی از تفاوت‌های مهم دولت یازدهم نسبت به دولت قبلی ایجاد نظم در فضای اقتصادی است. در حال حاضر اگر گشایشی هم ایجاد نشده باشد، به دلیل افزایش نظم اقتصادی، فعالان این حوزه می‌توانند تا شش ماه آینده را

اقتصادی

پیش‌بینی کنند و نگران تصویب مصوبات سلیقه‌ای توسط دولت‌مردان نباشند.

از سوی دیگر نظم اقتصادی باعث پایین آمدن تورم انتظاری مردم نسبت به تورم واقعی شده است. هرچند در حال حاضر تورم به ۲۶/۲ درصد رسیده است. اما تورم انتظاری پایین‌تر از سطح واقعی است. در حالی که در دولت نهم و دولت دهم سطح تورم انتظاری بالاتر از سطح تورم واقعی بود و این عامل به افزایش تورم دامن می‌زد.

عباس وطن پرور یک کارشناس اقتصادی دیگر می‌گوید: یکی از موضوعاتی که دولت باید بر آن نظارت کاملی داشته باشد، واردات است. در حال حاضر، واردات برخلاف سیاست‌های تقویت تولید است و باید محدود به واردات مواد اولیه مورد نیاز صنایع باشد. اما مشاهده می‌شود که نه تنها بخش خصوصی بلکه شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی هم اقدام به واردات می‌کنند و حتی در بعضی موارد مانند شکر، حیم واردات نسبت به دولت قبلی افزایش چشمگیری داشته است.

وی می‌گوید: یکی‌دیگر از عواملی که دولت یازدهم برای کاهش اتکا، به درآمدهای نفت باید به‌طور جدی به آن بپردازد، آزادسازی جدید سعی شد تا فضای کسب و کار در کشور وضع بهتری پیداکن. به طوری که خروج اقتصاد از فضای سوداگری که در همان ماه‌های فصل تابستان گذشته رقم خورد،نوید بازگشت سرمایه‌های بخش‌های مالی و برای اقتصاد به همراه داشت.

همچنین خروج سرمایه‌ها از بازار از هم به واسطه از بین رفتن صرفه اقتصادی موجب شدتا بار دیگر سرمایه‌های سرگردان به سمت سیستم بانکی و بازار سرمایه هدایت شود.

در عین حال جذب سرمایه‌گذاری خارجی در طرح‌های صنعتی با افزایش رفت و آمد میان هیت‌های تجاری ایران و سایر کشورها، تقویت شده و ایجاد جهش در این بخش

با لغو تحریم‌ها قابل پیش‌بینی است.

محمد وطن پور کارشناس اقتصادی عقیده دارد یکی از تفاوت‌های مهم دولت یازدهم نسبت به دولت قبلی ایجاد نظم در فضای اقتصادی است. در حال حاضر اگر گشایشی هم ایجاد نشده باشد، به دلیل افزایش نظم اقتصادی، فعالان این حوزه می‌توانند تا شش ماه آینده را

اقتصادی

پیش‌بینی کنند و نگران تصویب مصوبات سلیقه‌ای توسط دولت‌مردان نباشند.

گاهی خبرهای مبنی بر امضای پیمان پولی دوجانبه بین کشورها برای کم رنگ شدن دلار در مبادلات آنها منتشر می‌شود. با این وجود پیمانی که سالهاست به دلایل مختلفی که می‌تواندکم توجهی مسوولان، نبود شرایط اقتصادی یا عدم صرفه توجیه‌کننده آن باشد، برای ایران امضا نشده است .

به گزارش ایسنا، پیمان پولی دوجانبه روش نوینی برای انجام تجارت بین دو کشور بوده و تاکنون نزدیک به ۵۰ مورد از آن در بین کشورهای مختلف به امضا رسیده است.

در این رویکرد، تجارت با استفاده از پول های محلی انجام می‌شود. به عبارتی دیگری جای استفاده از پول واسط مانند دلار و یورو، پول کشورهای مبدا و مقصد مورد مبادله قرار گرفته و دیگر دلار واسطه تجاری نخواهد بود.

این در حالی است که در سال‌های اخیر با وجود تشدید تحریم‌ها علیه ایران که درمهمترین بخش، سیستم تعاملات بانکی خارجی را به شدت تحت تاثیر قرار داده و موجب مسدود شدن حسابهای دلاری و یورویی ایران و عدم امکان استفاده از آنها در تجارت فرامرزی با شرکای تجاری شده است، بانک مرکزی به طور جدی برای امضای پیمان پولی دوجانبه با هیچ کشوری وارد مذاکره نشده است.

در عین حال دلار به حدی بر اقتصاد ایران سلطه یافته که هر گونه تحرکی در قیمت و عرضه آن چه کاهشی یا افزایشی به شدت تاثیر گذار بوده و تمام بخش های اقتصادی راتحریک می‌کند.

براین اساس بسیاری از کارشناسان معتقدند که با وجود سابقه طولانی پیمان پولی دوجانبه در ایران و پیامدهای مثبتی که می‌تواند برای کشور در خصوص استحکام و بهبودبخشی به روابط سیاسی و درعین حال زمینه‌سازی برای همکاری‌های بلندمدت بین کشورهاداشته باشد، هنوز گام جدی در این مورد برداشته نشده است. این در حالی است که امروزه با وجود تشدید تحریم‌ها بالاخص از سال ۱۳۹۰ به

بعد نه تنها برای ورود به پیمان‌های دو جانبه نباید بیش از این تعلل کرد، بلکه می‌باید پیش‌تر توسعه پیمان های پولی در دستور کار قرار

می‌گرفت تا با تشدید محدودیت‌ها مشکل مبادلات بانکی خارجی تا حدودی تعدیل شود.

در مقابل برخی دیگر از کارشناسان و مسوولان بر این باورند که پیمان‌های پولی دوجانبه نباید به حذف دلار و یورو از مبادلات خارجی که مورد قبول اکثر کشورهای دنیاست، بینجامد. بلکه باید روشی انتخاب شود که حفظ منافع ملی را به همراه داشته باشد.در این حال که نمی‌توان در این مورد بی پایه تصمیم گرفت؛ چرا که باید

کشور مقابل،تمایل کافی برای ورود به مذاکره را برخوردار باشد.

اما با وجود انتقادات مطرح شده نسبت به عملکرد بانک مرکزی برای پیشبردپیمان‌های پولی دوجانبه و فرصت‌های از دست رفته، این بانک اعلام می‌کند که موضوع

بکارگیری ارزهای ملی(محلی) در تجارت با کشورهای طرف عمده تجاری ایران از سال ۱۳۹۰به کرات

در بخش ارزی بانک مرکزی مورد بررسی کارشناسی قرار گرفته و مکاتبات متعددی با سازمانهای

چون وزارت اقتصاد، وزارت امور خارجه و شورابعالی امنیت ملی انجام شده است.

همچنین اینگونه بنظر می‌رسد که در حال حاضر هم در این زمینه کارگروهی در بانک مرکزی تشکیل

و طرح اولیه آن تنظیم و مقررات ارزی مورد نیاز در این رابطه تدوین و به سیستم بانکی کشور ابلاغ شده است.

با این وجود شاید با توجه می‌زبایایی که پیمان های پولی می‌تواند برای کشور به خصوص سیستم بانکی به همراه داشته باشد، در کنار

تمامی اتفاقاتی که نسبت به عملکردبانک مرکزی در مورد جاماندن از این رویکرد مطرح می‌شود باید این موضوع را هم موردبررسی قرار داد که حتی اگر اعتقادی به ورود به پیمان های پولی با عزم جدی در

ایران و پیمان‌های پولی دو جانبه

این مورد وجود ندارد، ریشه آن را باید در کجا جستجو کرد؟ در این زمینه محمد هاشم پوریزدان پرست اقتصاددان با اشاره به اینکه پیمان‌های ارزی در شرایط ویژه و اغلب به اجبار مورد استفاده قرار گرفته و نوعی تهاتر محسوب می‌شوند، می‌گوید: با وجود اینکه این پیمان ها در موقعیت های خاصی نظیرتحریم بسیار مناسب بوده و مورد اهمیت است اما مشکلات مربوط به خود را هم به همراه دارد. به طوری که ممکن است طرفین مجبور باشند کالای را پایین تر یا بالاتر ازارزش واقعی آن خریداری کنند.

وی با اشاره به اینکه پیمان های ارزی تمام راه مقابله با تحریم نیست. اما بسیارتاثیرگذار خواهد بود، افزود: با وجود اینکه دلار قدرت گذشته خود را از دست داده وانحصار آن روه تنزل است، اما با توجه به رقم قابل توجه درآمدهای دلاری ناشی ازصادرات نفتی و غیر نفتی کشور امکان حذف کامل دلار برای ما وجود ندارد.

پوریزدان پرست لازمه ورود محکم به پیمان های ارزی دوجانبه را اقتداراقتصادی و ارزش پول ملی عنوان کرد و گفت: این در حالی است که اقتصاد ایران هنوز به مرحله ای از قدرت نرسیده که بتواند در جهان تاثیرگذار باشد یا اینکه پول ملی ما به حدی دچار نوسان ارزش شده که نمی‌توان پشتوانه محکم و مورد تاییدی برای طرف مقابل آن هم در برابر دلار باشد.

این اقتصاددان یادآورش: با تمام موانع موجود نباید از ورود به پیمان های ارزی دوجانبه غافل ماند چراکه می‌توان درکنار حفظ دلار، ارز واسط را به گونه ای جایگزین کرد که در وضعیت تحریم با مسایلی که در سال های اخیر با این مواجه بودیم،بتوان کنار آمد. در عین حال که در صورت برگشت ثبات و قدرت در اقتصاد کشور، پیمان های ارزی می‌توانند به مرور موجب کمربگ تر شدن نقش دلار شوند .چراکه جایگزینی ارزهای واسط و استفاده از پول ملی سلطه دلار بر اقتصاد کشورمان را سست می‌کند.

اما سید بهالدین حسینی هاشمی کارشناس امور بانکی معتقد است که بنوصرفه و صلاح اقتصادی و خلاء از قدرتمند جایگزین، اقدامات بانک مرکزی برای کنارگذاشتن معاملات دلاری از مبادلات تجاری را مسکوت گذاشته است.

وی با اشاره به مقبولیت عمومی دلار در سطح دنیا گفت: وجود کمابزهایی برای سهولت نقل و انتقال پولی در حوزه دلار، انجام بسیاری از معاملات قهری با این ارز، سنگینی کارمزد ارزهای جایگزین و همچنین الزام برخی معاملات بر پایه دلار موجب شده تا همچنان اتکا به این ارز در مبادلات بیشتر از سایر ارزها باشد.

حسینی هاشمی همچنین به تلاش های انجام شده از سوی بانک

مرکزی برای ورود به پیمان‌های ارزی و کاهش استفاده از دلار در مبادلات اشاره و یادآور شد: این‌گونه نبوده که هیچ گاه بانک مرکزی در پیمان های ارزی اقدامی نکرده باشد. به طوری که درگذشته اقداماتی انجام شد، اما نتایج خوبی به دست نیامد. چرا که کارمزدهای تبدیل و مالیات آن همچنین اجبار به خرید از یک کشور خاص و محدودشدن اختیارات خرید در مجموع چندان به صرفه نبوده و شرایط مساعد چنین کاری فراهم نشد.

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت دارپوش (سهامی خاص) به‌شماره ملی۱۰۰۱۶۱۳۴۴۲ثبت‌شده به‌شماره ۱۷۵۵۰تهران
از کلیه سهامداران شرکت دارپوش (سهامی خاص) دعوت می‌شود در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت که‌راس ساعت ۱۵ چهارشنبه‌مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۹ در محل دفتر مرکزی شرکت‌واقع در خیابان جمهوری خیابان نی‌ر‌شماره ۳۳ طبقه‌مردم‌گزار می‌شود حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-اصلاح اساسنامه(موضوع شرکت)، ۲-سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده باشد.

هیئت‌مدیره شرکت دارپوش (سهامی خاص)

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فول‌ادها (سهامی خاص)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فول‌ادها (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۸۵۱ (ر‌اس ساعت ۱۴ روز شنبه‌مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فول‌ادیر د‌ان کارن (سهامی خاص)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فول‌ادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰۴ (ر‌اس ساعت ۱۵ روز شنبه‌مورخ ۹۳/۵/۲۵ در محل شرکت‌واقع در تهران،سراسر، بلوار اصلی، چهارراه صدف، ساختمان آردیبهشت، طبقه‌سوم تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.**دستور جلسه:** ۱-تصویب ترازنامه‌وسود و زیان سالانه ۱۳۹۱سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع می‌باشد.

هیئت‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی فوق‌العاده مجمع ایران برای فردا (تولید صادرات)
بدینوسیله از کلیه سهامداران نامیاندگان قانونی ونام‌الختیار آن‌ها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده شرکت صنایع نورد فولادیر د‌ان کارن (سهامی خاص) به‌شماره ثبت ۳۳۶۰

بنیاد در صنعت

۱۸۳

فرهنگ

چهارشنبه ۱۵ مرداد ۱۳۹۳ / ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات / شماره ۲۵۹۳۷

نوشته‌ای از استاد سید عبدالله افشار در کتابفروشی

در سال ۱۳۱۰ ش چنانکه عرض کردم به مدرسه سیروس گذاشته شدم و مدرسه سیروس شش کلاس ابتدایی و سه کلاس اول متوسطه را داشت و جای آن در خیابان شاه‌آباد بود یعنی جایی که امروز به نام مدرسه پیش دانشگاهی پسرانه دکتر شریعتی است؛ البته باد و بار تخریب ساختمان آن. مطمئناً می‌پرسید خیابان شاه‌آباد کجاست؟ سؤال خوبی است زیرا شاه‌آباد همان خیابانی است که در آن علاوه بر مدرسه سیروس کتابفروشی‌هایی که درباره آن چند کلمه‌ای عرض خواهم کرد قرار داشت. خیابان شاه‌آباد قسمتی از خیابان طویل جمهوری امروز است که آن روزها حد شرقی آن به میدان بهارستان و حد غربی آن به چهارراه مخبرالدوله (چهارراهی که امروز پل هوایی گردآورد آن را فرا گرفته است) می‌پیوست و شاه‌آباد نام این قسمت از خیابان جمهوری بود که سابق برین اسم خیابان سیف‌الملک نام داشت (نقشه حاجی نجم‌الدوله) و سیف‌الملک شاهزاده و جیه‌الله میرزا پسر احمد میرزای عضدالدوله پسر فتح‌علیشاه بود که بعدها لقب «سپهسالار» و امیرخان سردار» نیز گرفت و ملک مدرسه سیروس نیز به او تعلق داشت.

چون به مدرسه گذاشته شدم می‌بایست کتاب اول ابتدایی می‌خریدم. خوب به خاطر دارم پدرم مرا پس از نام‌نویسی و تعیین کتاب اول به کتابفروشی اقبال امروزی که بدان روزها در همین مکان کنونی بوده برد.

ادامه در صفحه ۲

مأموریت مشکلی به عهده حافظه فلک‌زده و به قول عوام درب و داغون اینجانب گذارده‌اید تا بتواند از خزانه بی در و پیکر و سالمند خود خاطره‌هایی که اکثری ابرند چیزی بیرون کشد و تقدیم کند، ولی بنابر حکم «کل ما لا یدرک کله لا یسقط کله» به هر حال تقابلی می‌کنم تا چیزی فراهم آورم و تقدیم نمایم. پرسش جنابعالی به روزگار ۷۳ سال قبل برمی‌گردد، یعنی سال ۱۳۱۰ ش، که برای تحصیل به مدرسه گذاشته شوم و برای ورود به کلاس اول حاجت به کتاب داشتم و برای نخستین بار به کتابفروشی و کتابفروشی برخورد کردم. پیش از بیان این برخورد و شرح اولین احساس خود از کتاب و کتابفروشی، بی‌مناسبت نیست از مدرسه و کلاسی که مرا ملزم به آشنایی آنها کرد چند کلمه‌ای عرض کنم که تا بهتر به وضع کتاب و امور وابسته به آن در آن روزها آشنا شوید.

آن روزها واژه‌های دبستان و دبیرستان و دانشگاه وجود نداشت و به جای دبستان مدرسه ابتدایی و دبیرستان متوسطه و مدرسه عالی برای طب و فنی و حقوق و دارالمعلمین برای تربیت معلم به کار می‌رفت مضافاً شهر تهران نیز این طور لجام گسیخته نشده بود که برای ساختمان به قله‌های کوه‌ها (چون دارآباد کنونی) دست درازی کند. گرچه در سال ۱۳۰۹ ش خندق‌ها پر شده بود ولی تهران هنوز در تخت بند خندق‌ها بود و نقشه تهران با نقشه بسیار دقیق حاجی نجم‌الدوله مرسوم به زمان ناصرالدین‌شاه تطبیق می‌کرد.

از نامه‌های مرحوم جمالزاده، به استاد خسرو افشار

بینه مسکوک

مبارکت باشد نوروز ۱۳۶۴. نامه‌ات کوتاه بود ولی برایم بهترین عیدی شادی آور گردید. بوی محبت و راستی آورد و خودت خوب می‌دانی که در این دوران چه متاع‌نادر و بلکه پیدانشدنی شده است. روز به روز از مردم دنیا و علی‌الخصوص دنیای خودمان مایوس‌تر و افسرده‌تر می‌شوم. چیزهای بینیم که باور کردنی نیست. در همین شهر ژنو پیرمردی ایرانی ۸۵ ساله بود از اهل کرمانشاه و از اعضای قدیم وزارت امور خارجه که دیگر کسی را در دنیا نداشت و پس از انقلاب حقوق تقاعدش را باید هر شش ماه به تهران برود تا به ریال او بپردازند و دو بار هم رفت ولی کانترن ژنو به موجب قانون کمک رسانیدن به اشخاص پیر کم بضاعت (از زن و مرد و سونیسی و غیر سونیسی) هر ماه یک هزار و صد فرانک به او می‌پرداخت با امتیازهای بسیار (مریض‌خانه و طبیب و دوا و پرستار و باز چیزهای دیگر مجانی) ولی مدام دست‌گدانی او به طرف خودی و بیگانه

میان هموطنان ما کم نیستند و خدای آنها پول مسکوک است و بقول مخبرالسلطنه در کتابتی که به چاپ رسیده است: رشوه‌را در ایران به عنوان «بینه مسکوک» می‌خوانند! می‌دانند!

برایم کاغذ مفصل بنویس و دوستان آقای ایزدی را خیلی خیلی سلام برسان!

قربانت: جمالزاده

آموزه

مولانا:

اگر بد کرده‌ای با خود کرده‌ای.
جغای تو با وی کجارسد؟مویی که بر آن کوه نشست و برخاست
بنگر که در آن کوه چه افزود و چه کاست

سرسخن

گزارشی از «یورومانیاتور»

نسلی که بزرگ می‌شود

قدیمی‌ترین تولیدکنندگان شیرینی و اسنک در ایران فعال هستند. برندها طیف وسیعی از اسنک‌های با کیفیت بالا ارائه می‌دهند و اخیراً محصولات کم‌چرب / کم‌کالری که عادات غذایی سالم را رواج می‌دهد، وارد بازار کرده‌اند.

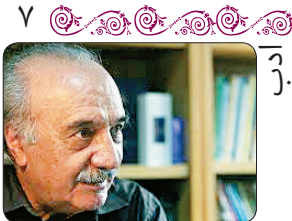
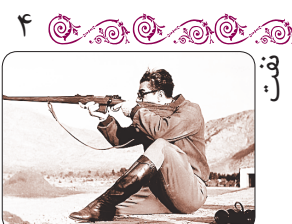
نوشیدنی‌های لبنی بسته‌بندی شده با طعم میوه نیز در حال ورود به بازار هستند. گروه تولیدکننده فرانسوی به نام Danone با یک شرکت لبنی فعالیت کرده و نوشیدنی‌های لبنی و دسر به بازار عرضه می‌کند. اسباب بازی‌ها، به خصوص اسباب‌بازی‌های ارزان که در چین تولید می‌شوند، بطور گسترده‌ای در مغازه‌ها، کتابفروشی‌ها و حتی سوپرمارکت‌ها و خوار و بار فروشی‌ها قابل دسترسی هستند. به عنوان مثال Lucky Box که در دو نوع دخترانه و پسرانه وجود دارد، شامل جعبه‌ای است که شامل اسباب‌بازی‌های کوچک با قیمت ناچیز است. در مدت زمان کوتاهی این محصول در میان کودکان طرفداران زیادی پیدا کرد. والدین تحصیل کرده‌تر به دنبال بازی‌های آموزشی برای کودکان، بازیهای کامپیوتری و همچنین بازیهای اینترنتی و بازیهای موبایل هستند.

Play station های سونی و بازیها در خانه‌های زیادی یافت می‌شوند. انواع تقلبی بسیاری از بازی‌ها و نرم‌افزارها موجود است. برای کودکان مرفه ایرانی داشتن iPod شخصی با تعداد بازی، غیر معمول نیست. جمعیت رده سنی tweenage در ایران در طی دوره تحقیق تا ۱۵ درصد کاهش یافت و به ۴٫۲ میلیون نفر در سال ۲۰۱۰ رسید. این گروه سنی انتظار می‌رود که رشد ۲۶٫۳ درصدی را در طی دوره پیش‌بینی داشته باشد و به ۵٫۴ میلیون نفر در سال ۲۰۲۰ برسد.

این رشد نتیجه تغییر سن جمعیت کودک در سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ است. معمولاً کودکان در این سن در مدرسه هوشیارتر می‌شوند. در این سن رقابت بر سر داشتن لوازم التحریر گران و آخرین اسباب‌بازیها و بازیها بالاست. در مدارس لباس فرم اجباریست، اما کفش بصورت فرم نیست. با این حال بیشتر مدارس پوشیدن کفش رنگی و گران‌قیمت را ممنوع کرده‌اند. تعداد زیادی مدرسه غیر انتفاعی در ایران وجود دارد.

Tweenager ها غالباً مشغول به تحصیل هستند و اگر در یک خانواده نسبتاً مرفه زندگی کنند، توان شرکت در کلاس‌های زبان، موسیقی و ورزش بعد از مدرسه را خواهند داشت. کفش‌های ورزشی بسیار رایج هستند به خصوص با مارک‌های مشهور مثل نایک، آدیداس و آل استار. والدین مرفهی که خواهان فراهم کردن بهترین‌ها برای فرزندان‌شان و حفظ ظاهر هستند، به دنبال این محصولات هستند. بازی‌های کامپیوتری، در بین پسرها رایج هستند. دختران به عروسک، هنر و لوازم آرایش مو، علاقمندند. ژاژل و بازیهای فکری نیز رایج هستند. تقاضا برای کتاب کودکان، شامل کتاب‌های خارجی ترجمه شده مثل هری پاتر نیز بالاست. Apple iPod, iPhone و iPad applications در بین ایرانیان مرفه پرطرفدار هستند. بسیاری از کودکان در این گروه سنی music mpr players شخصی خود را دارند. همچنین ممکن است کامپیوتر شخصی داشته باشند. داشتن موبایل شخصی در این سن رایج نیست اما به تدریج در بین خانواده‌های مرفه‌تر در حال افزایش است. کودکان ساعات زیادی تلویزیون تماشا می‌کنند. کودکان الزاماً برنامه‌های در نظر گرفته برای رده سن خود را تماشا نمی‌کنند. بنابراین آنها مجبورند برنامه‌هایی که والدینشان می‌بینند را تماشا کنند. این امر مورد انتقاد والدین است، زیرا بسیاری از سریال‌های تلویزیونی که در ماهواره پخش می‌شوند، در تضاد با فرهنگ ایرانی هستند.

ادامه دارد

دکتر حسن انوری
رای در نیویورکنوشتن برای نواده
نوبت شماستمناظره
دکتر مصدق و سیدضیاءمناظره دکتر مصدق و سیدضیاء
دکتر مصدق: البته!سفر ناصری تا خراسان
خروج از پایتختمحمد مسعود؛ روایت سال‌ها
خطم در معابر عمومیاز سالهای شوروی
در زندان عشق‌آبادنفت ایران؛ روایت کینزر
طوفان صحرا

نگاه

ادامه از صفحه اول

ولی کتابخانه مزبور دکوراسیونی غیر دکوراسیون کنونی داشت. کتاب‌ها به این صورت فعلی در قفسه‌ها چیده نشده بود، بلکه بیشتر روی میزی که در وسط مغازه قرار داشت پراکنده بودند و پیرمردی که پدرم را می‌شناخت پس از سلام و احوال‌پرسی در برابر پرسش پدرم که گفت کتاب اوّل دارید یا نهایت خوش‌شرویی پاسخ داد: ما این گونه کتاب‌ها را نمی‌فروشیم و به کتابفروشی ادب مراجعه کنید.

از کتابفروشی اقبال که خارج شدیم با گذشت از عرض خیابان شاه‌آباد به پیاده‌روی جنوبی آن رفتیم. با کمی راه در جهت چهارراه مخبرالدوله به کتابفروشی رسیدیم که در قفسه‌های آن کتب زیادی چیده شده بود و فردی عاقل مرد که صاحب کتابفروشی بود با نهایت ادب و لطف در برابر پرسش پدرم از قفسه‌ای، کتاب اول را بیرون آورد و به پدرم داد و بعد گفت حتماً آنرا برای این فرزندتان می‌خواهید؛ او البته حاجت به یک کتابچه و یک نوبادوات و مرکب نیز دارد؟ پدرم گفت بلی. او آنها را آورد و به من داد فقط پرسید آیا قلم نی را خودتان می‌تراشید یا می‌خواهید من تراشم. پدرم تشکر کرد و گفت خود می‌تراشم. آن روزها خودکار و انواع بیک‌های تندنویس وجود نداشت، بلکه با قلم نئی می‌بایست بنویسیم؛ لذا تراش قلم برای نوشتن مسأله‌ای بود. باری با پرداخت پنج ریال قیمت این کالاهای اتباع شده به خانه آمدیم. مقایسه پنج ریال را با حدود یک میلیون تومان برای ورود شاگرد به مدرسه ابتدایی و هزینه‌های مقدّماتی آن درین روزها بفرمایید و ببینید که فرزندان آن روزها چقدر کم خرج برای والدین خود بودند.

در خیابان شاه‌آباد چون تعداد مدرسه بیشتر از خیابان‌های دیگر بود لذا تعداد کتابفروشی نیز در آن بیشتر بود. در ابتدای این خیابان یعنی کمی پائین‌تر از چهارراه مخبرالدوله در ابتدای پیاده‌روی شرقی خیابان سعدی جنوبی دیرستان ثروت وجود داشت که بعدها از مدرسه‌های متوسطه پراختیار تهران شد. البته با تعویض نام ثروت به ایرانشهر. مدرسه سیروس نرسیده به میدان بهارستان و دبستان ترغیب (ترقیب؟) در یکی از کوچه‌های میدان بهارستان و دبستان دخترانه سی و دو و مدرسه پسرانه سادات و مدرسه دارالمعلمیات دختران هر سه در یکی از کوچه‌های خیابان ظهیر الاسلام منشعب از خیابان شاه‌آباد. [قرار داشتند]

فخرالدین علی صفی علاوه بر کتاب «رشحات عین الحیات» که به سال ۹۰۹ هـ.ق تألیف کرده، کتاب دیگری دارد به نام «لطایف الطویف». فخرالدین علی صفی، باجناغ یا هم داماد خود جامی را در این کتاب با لقب عارف جام (ص ۲۳۱ ص ۳۸۷) یاد کرده و لطایفی از او را آورده است:

«شاعری مهمل گوی پیش ایشان (جامی) می‌گفت: چون به خانه کعبه رسیدم، دیوان شعر خود را از برای تیمن و تبرک در حجر الاسود مالیدم، ایشان فرمودند اگر در آب زمزم می‌مالیدی بهتر بودی» (ص ۲۳۷)

یکی از شیخ‌زاده‌های شهر که خالی از بلادت نبود و دعوی شعر و شاعری می‌کرد، این غزل ایشان را تتبع کرده بود و پیش ایشان آورد:

بس که در جان فگار و چشم بی‌دارم تویی

هر که پیدا می‌شود از دور، پنـدارم تویی

آنکه جان می‌بازد و سر در نمی‌آری، منم

و آن که خون می‌ریزد و سر بر نمی‌آرم، تویی

(دیوان: غزل ۱۵۵۵)

بعد از آنکه غزل خود را تمام گذرانید، بر مطلع ایشان اعتراض کرد و گفت شما در این مطلع فرموده‌اید: هر که پیدا می‌شود از دور پندارم تویی، شاید خری یا گاوی پیدا شود، ایشان گفتند: باز هم پندارم تویی (لطایف الطویف ص ۲۳۷). مولانا ساغری شاعر در مجلسی گفته بود که دزدان معانی هر کجا یک معنی خوش در شعر من دیده‌اند برده‌اند و ایشان در شان مولانا ساغری این قطعه فرمودند:

این مدرّس موجب شده بودند که در آن روزها خیابان شاه‌آباد بعد از خیابان ناصریه (ناصر خسرو کنونی) خیابان پر کتابفروشی شود. کتابفروشی سیروس در ابتدای آن خیابان در پیاده‌روی جنوبی نزدیک میدان مخبرالدوله قرار داشت و اکنون هم آنجاست. این کتابفروشی در آن وقت کتاب‌های ابتدایی نمی‌فروخت و سه چهار سال بعد من از آنجا کتاب ششصدمسأله حساب تألیف برادران نراقی، محمد و ابوالقاسم، را خریدم و آنچه ظاهر آن

استاد افشار

کتابفروشی در ایام کودکی در من الهام می‌کرد این بود این کتابفروشی باید کتب بعد از مدرسه را برای من تأمین کند و اتفاقاً چنین هم شد و اکنون چندین کتاب مفید ازین کتابفروشی را در قفسه‌های خود دارم.

بعد از این کتابفروشی، چون به طرف بهارستان رفتیم در همین پیاده‌روی جنوبی کتابفروشی ادب مسبوق‌الذکر بود که در ضمن لوازم التحریر نیز می‌فروخت و من اغلب کتاب و لوازم التحریر خود

را، چه در سال اول ابتدایی و چه در سال‌های بعد، از آنجا فراهم می‌کردم و انصاف را قیمت‌های عرضه شده از او در برابر کالاهای خریده شده بسی ارزان‌تر بود؛ زیرا یادم هست که روزی برای خرید نی قلم به آنجا مراجعه کردم او نداشت. به ناچار از دکان دیگری در زیر سقاخانه آئینه خریدم. این قیمت ابتیاعی سه شاهی گران‌تر از قیمت آن کتابفروشی بود بعد در کمرکش خیابان در پیاده‌روی شمالی کتابفروشی اقبال بود. چنانکه عرض کردم او کتاب اول نداشت و من

نوشته‌ای از استاد سیّد محمد علی افشار

گام زدن در کتابفروشی

کتاب حساب هزار ساله تألیف اعتصامزاده را سه سال بعد از این کتابفروشی خریدم.

البته در سال ۱۳۱۳ ش دو سه کتابفروشی دیگر به این کتابفروشی‌ها اضافه شدند که یکی از آنها کتابفروشی علمی و دیگری گمان می‌کنم زوّار بود. مدرسه سیروس نیز سال ۱۳۱۳ ش منحل شد و دبستان امیرمعزی از انحلال آن صورت پذیرفت و این دبستان از ساختمان مدرسه سیروس رخت برگرفت و به ساختمانی در ابتدای خیابان ملت کنونی و اکباتان آن روز، جنب وزارت معارف یعنی عمارت مسعودیه، کلاس‌های خود را دایر کرد. در این انحلال و انتقال، نقش خیابان شاه‌آباد در حواصن نوشتاری، باز جای خود را حفظ کرد. تا آنکه این مدرسه دوباره از این ساختمان‌های بانوی عظمی تشکیلات خود را برکند و به یکی از ساختمان‌های واقع در یکی از کوچه‌های فرعی خیابان امیرکبیر امروز و چراغ برق آن وقت انتقال یافت که برای رفتن به این مکان جدید خیابان دیگری که همان خیابان چراغ برق باشد وجود داشت.

در این خیابان در آن روزها جز کتابفروشی محقری به نام افشاری کتابفروشی دیگری وجود نداشت. این کتابفروشی مثل کتابفروشی‌های شاه‌آباد معتبر نبود، ولی ویژگی دیگری داشت که آن کتابفروشی‌ها فاقد آن بودند؛ و آن کرایه دادن رمان‌گونه‌هایی بود که تازه بدان روزها ترجمه شده بود چون تارزان و جین گرزرجانی. کتاب‌های پلیسی کوچکی که «نات پنکر تون» که شایگان نامی آن را ترجمه می‌کرد و منتشر می‌نمود و معلم فارسی و انشاء ما تأکید بر آن داشت تا شاگردانش که دیگر به کلاس پنجم ابتدایی رسیده بودند این

ساغری می‌گفت دزدان —عانی برده‌اند

هر کجا در شعر من یک معنی خوش دیده‌اند

دیدم اکثر شعرهای او، یکی معنی نداشت

راست می‌گفت آنکه معنی هاش را در دیده‌اند

این قطعه شهرت یافت. مولانا ساغری پیش ایشان آمد و گله آغاز کرد و گفت من خادم دیرینه این آستانم و شما قطعه‌ای فرموده‌اید که در تمام شهر، شهرت کرده و هر جامی رسم بر من می‌خوانند و می‌خوانند و من رسوای عام شده‌ام. ایشان فرمودند که ما گفته بودیم «شاعری» و بعداً، کاتبان و ظرفان شهر، آنرا به تصحیف، ساغری ساخته‌اند (همان ۱۳۸).

یکی از شعرآ پیش ایشان گفت: دیوان کمال و دیوان خواجه و صد کلمه حضرت امیر(ع) را جواب گرفته‌ام. ایشان فرمودند: خدای را چه جواب خواهی داد. (همان ۲۳۷)

آثار جامی: نخستین کسی که ترجمه احوال جامی را ذکر نموده دولت‌شاه سمرقندی در کتاب مستطاب «تذکره الشعرا» است. دولت‌شاه این کتاب را در سال ۸۹۶ هـ.ق. یعنی دو سال قبل از درگذشت جامی (۸۹۸ هـ.ق.) تألیف کرده و درباره استادان جامی سخن گفته اما از دو کتاب او بیشتر اسم نبرده یکی دیوان او است که از آن یک غزل، یک قصیده بلند و چند بیت آورده است و دیگر «نفحات الانس» (تذکره الشعرا. ۱۳۳۸ ص ۳۸۸).

بعد از دولت‌شاه، معین‌الدین اسفزاری و پس از وی عبدالغفور لاری (ف. ۹۱۲ هـ.ق) که شاگرد جامی بوده و شرح مشکلات نفحات الانس را نوشته در آخر این کتاب به آثار استادش پرداخته و آنها را ۴۵۰ کتاب و رساله برشمرده است (نفحات الانس مقدمه مصحح ص ۱۱). اما کسی که بعد از آن سه نفر، علاوه بر دیوان، مصنفات جامی را در یک جا ۳۸ و در نسخه‌ای دیگر ۴۴ مجلد نام برده، سام میرزا صفوی دومین پسر شاه اسماعیل اول متولد ۹۲۳ هـ.ق در تبریز و متوفی ۹۷۵ هـ.ق در قلعه «قهقهه» که زندان مخصوص صفویان بود. (تحفه سامی، مقدمه مصحح ص ۱۷) سام میرزا که شاگرد «محمد مومن» مؤلف کتاب «تحفه حکیم مومن» بوده

کتاب‌ها را بخوانند و انشاءنویسی خود را بر سبک نگارش این رمان‌ها قرار دهند.

ما هم چنین می‌کردیم. یعنی اغلب این رمان‌ها را از این کتابفروشی که نام دیگرش بنگاه افشاری بود شبی سه شاهی کرایه می‌نمودیم (هر سه شاهی ۲۰/۳ یک قران یعنی یک ریال کنونی بود چه بدان روزها سکه‌هایی به نام یک شاهی وجود داشت که ارزش آن یک بیستم یک ریال بود. این سکه‌ها که اکنون حتی نامی از آنها در بین نیست آن روزها خیلی از معاملات کوچک را با تعداد کم خود انجام می‌داد.) و می‌خواندیم.

اینجا بودند کتابفروشی‌هایی که در ایام خردسالی در تهران بسیار کوچک آن روزها به آنها برخورد کردم.

کتابفروشی بسیار معتبر و بزرگ دیگری در آن روز در تهران وجود داشت که محل تجمع فضایی آن روز نیز بود. این کتابفروشی در انتهای خیابان لاله‌زار نرسیده به میدان سپه در پیاده‌روی غربی آن قرار داشت و گاهگاهی همراه پدرم به آنجا می‌رفتم. آن [کتابفروشی] تعلق به فردی به نام حسین پرویز داشت که از مشروطه خواهان کهن بود. روزی پدرم به سال ۱۳۱۵ ش مرا به آن کتابفروشی فرستاد تا تاریخ از پرویز تا چنگیز به قلم تقی‌زاده را از آنجا برای او ابتیاع کنم و به منزل آورم. من به آن کتابفروشی رفتم و مرحوم پرویز علاوه بر تاریخ از پرویز تا چنگیز دو جلد از کتاب تاریخ باستان مشیرالدوله را به آن اضافه کرد و به من داد که به منزل آورم. به او گفتم به من قیمت این دو جلد داده نشده است تا بدهم. آنچه به من داده‌اند قیمت از پرویز تا چنگیز است. او خندید و گفت این دو تا را ببر پول آن دو را از پدرت می‌گیرم، ما از قبل از مشروطیت با پدرت دوست و با او حساب و کتاب داریم.

ایـن بود که کتابفروشی‌هایی که به حدود هفتادواند سال پیش با آنها برخورد کردم ولی این عرایض نمی‌رساند که کتابفروشی‌های دیگر در ایران نبوده‌اند ـ نه چنین نیست. در خیابان ناصریه به واسطه مدرسه دارالفنون و مدارس دیگر کتابفروشی‌های عمده وجود داشت که اکنون هم بقایایی از آنها وجود دارد و حتی می‌توان گفت آن خیابان مرکز کتابفروشی تهران بود ولی من با آنها سروکاری نداشتم. بیش از این برادر عزیز از من حافظه خسته و راه‌گم کرده چیزی دیگر می‌خواه که می‌ترسم آن را دچار مرض فراموشی کنی و به قول فکلیهای امروز «آزایم»

پایان

کتاب «تحفه سامی» را در سال ۹۵۷ آغاز و در سال ۹۶۸ هـ.ق به پایان برده است (همان ص هفده).

«تمام آثارش را تا ۹۹ گفته‌اند لکن آنچه را خود تتبع کردم و در اینجا آوردم، حدود پنجاه می‌شود، چیزی که آثار جامی را به روزگارش رواج داده، در ایران و افغان و هند و ترکیه می‌خوانند، همانا سادگی در تعبیر و درستی بیان او بود»

(مرتضی مدرس غیلانی، مقدمه هفت اورنگ ۱۳۸۹ ص نوزده)

آثار جامی را می‌توان در دو حوزه نثر و نظم بیان کرد.

۱- نفحات الانس فی حضرات القدس در ترجمه احوال و آثار صوفیه که در سال ۸۸۳ نوشته است. ۲- اشعه اللمعات که شرح لمعات فخرالدین عراقی است. ۳- کتاب لواطی که دارای ۳۵ لایحه می‌باشد و در بعضی از چاپ‌ها همراه با بهارستان آمده است. ۴- شواهد النبویه که خود دارای هفت رکن است درباره زندگی پیامبر اکرم (ص) از قبل از ولادت تا بعد از رحلت. ۵- شرحی بر کتاب فصوص الحکم شیخ محیی‌الدین بن‌العربی که در سال ۸۹۶ نوشته است.

۶- نقدی بر کتاب نصوص تألیف شاگرد ابن عربی یعنی شیخ صدرالدین قونوی، به نام نقد النصوص.

۷- بهارستان که یکی از بهترین کتاب‌های جامی است به سبک گلستان سعدی و دارای هشت باب مثل گلستان که هشت باب دارد. این کتاب مشتمل است بر هشت روضه. علاوه بر این جامی دارای کتاب‌ها و رسایل دیگر به نثر نیز می‌باشد.

کتاب‌های منظوم: جامی علاوه بر مثنوی هفت اورنگ دارای سه دیوان شعر به ترتیب، فاتحه‌الشباب که در جوانی سروده است واسطه‌العقد در میان سالی و خاتمه‌الحیات در پیری. هفت اورنگ که عبارت است از هفت مثنوی به بحرهای مختلف و منظور او از اورنگ، تخت است و اشاره دارد به مجموعه ثوابت هفتگانه موسوم به دب اکبر و البته می‌تواند به هفت سیاره نیز اشارت داشته باشد.

ششصد و هفتاد و هفتمین سال جامی

دکتر سید جعفر حبیبی

تاریخ

ترجمه علی اصغر سعیدی

سفرنامه ارنست اورسل

تهران، هند، اروپا

دکتر علی اصغر سعیدی

دور شهر حصار بلندی کشیده شده که گویا نقشه‌ی آن از روی استحکامات شهر پاریس اقتباس شده است. این حصار دوازده دروازه دارد که همه آنها کاملاً شبیه دروازه‌ی شهر قزوین است. بیرون این حصار، حومه‌ی شهر که اغلب وضع اندوهناکی دارد واقع شده و دارای دیوار دیگری است که به زودی همه‌ی زمین‌های اطراف آنها را به صورت یک شهر تازه در خواهند آورد. جمعیت شهر و حومه بالغ بر صد و پنجاه هزار نفر می‌شود. البته تعداد دقیق آن معلوم نیست. در تابستان هوای شهر به شدت ناسالم است، به این جهت آنهایی که زندگی مرفهی دارند، این فصل را در بیلاق‌ها و کوهستان‌های اطراف شهر می‌گذرانند. اغلب صاحب نظران تبریز را که در حدود صد و بیست هزار نفر جمعیت دارد، از پایتخت پرجمعیت‌تر می‌دانند.

چون هنوز طرح راه آهنی که قرار است هند را به اروپا بپیوندد و تهران در آن صورت یکی از مراکز اصلی این شاهراه به شمار خواهد آمد اجرا نشده است، تعداد جهانگردان در این شهر بسیار معدود و انگشت‌شمار است. از این رو ورود یک مسافر تازه وارد به هتل پروو برای اروپاییانی که در تهران اقامت دارند حادثه‌ی جالبی محسوب می‌شود. البته درباره‌ی ما نیز این موضوع صادق بود: فردای آن روزی که وارد تهران شدیم، حسن خان (پیشخدمت هتل) بسته‌یی به همراه یک نامه‌ی محبت آمیز به دست ما داد که خیلی ما را به تعجب واداشت. این نامه را یک نفر بلژیکی نوشته بود و به شرح زیر بود:

بارون لویی دو نورمان هم میهنی که مدت‌ها است در ایران به سر می‌برد و در دربار موقعیت بسیار خوب و در وزارت خارجه پست دبیر کلی را دارد، خود را از هر لحاظ در اختیار شما می‌گذارد و از شما دعوت می‌کند طی مدتی که در ایران خواهید بود، او را مهماندار خود بدانید.

یک ساعت بعد با بارون دو نورمان چنان صمیمی شده بودیم که گویی سال‌ها است همدیگر را می‌شناختیم. بعد از این ملاقات به همراهی میرزا (منشی آقای دونورمان) جوان بسیار باهوش ارمنی - که خوب فرانسه حرف می‌زد - نزدیک به یک ماه تمام سراسر شهر و اطراف آن را زیر پا گذاشتیم و در سایه‌ی محبت آقای نورمان به نایب‌السلطنه - فرزند شاه و وزیر جنگ، به حضرت اشرف یحیی خان - شوهر خواهر شاه به وزیر جهانگیر خان ارمنی کاتولیکی که کلیه‌ی قورخانه‌ها زیر نظر او بود، به دکتر تولوزان - طبیب و مشاور مخصوص علیحضرت - به آقایان نمایندگان خارجی: آرژیر پولوس، فرنان سوآر، شارل کن، فخری بیگ، دوشوفر، به ژنرال‌های آندرینی، گاستر‌خان، دوتوفانشتین، بولهر، لومر، خلاصه به کلیدی رجال و شخصیت‌های برجسته اعم از اروپایی یا ایرانی معرفی شدیم. امیدوارم همه‌ی این اشخاص با محبت و مهمان نوازی، علی‌الخصوص آقای دونورمان، سیاست‌گذاری و حق شناسی عمیق ما را در قبال مراحمی که نسبت به ما مبذول داشته‌اند، صمیمانه بپذیرند.

بعد از این ملاقات دلپذیر با آقای دونورمان برای دیدن شهر به عنوان سیاح کنجکاوی که می‌خواهد به همه جاسر بزند و از بختی یا خوشبختی مردم کوچه و بازار تا آنجا که ممکن است، اطلاع کافی به دست آورد - البته نه آن طور که نراکت ایجاب می‌کرد با اسب - بلکه با پای پیاده راه افتادیم.

منبع: ایران امروز

یاد

نادر مطلبی کاشانی

حدود دو سال پیش وقتی که با دوست عزیزم سید محمدحسین مرعشی مشغول فراهم کردن مجموعه مکاتبات استاد فقید محمدتقی دانش پژوه بودم از استاد گرامی، آقای ایرج افشار، خواهش کردم تا نامه‌های آن فقید سعید را که به جناب ایشان نوشته‌اند برای چاپ و نشر در اختیارم گذارند. استاد نیز همچون همیشه بزرگوارانه و سخاوتمندانه لطف نمودند و آنچه داشتند بی دریغ در اختیارم گذارند.

نوشته دکتر محمود افشار برای بابک افشار

نوبت شماست

در همان ایام دوست فقید، بابک افشار هم از این تصمیم من آگاه شد. او نیز از سر لطف دفترچه «یاد و یاد بود» خود را که بسیار بسیار عزیزش می‌داشت در اختیارم گذارد. این دفترچه بیش بهای حاوی تعدادی از آثار قلمی بزرگان علم و ادب و فرهنگ ایران زمین بود که به رسم یادگار بر آن ثبت کرده بودند. نوشته آغازین از آن پدر بود و چنین آغاز شده بود: «به یادگار سفر خوشی که با شایسته و ماری و بابک و آرش در ایام تعطیلات نوروز همراه دکتر اصغر مهدوی و خانواده‌اش از تهران به بوشهر و صفحات فارس انجام شد و امروز ۱۳ فروردین مراجعت کردیم. این چند سطر قلمی گردید تا این دفتر یادگار را فرزندم بابک افشار به تدریج به امضای دوستان و خویشان علاقه‌مند برساند...»

دوستان و خویشان بابک نیز چنین کردند و به تدریج بر آن نوشته افزودند. از جمله آنها می‌توان از نوشته مرحوم محمدتقی دانش پژوه، مرحوم دکتر مصطفی مقرئبی، مرحوم سعیدی سیرجانی، دکتر تقی نصر، دکتر حسن مینوچهر، علی اکبر کسمایی، ابراهیم صهبا، دکتر شفیع کدکنی و جمعی دیگر یاد کرد. یکی از بزرگانی که در این دفتر چند سطر به یادگار نوشت افشار بودند. دکتر محمود افشار بود. نوشته‌ای کوتاه اما نغز و پر نکته، و بنابر قول آن نیک‌مرد آزاد اندیش نوشته‌ای که «خلاصه زندگانی و معتقدات شخص من نسبت به امور مادی و معنوی» بود. یعنی حاصل یک عمر تجربه. در سن هشتاد و پنج سالگی، سنی که آدمی تمامی فراز و فرودها، تلاطمها، سرگشتگیها و خلاصه هر آنچه آرزویش را داشته، دیده و نادیده، پشت سر نهاده و به قول قدیمیها زمانی است که باید الکش را

طهرانی دیده شدند. آنها غروب از شهر حرکت کرده بودند. هنگام گیر و دار بار کردن به شتاب، شش پول نصرالله بیک مفقود شده بود، افسوس می‌خورد. سیدی دیده شد که او را به صدمه از اردوی بومهن بیرون کرده بودند. چای خورده شد. مدت توقف بعد از خواب، یک ساعت شد.

حرکت به طرف بومهن

یک به دسته‌مانده سوار شدیم. میرزا عبدالله خان پیشخدمت نوری در اواسط راه پل دیده شد که از مبارک آباد شمیران یکسر حرکت کرده به بومهن می‌روند. هوا از وقت حرکت تا طلوع خیلی سرد بود، ولی از آن به بعد بنای گرمی گذاشت خیلی سخت. صحبت کنان با میرزا عبدالله خان و غیره به پل رسیدیم. خان محقق و ولی خان پسر ساعداالدوله در این محل دیده شدند. ولی خان هم آنجا که

می‌شود، موی سر و صورت سفید می‌گردد، چشم و گوش و دیگر اعضای رئیس‌انسان به قدری ضعیف می‌شود که گاهی به کلی از کار می‌افتد... بابک عزیزم، من اکنون با هشتاد و پنج سال شمسی که برابر تقریبی هشتاد و هشت سال قمری می‌باشد در آخر زندگانی خود می‌باشم و تو در آخر بهار و اول تابستان آن می‌باشی. من، به قیاس همدرسان و همکاران خودم که بیشتر آنها در گذشته‌اند، عمر درازی کرده‌ام و خدا را شکر می‌گذارم که جز درگیری با آثار سالخورده‌گی اجتناب ناپذیر، از ضعف چشم و گوش و حافظه، ناراحتی دیگری ندارم، و با وجود این هنوز شبانه‌روزی قریب اقل دوازده ساعت کار فکری و نویسندگی می‌کنم؛ به طوری که کتابها و مقالاتم که در مجلات به چاپ می‌رسد (غیر از فعالیت‌های دیگرم در کار موقوفات عام) حاکی از آن است. شاید شما یا دیگران بخواهید بدانید سبب این عمر به نسبت دراز و سالم و فعال چیست؟ چون ممکن است شما را به کار آید می‌نویسم. با یک جمله کوتاه پاسخ را مختصر می‌کنم: شاید همین کار زیاد و با علاقه، به علاوه ورزش‌های مناسب با هر یک از فصول چهارگانه عمر که نموده‌ام سبب آن باشد. بنابراین کسانی را که کار می‌کنند و از حاصل دسترنج خود اعاشه می‌نمایند دوست می‌دارم و می‌ستایم، و به آنان که از کار می‌گریزند توبیخ می‌کنم. کار دولتی است پاینده و زاینده، ولی دولتی که متکی بر مال باد آورده باشد بی اعتبار است. البته مال و منال هم برای زندگانی لازم است، اما مالی که با کار به دست آمده باشد در خور می‌باشد.

بابک عزیز، این بود خلاصه زندگانی و معتقدات شخص من نسبت به امور مادی و معنوی که سابقه و وضع حال من هم موید آن است. شما نمونه نزدیک‌تر از من به خود دارید و آن پدر شما ایرج، فرزندان رشد من می‌باشد که شبانه روز مانند خود من کار می‌کند و از راه حلال زندگانی می‌کند. من اگر اکنون در پس پایان زمستان زندگی هستم شما در اول تابستان آن قرار دارید و طی کردن سه فصل آن را در پیش.

وقتی من ۱۳ سال داشتم و در مدرسه انگلیسی بمبئی هندوستان دانش آموز بودم این بیت انگلیسی در کتاب درسی ما بود که هنوز با ضعف حافظه به خاطر دارم و برای شما می‌نویسم: (بکوشید، بکوشید باز. اگر در مرحله اول موفق نشدید، بکوشید، بکوشید باز!...)

Try, try again! If at first you are not succeed, try again!

به هر حال به اصطلاح معروف «از ما گذشته» و حال نوبت شماست. به گفته شاعر:

چو باد خزان بر درختان وزد

چمیدن درخت جوان را سزد
آفرین! به جلو: avanti!

دکتر محمود افشار
تجریش، ۲۴/۱۱/۱۳۵۷

چادر خان محقق است آمد. محقق دیشب آمده است و به بومهن می‌آید. حسین خان تفنگدار قزوینی که به مشایعت برادرهای خود همراه اردو بود، اینجا دیده شد که مراجعت به شهر می‌نماید. مرخصی خواست، او را مرخص کردم که سه چهارماهه برای سرکشی کارهای ولایتی خود به قزوین برود. کاغذی مشروع و مفصل به نصرالله نوشته شد، به توسط او به شهر فرستادم. به اتفاق خان محقق و میرزا عبدالله خان سوار شده به بومهن آمدیم. هوا خیلی گرم بود. گاهگاهی باد می‌آمد. خیلی کسل بودیم از بیخوابی و گرمای راه. چهار ساعت از دسته گذشته وارد بومهن شدیم.

بُنه مادیش، مغرب، از شهر حرکت کرده بود. یک فرسخ بالای پل دیده شد که راحت کرده بودند. گفتم بار کنند بیایند بومهن. ادامه دارد

فرهنگی

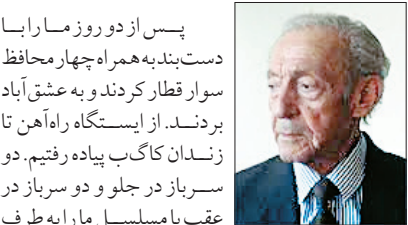
نفت ایران؛ روایت کینزر

طوفان صحرا

شوار تسکف برای مدت شش سال، و از جمله در دورانی که شورش‌های ناشی از قطعی و کمبود نان و دیگر نا آرامی‌ها کشور را تکان می‌داد، او به همراه ژاندارمری شاهنشاهی ایران که تحت فرمان وی قرار داشت هر شورش و ناآرامی را که بروز می‌نمود، کنترل می‌کرد. در همین زمان، او بدون سرو صدا یک نیروی مخفی امنیتی را نیز آموزش داد که به مقابله با چپ‌گرایان و دیگر ناراضیان می‌پرداخت. او به عنوان یک شخصیت قدرتمند و یک انتقام‌جوی خشمگین که قدرت شاه را در تمام نقاط کشور به رخ همگان می‌کشید، مردم ایران را تحت تأثیر قرار داد. دست سرنوشته بعدها فرزند وی، ژنرال نورمن شوار تسکف را به عنوان فرمانده عملیات طوفان صحرا در سال ۹۱–۱۹۹۰ به منطقه بازگرداند که این عملیات نیز ردیای برجسته‌ای در تاریخ به جای گذاشت.

مردم ایران در اواسط قرن بیستم در جست جوی راه حل تازه‌ای برای مشکلات کهنه خود، یعنی فقر و توسعه نیافتگی بودند و همچون دیگر ملت‌های مشابه خود برخی از آنان نیز به ایدئولوژی در حال ظهور کمونیسم روی آوردند. در دهه ۱۹۳۰، رضاشاه دهه‌ها تن از اساتید و رهبران سیاسی چپ‌گرا را به زندان انداخت و آن‌ها نیز دوران زندان را در کنار یکدیگر به بحث درباره مسائل سیاسی گذراندند. هنگامی‌که پس از کنار رفتن رضاشاه از قدرت، این افراد نیز از زندان آزاد گشتند، سازمانی را تحت عنوان گروه «پنجاه و سه نفر» تشکیل دادند و درصدد ایجاد یک تشکل سیاسی جدید برآمدند. برخی از آن‌ها به همراه گروه پراکنده‌ای از لیبرال‌ها، اصلاح طلبان و فعالان اجتماعی گروه آمدند تا اولین حزب سیاسی واقعی ایران به نام حزب توده را تأسیس نمایند. حزب توده، در اولین گردهمایی خود در سال ۱۹۴۲ (شهریور ۱۳۲۱) برنامه‌ای را به تصویب رساندند که براساس آن دولت می‌بایست از مردم عادی در برابر بهره‌کشی ثروتمندان حمایت نماید. این برنامه از اصلاحات حمایت می‌کرد ولی انقلاب با حکومت تک حزبی را در دستور کار قرار نداد. این جنبش جوان و آرمانگرا، نوبد بخش به نظر می‌رسید. انگلیسی‌ها به این حزب اجازه دادند تا به فعالیت خود ادامه دهد و کمیسرهای اتحاد شوروی که از حضور کمونیست‌ها در رده‌های بالای حزب خشنود بودند فعلاانه از آن حمایت می‌کردند!

برای مدتی، حزب تسوده به عنوان یک حزب مروج تجدید و اندیشه‌های اروپایی به فعالیت پرداخت. شاخه طرفدار اتحاد شوروی در این حزب مرتباً قوی‌تر می‌شد و بالاخره در سال ۱۹۴۴ کنترل کامل حزب را در دست گرفت. حزب توده یک چرخش کامل و تعیین کننده به سمت مارکسیسم انجام داد و برنامه فشرده‌ای را برای جذب هواداران در میان طبقات ضعیف به جریان انداخت. این برنامه به حدی چشمگیر بود که در روز کارگر سال ۱۹۴۶ (۱۱ دیپهشت ۱۳۲۵)، حزب توده موفق شد خیابان‌های تهران و آبادان را ده‌ها هزار تن از طرفداران مشتاق خود پر کند. تعدادی از رهبران حزب توده موفق به کسب آرای لازم برای ورود به مجلس شدند و در مجلس از تصویب قوانینی در زمینه محدودیت کارکودکان، تعیین چهل و ششت ساعت کار در هفته، دادن حق مرخصی به مادران کارگر، و وضع حداقل میزان دستمز، دفاع نمودند. افزایش قدرت حزب توده، اتحاد شوروی را ترغیب نمود که اقدام جسورانه‌ای را علیه ایران بیازماید. در طول جنگ جهانی دوم، سه قدرت متفق با یکدیگر توافق نمودند که شش ماه پس از پایان مخاصمات به اشغال ایران پایان دهند، اما با فرارسیدن این زمان در سال ۱۹۴۶، استالین به پایان مهلت تعیین شده توجه نکرد.

سید ضیاءالدین

پس از دو روز مبار با یا دست‌بند به‌همراه چهار محافظ سوار قطار کردند و به عشق آباد بردند. از ایستگاه راه‌آهن تا زندان کاکب پیاده رفتیم. دو سرباز در جلو و دو سرباز در عقب با مسلسل ما را به طرف ساختمان کاکب می‌بردند. لباسهای پاره و کثیف مردم، قیافه‌های افسرده و غم‌زده و رنگ پریدگی چهره‌ها برای ما تعجب‌آور بود. از در و دیوار عشق آباد غم و ماتم می‌بارید. گلهای ترکم‌ن و روس دست‌های چرکین خود را به طرف مردم دراز می‌کردند و با ناله و التماس از عابرین چیزی می‌خواستند. جماعت اما توجه‌شان به ما بود. آنان در اطراف خیابان ایستاده بودند و به ما نگاه می‌کردند. بعضی از زنان به حال ما گریه می‌کردند. دو نفر از پیرزنان به ما تکه نانی دادند. برای من این سؤال پیش آمد که ما که از این پیرزن‌ها چیزی نخواستیم بردیم. چرا نان را به عوض گلدایان به ما می‌دهند؟ در آن هنگام چیزی دستگیرم شد، اما بعدها فهمیدم که این پیرزنان از سرنوشت و آینده ما باخبر بودند و چه بسا به یاد عزیزان خود که در اردوگاه‌ها و زندان‌ها بسر می‌بردند این تکه نان را به ما دادند. با این اوضاع، حال و احوال ما را در نظر بگیرید که چقدر دیدن این صحنه‌ها برایمان ناراحت‌کننده و عذاب‌آور بود. از اختلاف آنچه ما دربارهٔ شوروی شنیده و یا خوانده بودیم و آنچه مشاهده می‌کردیم دچار سرگیجه شده بودیم و سرمان مانند دیو پوک شده بود.

پس از مدتی پیاده‌روی، در جلوی یک دروازه آهنی سیاه و بزرگ ایستادم. ارشد سربازان از در کوچکی که در کنار دروازه قرار داشت داخل محوطه شد. اینجا زندان مشهور عشق آباد بود که بسیار از نامداران، محققان، دانشمندان و از جمله مارشال وکوسفسکی در آن زندان بودند. باری، در کوچک آهنی زندان باز شد و یک نفر بیرون آمد و پرونده ما را از محافظان ما گرفت. نام ما را یک‌یک پرسیدند و داخل محوطه شدیم. اولین کاری که کردند این بود که ما را پس از چند هفته به حمام بردند و سپس تمام لباس‌ها و وسایلی را که از ایران با خود آورده بودیم، گرفتند، لباس زندان به ما پوشاندند، و ما را از هم جدا کردند.

زندان مخوف کاکب در یک ساختمان چهار طبقه بود. سلول‌های این زندان وحشتناک به طول می‌کشید و هفتاد و پنج سانتیمتر و به عرض یک متر و بیست سانتیمتر بود. لامپ کم نوری در سقف سلول‌ها کار گذاشته بودند. تختخواب آهنی که در این سلول جا داده بودند به عرض ۶۰ سانتیمتر و طولی درست به اندازه طول سلول بود. در این سلول یک سطل چوبی برای فضای حاجت و جود داشت. در این سلول یک درچه چهار گوش داشت که می‌شد از آن کاسه غذا را گرفت و پس داد. کمی بالاتر از این درچه، سوراخی به اندازه گردو وجود داشت که از بیرون سلول باز و بسته می‌شد. نگهبانان مرتب از آن سوراخ مواظب زندانیان بودند تا زندانی در وقت غیرمقرر نخوابد، دراز نکشد، تا بازجویان با یک زندانی خُرد شده طرف

نوشته‌ای از استاد دکتر رضا داوری‌رکانی –

علم و تجده

تجدد به صورت واحد کم و بیش همبسته‌ای از هنر و فلسفه و سیاست و حقوق بشر و علم و تکنولوژی بسط یافته است. اتفاقاً چون در جهان تجدد کم و بیش خودآگاهی تاریخی وجود دارد به تاریخ اهمیت داده می‌شود و در مقابل آنها که تجدد را یک امر اتفاقی و مجموعه‌ای از عوارض و امور پراکنده می‌دانند لزومی نمی‌بینند که به تاریخ کاری داشته باشند. یکی از مشکلات اخلاقی و فرهنگی

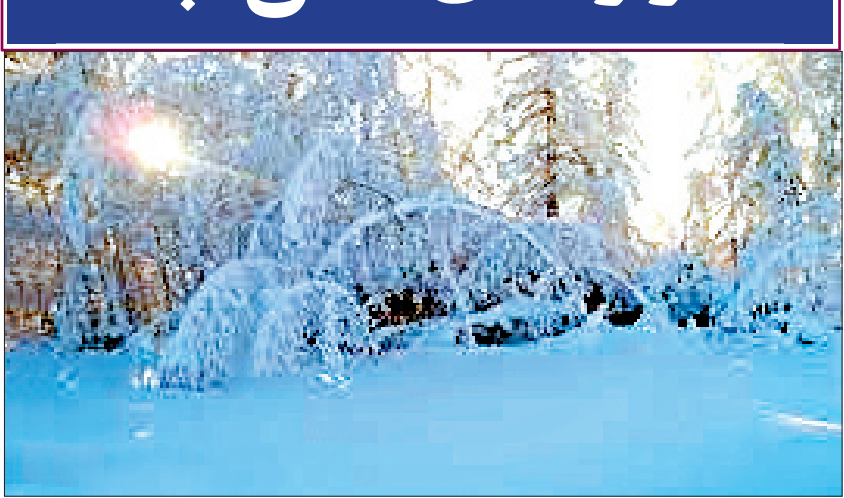
باشند و یازندانی بلایی سر خود نیاورد و «دشمن خلق» و «جاسوس امپریالیسم» بدون مکافات از دست نرود. مدت ۴۴ روز در آن زندان مخوف بودیم، بیدار می‌ماندیم. سکوت مطلق این زندان وحشتناک بود. روزها حق خواب نداشتیم و در این قفس تاریک باید سرباز در جلو و دو سرباز در

وای به حال‌مان اگر بی‌اختیار خوابمان می‌برد، یا روی تخت فلزی دراز می‌کشیدیم. تمام روز غیر از ۱۱ شب تا ۵ صبح از سوراخ در سلول زیر نظر بودیم. روی تختخواب آهنی سلول من، برای خواب چند تخته و یک زیرانداز بود. در سبت ساعت ۵ صبح در باز می‌شد و با اشاره دست می‌گفتند که بلند شویم. یکی از نگهبانان به سلول می‌آمد، زیرانداز را جمع می‌کرد و کنار می‌گذاشت، و من دیگر حق نداشتم تا ساعت ۲۲ شب زیرانداز را باز کنم و یا روی تختخواب بگذارم. اگر این کار را می‌کردم نگهبان با خشونت هرچه تمام بر سرم داد می‌زد. پس از جمع شدن زیرانداز باید آن سطل چوبی را که مستراح من بود با سرعت برمی‌داشتم، در مستراح اصلی خالی می‌کردم و می‌شستمش. بعد باید فضای حاجت می‌کردم. سریع سر و صورت را می‌شستم و به سطل چوبی به سلول برمی‌گشتم. در این مدت زندانیان دیگر را نمی‌دیدم. اول صبح ۲۵۰ گرم نان سیاه برای ۲۴ ساعت به من می‌دادند. روی نان یک قاشق جای‌خوری شکر می‌ریختند و یک استکان جای که فقط اسمش جای بود به من می‌دادند. موقع نهار به ما ۱۰۰ یا ۲۰۰ گرم «کاشا» می‌دادند. «کاشا» همان «کنه» یا شله‌است، ماروس‌ها آن را با گندم یا جو و یا برخی غلات دیگر و حتی با ارزن، و گاهی هم به شکل شیربرنج درست می‌کنند. بعضی وقت‌ها با ۲۰ یا ۳۰ گرم «سیلودکا» (Silodka) که ماهی خام و شور است، کنار شله می‌گذاشتند. بعضی روزها نهار زندانیان یک کاسه بورش بود، و این آشی است که از کلم و چغندر درست می‌کنند. ساعت ۸ شب شام زندانیان ۱۰۰ یا ۲۰۰ گرم شله با یک استکان جای بود، و دیگر از نان خبری نبود. تمام روز را در سکوت مرگ‌بار به سر می‌بردیم. پس از نیمه شب یعنی حدود دو ساعت بعد از آن که اجازه می‌یافتم روی تخت دراز بکشم، درچه در آهسته باز می‌شد و نگهبان با اشاره می‌گفت که برای بازجویی آماده باشم. پس از چند دقیقه در باز می‌شد، باید دست‌ها را به پشتم می‌گرفتم و دو زندانیا یکی از جلو و دیگری از عقب برای بازجویی به اداره کاکب که در ساختمان هم‌جوار زندان بود می‌بردند. در بازجویی اول، بازجوی من، گریگوریان، مردی آرام بود و بدون فحاشی و کتک بازجویی می‌کرد. گریگوریان، یک ارمنی حدود ۴۰ ساله، لاغر و قدبلند بود. او فارسی می‌دانست و نیازی به مترجم نبود. وی شب‌ها ۲ یا ۳ ساعت از آن بازجویی می‌کرد، در دو یا سه صفحه گزارش بازجویی را می‌نوشت، و باقی وقت را به نوشتن چای یا خواندن کتاب می‌گذرانید. تعجب می‌کرد که چرا وی جای را با کشمش می‌خورد. نمی‌دانستم که در شوروی پس از گذشت دو سال از پایان جنگ، هنوز قند نیست. تا سال ۱۹۵۶ که وارد دانشکده پزشکی در شهر دوشنبه تاجیکستان شدم، به

مدت ۹ سال قند ندیدم. آقای گریگوریان می‌دانست که ما گناهکار نیستیم و از روی جوانی و جهالت اشتباه کرده‌ایم. او مرتب سیگار می‌کشید و کم حرف می‌زد.

خاطرات عطاءالله صفوی از سالهای شوروی

در زندان عشق آباد

بعد از بازجویی ۳ ساعت، نیمه شب مرا دوباره به سلول برمی‌گرداندند، دو یا سه ساعتی می‌خوابیدم و دوباره ساعت ۵ صبح با فرمان نگهبان برمی‌خاستم. مدت ۴۴ روز این بازجویی با بدین طریق در کاکب عشق آباد ادامه داشت. در بازجویی اول کسی را به سلول من نیاوردند، اما در بازجویی دوم که اتهام ما جاسوسی بود، دو نفر را به سلول من آوردند: اولی ترکم‌ن و دومی ایران بود. بعدها فهمیدم که هر دو خبرکش بودند.

در دادگاه استالینی

پس از این مدت، روزی مرا به طبقه پایین ساختمان محوطهٔ ورودی هدایت کردند. سپس از چند لحظه میانجی، پورحسنی و مهدی (قائمی) را هم آوردند و به دستان همه ما دستبند زدند. پس از ۴۴ روز این اولین بار بود که مهدیگر را می‌دیدیم. اشک از چشمانمان جاری بود. حق حرف زدن نداشتیم. ما را سوار اتومبیل زندان – که معروف به کلاخ سیاه بود – کردند و به قول ترک، یعنی همان مکانی که دستگیر شده بودیم بردند. گویا در همان مکان باید دادگاه به پرونده ما رسیدگی می‌کرد. من نمی‌خواهم عذاب راه و گریستگی و سسرم‌ما را شرح بدهم. لباس گرم نداشتیم. پس از ۲-۳ روز، دادگاه قلابی در قزل ترک تشکیل شد. ما را به سالن دادگاه بردند. در معاینات میان مردم تقسیم کرده بودند. خفکان مرگ‌آوری را به ارمعان آورده، تمام اعتراضات و مبارزه مردم را به نام دشمنان خلق با یی‌رحمی هرچه تمام سرکوب کرده و بیشتر از خدای خود از او می‌ترسیدند. با این باور، این‌ها توانسته بودند مَرّ ورنه با شعار «عدالت» و «آزادی»

که هیچ ربطی با واقعیت امور زندگی جامعه ساخته و پرداخته خود آنها نداشت، شوری در جهان به پا کنند. آن زمان تنها جوانان و روشنفکران کشور ما نبودند که در سحر و جادوی کمونیسم گرفتار شدند، بلکه اروپاییز کم و بیش به همین وضع ما دچار بود. نمی‌خواهم علت و زمینه‌های این گرایش عمومی را از جانب روشنفکران که چرا من و دوستانم به طرف حزب توده گرایش پیدا کردیم و گول تبلیغات کمونیسم را خوردیم. در ته دل من و دوستانم احترام و اعتماد به کمونیسم و شوروی و استالین بدین سبب بود که تصور می‌کردیم از این طریق بهتر می‌توان برای کسب عدالت و آزادی در کشورمان کوشید. ما گمان می‌کردیم که دولت و حزب کمونیست شوروی ما را همچون برادر خود دوست دارند. من طالب عدالت و آزادی بودم، زیرا تا چشم باز کرده بودم جز سرکوب، بدبختی دهقانان، فقر و بی‌سوادی و بدبختی خود و مردم ندیده بودم.

باری، ما نمی‌فهمیدیم چرا برای خواندن چند کلمه حکم از پیش تعیین شدهٔ دادگاه، ما را از عشق‌آباد به این‌جا آوردند و دوباره بر گرداندند. معلوم شد که این یک قانون استالینی است که مجرمی باید در همان جایی که قانون‌شکنی کرده‌اند دادگاهی بشوند.

دوباره ما را به زندان عشق‌آباد بردند و به زندان انداختند. این‌بار چون که زندگی در زندان سوسیالیستی آغاز شد، که خود داستان دیگری است. طبق ماده ۲۳-۱ قانون جمهوری ترکمنستان شوروی، مجازات عبور غیرمجاز از مرز به خاک شوروی تا ۱۰۳ سال زندان بود. با این حساب به ما ارفاق کرده و به دو سال زندان در اردوگاه کار محکوم‌مان کرده بودند. پس از محاکمه، از سلول‌های انفرادی نجات پیدا کردیم و ما ۴ نفر را در «کامر» شماره ۴۷ انداختند. این سالن در واقع سلول عمومی بود. طول این سالن ۷-۸ متر و عرض آن ۵-۵ متر بود. سالن پر از آدم‌هایی از همهٔ ملیت‌های ساکن شوروی بود و جای نشستن در آن نبود. در یک گوشه آن یک بشکهٔ چوبی بیضی شکل با سروپوش چوبی قرار داشت که به آن «پاراشا» Parasha می‌گفتند و در واقع مستراح این عده بود. در طول ۲۴ ساعت همه زندانیان این سالن سه بار حق استفادهٔ جمعی از توالت بیرون سالن را داشتند. اگر کسی قادر به بیرون رفتن از اتاق نبود، و یا اگر کسی خارج از نوبت استفاده از توالت بیرون سالن احتیاج به فضای حاجت داشت، توری اتاق روی این پاراشا می‌نشست و در انتظار ۵۰- ۴۰ نفر، کار خود را می‌کردا در این زندان بزرگ عشق‌آباد همه جور محکوم دیده می‌شد: سیاسی، جنایی، دزدان کوچک و بزرگ، آدمکشان، راهزنان، فروشتگان انواع و اقسام مواد مخدر، گران‌فروشان همه این مجرمان منتظر انتقال به اردوگاه‌های عظیم شوروی بودند. آنهایی را که به ۳ تا ۵ سال محکوم شده بودند طبق معمول در آسیای میانه نگاه می‌داشتند. اما آنهایی که به ۱۰ تا ۲۵ سال محکوم می‌شدند به روسیه و سبیری فرستاده می‌شدند. سیاسی‌ها را به اردوگاه‌های مخصوص و سهمگین می‌فرستادند و با شیوه فاشیستی و غیرانسانی از آنها کار می‌کشیدند.

۸۰-۷۰ درصد از آنان بخت زنده ماندن نداشتند. یکی از رؤسای زندان در ماگادان می‌گفت: «تنها کار کردن شما برایمان مهم نیست، بلکه عذاب و درد و شکنجه روحی و مرگ تدریجی شما برای ما اهمیت دارد».

کار اجباری در کوره آجرپزی

پس از چند هفته ابتدا قاعمی را بردند و بعد پورحسنی را. چند روز بعد نگهبان در سالن را باز کرد، مرا صدا زد و گفت: «لباست را بپوش»! لباسم را پوشیدم. او مرا به حیاط زندان برد. سپس آن کوله‌پشتی را که از ایران آورده بودم به من داد. نمی‌دانستم مرا به کجا می‌برند، تا مرا سوار همان اتومبیل باری سروپوشیده معروف به کلاخ سیاه کردند. در دو طرف راست و چپ این اتومبیل‌ها عکس نام و مواد غذایی کشیده شده بود که انگار مواد غذایی و نان حمل و نقل می‌کنند. اما مردم شوروی می‌دانستند که بعضی از این اتومبیل‌ها زندان‌های متحرک هستند و درونشان پر از زندانیان است، فقط به یقین نمی‌دانستند که بار کدام کامیون مواد غذایی است و کدام یک زندانی می‌برد.

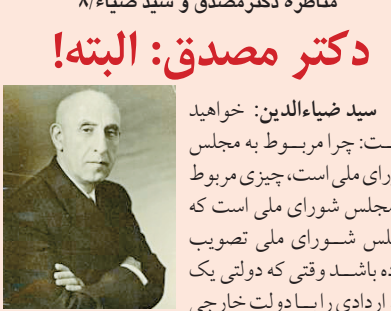
اتومبیل جلوی یک دروازه بزرگ چوبی ایستاد. مرا از آن پیاده کردند و از در کوچکی عبور دادند. وارد اتاقی شدیم و برای چندمین بار نفتکش بدنی‌ام کردند. مأموری آمد و مرا با خود به اردوگاه بزرگ کارخانه آجرپزی برد. چه بگویم؟ مسلمان نشئون کافر نبیند. صحرای محشری نمودار شد که نه ابتدا داشت، نه انتها. این کوره آجرپزی پر از زندانی بود. در اردوگاه‌ها رسم بر این بود که تا عده‌ای تازه‌وارد می‌آوردند، چشم زندانیان دنبال آشنایان، بستگان و هم پرونده‌های خودشان بود. غیر از این، عده‌ای دزد و چاقوکش نیز برای دیدار تازه‌واردان می‌آمدند که اگر لباس و یا چیز خوبی داشتند فوراً بلزدند، یا در همان دقیقه طرف را لخت کنند. یادم می‌آید که آن کسی که مرا تحویل گرفت از قیافه و لباسم حدس زد که ایرانی هستم. پرسید «ایران‌تس؟» (Iranets) «ایرانی هستی؟» سر تکان دادم. گفت: «خیلی خوب، می‌روی این قسمت کارخانه آجرپزی». هنوز ۲۰۰متری نرفته بودم که ناگهان توی تماشاچیان پورحسنی را دیدم. او از دور انگشت سبابه را به لبان گرفته بود، یعنی خاموش باش! با اشاره به من هشدار داد که مواظب بعضی افراد باشم. از ترس دزدان حرف نمی‌زد. اگر آن‌ها متوجه اشاره پورحسنی می‌شدند، او را تا دم مرگ می‌زدند. داخل بسارک با اتاق چوبی محل زندگي زندانیان در اردوگاه شدیم. این باراک به طولیه و انبار شباهت داشت. مأمور هر ماه چیزی به من گفت و رفت. پس از چند دقیقه ۷-۸ زندانی قوی و قلمچاق بر سرم ریختند. تا به خود آمدم، لختم کرده بودند. چند سیلی به من غریب و مهمان کشور شوراه‌ها زدند و رفتند! چیزی جز شورت در تنم نماند. پورحسنی رسید. همدیگر را بغل کردیم. گریه‌ها، و ناله به یاد وطن، یاد پدر و مادر، و یاد دانشسر شروع شد. اکنون دو سال اردوگاه و وحشتناک با آینده مجهول در انتظار ما بود. شب که شد، دیدم عده زیادی آتش روشن کرده‌اند، لباس‌هایشان را در آورده‌اند و روش شعله آتش تکان می‌دهند تا شیش‌ها توی آتش بیافتند. در این اردوگاه از تخت‌خواب، زیرانداز، لحاف، قاشق و بشقاب خبری نبود.

خلاصه معقول نبود که دولت انگلیس در ایران یک کودتایی بکند برای اینکه حکومت شوروی را دولت ایران بنشاند. حالا که گذشت است آن موقع تمام سفارتخانه‌های اجنبی و مرحوم احمدشاه و هیات وزرای من با من مخالف شدند که چرا من سفیر کبیر روسیه و نشین را در ایران پذیرفتم و خیالاتی هم پیش خودشان کرده بودند همان‌طور هم خیال می‌کردند که بنده باروت‌نشین می‌ساختم و اینجا بلشویکی می‌شد. الحمدلله آن موقع تصادفی پیش آمد که دو اکثریتس برضد بنده شد. خلاصه دولت انگلیس برای شناختن حکومت سویت در ایران کودتا نکرد و به طوری که آقایان اطلاع دارند مملکت ایران اولین کشور در دنیا بود که دولت شوروی را به رسمیت شناخت. از طرف دیگر من در تمام مدت ریاست وزرای خود تقاضاهای نامشروع مقامات انگلیس را رد کردم مثلاً به طوری که دیروز گفته شد. من حاضر نشدم امتیاز نفت شمال را به انگلیس‌ها بدهم. در تمام مدت ریاست وزرای من انگلیس‌ها از کمک به من در انجام وظایف خود خودداری کردند و حتی خواش مرحوم سلطان احمدشاه را مبنی بر اینکه قسوی انگلیس نامدتی در ایران بمانند رد نمودند و یک ماه بعد از کودتا قشون انگلیس از ایران خارج شد و ۴ ماه بعد از کودتا دیگر قشون اجنبی در ایران نبود (بعضی از نمایندگان: دانشمندان شناختند) اندیشه‌های روزی که از ایران رفتم قشون اجنبی در ایران نبود ولی روزی که من آمدم قشون اجنبی را آوردید. امروز مملکت ایران در تحت اشغال قشون اجنبی است ولی اگر سید ضیاءالدین بود این طور نمی‌شد.

طباطبایی: اگر روزنامه‌نویس‌ها هم بودند.

سید ضیاءالدین: با شاید این طور نمی‌شد.

دکتر مصدق: البته!

سید ضیاءالدین: خواهد گفت: چرا مربوط به مجلس شورای ملی است، چیزی مربوط به مجلس شورای ملی است که کرده باشد وقتی که دولتی یک قراردادی را با دولت خارجی می‌بندد یک دولتی هم باید او را الغاء کند.

دکتر مصدق: نمی‌تواند.

سید ضیاءالدین: من کردم. من کردم.

بعضی از نمایندگان: باید مجلس بکند.

سید ضیاءالدین: من الغاء کردم. اجازه بفرمایید از آقای دکتر جلال عبده که یکی از متخصصین حقوقی هستند، سؤال بکنیم که یک قانونی را که مجلس شورای ملی تصویب نکرده و یک دولتی خودسرانه وضع کرده است (بعضی از نمایندگان: قانون نیست قرارداد است) یک دولتی خودسرانه می‌تواند لغو بکند و الغاء بکند یا نه؟ **دکتر عبده:** صحیح است، می‌تواند.

سید ضیاءالدین: پس تصدیق کردند که نظریه من صحیح است.

بعضی از نمایندگان: تصدیق نکردند.

سید ضیاءالدین: خلاصه تصدیق نکردند ولی من کردم و شد. کابینه مرحوم مشیرالدوله نه الغاء کرد و نه اجرا، کابینه آقای سپهسالار نه الغاء کرد نه اجرا، بنده آمدم بدون اندیشه ولی با یک ذره و یک خردل جرأت و جسارت گفتم که من الغاء می‌کنم. یک قدری اوقاششان تلخ شد سر این قضیه که دولت و ملت ایران نباید جنگ بکنند و البته قبلاً باید یک مشاوره‌ای بشود ولی خوشبختانه چون من روزنامه‌نویس بودم نژاکت سرم نمی‌شد. من در کاری اداری نبودم، روزنامه‌نویس معتاد است که فکر خودش را بنویسد و بگوید.

کودتایی بکند برای اینکه حکومت شوروی را دولت ایران بنشاند. حالا که گذشت است آن موقع تمام سفارتخانه‌های اجنبی و مرحوم احمدشاه و هیات وزرای من با من مخالف شدند که چرا من سفیر کبیر روسیه و نشین را در ایران پذیرفتم و خیالاتی هم پیش خودشان کرده بودند همان‌طور هم خیال می‌کردند که بنده باروت‌نشین می‌ساختم و اینجا بلشویکی می‌شد. الحمدلله آن موقع تصادفی پیش آمد که دو اکثریتس برضد بنده شد. خلاصه دولت انگلیس برای شناختن حکومت سویت در ایران کودتا نکرد و به طوری که آقایان اطلاع دارند مملکت ایران اولین کشور در دنیا بود که دولت شوروی را به رسمیت شناخت. از طرف دیگر من در تمام مدت ریاست وزرای خود تقاضاهای نامشروع مقامات انگلیس را رد کردم مثلاً به طوری که دیروز گفته شد. من حاضر نشدم امتیاز نفت شمال را به انگلیس‌ها بدهم. در تمام مدت ریاست وزرای من انگلیس‌ها از کمک به من در انجام وظایف خود خودداری کردند و حتی خواش مرحوم سلطان احمدشاه را مبنی بر اینکه قسوی انگلیس نامدتی در ایران بمانند رد نمودند و یک ماه بعد از کودتا قشون انگلیس از ایران خارج شد و ۴ ماه بعد از کودتا دیگر قشون اجنبی در ایران نبود (بعضی از نمایندگان: دانشمندان شناختند) اندیشه‌های روزی که از ایران رفتم قشون اجنبی در ایران نبود ولی روزی که من آمدم قشون اجنبی را آوردید. امروز مملکت ایران در تحت اشغال قشون اجنبی است ولی اگر سید ضیاءالدین بود این طور نمی‌شد.

طباطبایی: اگر روزنامه‌نویس‌ها هم بودند.

سید ضیاءالدین: با شاید این طور نمی‌شد.

دکتر مصدق: البته!

سید ضیاءالدین: خواش می‌کنم عرایض بنده را قطع نکنید هر چه بیشتر مداخله کنید زحمت آقایان زیادت می‌شود. خواش می‌کنم برای همان تبسم لطیفی که مبادله نمودیم ساکت باشید و دیگر فرامشی نفرمایید...

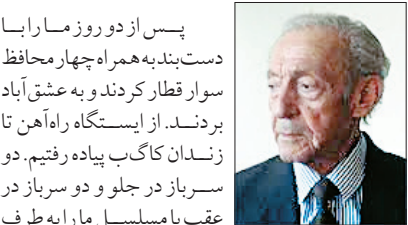
نفت ایران؛ روایت کینزر

طوفان صحرا

شوار تسکف برای مدت شش سال، و از جمله در دورانی که شورش‌های ناشی از قطعی و کمبود نان و دیگر نا آرامی‌ها کشور را تکان می‌داد، او به همراه ژاندارمری شاهنشاهی ایران که تحت فرمان وی قرار داشت هر شورش و ناآرامی را که بروز می‌نمود، کنترل می‌کرد. در همین زمان، او بدون سرو صدا یک نیروی مخفی امنیتی را نیز آموزش داد که به مقابله با چپ‌گرایان و دیگر ناراضیان می‌پرداخت. او به عنوان یک شخصیت قدرتمند و یک انتقام‌جوی خشمگین که قدرت شاه را در تمام نقاط کشور به رخ همگان می‌کشید، مردم ایران را تحت تأثیر قرار داد. دست سرنوشته بعدها فرزند وی، ژنرال نورمن شوار تسکف را به عنوان فرمانده عملیات طوفان صحرا در سال ۹۱-۱۹۹۰ به منطقه بازگرداند که این عملیات نیز ردیای برجسته‌ای در تاریخ به جای گذاشت.

مردم ایران در اواسط قرن بیستم در جست جوی راه حل تازه‌ای برای مشکلات کهنه خود، یعنی فقر و توسعه نیافتگی بودند و همچون دیگر ملت‌های مشابه خود برخی از آنان نیز به ایدئولوژی در حال ظهور کمونیسم روی آوردند. در دهه ۱۹۳۰، رضاشاه دهه‌ها تن از اساتید و رهبران سیاسی چپ‌گرا را به زندان انداخت و آن‌ها نیز دوران زندان را در کنار یکدیگر به بحث درباره مسائل سیاسی گذراندند. هنگامی‌که پس از کنار رفتن رضاشاه از قدرت، این افراد نیز از زندان آزاد گشتند، سازمانی را تحت عنوان گروه «پنجاه و سه نفر» تشکیل دادند و درصدد ایجاد یک تشکل سیاسی جدید برآمدند. برخی از آن‌ها به همراه گروه پراکنده‌ای از لیبرال‌ها، اصلاح طلبان و فعالان اجتماعی گروه آمدند تا اولین حزب سیاسی واقعی ایران به نام حزب توده را تأسیس نمایند. حزب توده، در اولین گردهمایی خود در سال ۱۹۴۲ (شهریور ۱۳۲۱) برنامه‌ای را به تصویب رساندند که براساس آن دولت می‌بایست از مردم عادی در برابر بهره‌کشی ثروتمندان حمایت نماید! این برنامه از اصلاحات حمایت می‌کرد ولی انقلاب با حکومت تک حزبی را در دستور کار قرار نداد. این جنبش جوان و آرمانگرا، نوبد بخش به نظر می‌رسید. انگلیسی‌ها به این حزب اجازه دادند تا به فعالیت خود ادامه دهد و کمیسرهای اتحاد شوروی که از حضور کمونیست‌ها در رده‌های بالای حزب خشنود بودند فعلاانه از آن حمایت می‌کردند!

برای مدتی، حزب تسوده به عنوان یک حزب مروج تجدید و اندیشه‌های اروپایی به فعالیت پرداخت. شاخه طرفدار اتحاد شوروی در این حزب مرتباً قوی‌تر می‌شد و بالاخره در سال ۱۹۴۴ کنترل کامل حزب را در دست گرفت. حزب توده یک چرخش کامل و تعیین کننده به سمت مارکسیسم انجام داد و برنامه فشرده‌ای را برای جذب هواداران در میان طبقات ضعیف به جریان انداخت. این برنامه به حدی چشمگیر بود که در روز کارگر سال ۱۹۴۶ (۱۱ دیپهشت ۱۳۲۵)، حزب توده موفق شد خیابان‌های تهران و آبادان را ده‌ها هزار تن از طرفداران مشتاق خود پر کند. تعدادی از رهبران حزب توده موفق به کسب آرای لازم برای ورود به مجلس شدند و در مجلس از تصویب قوانینی در زمینه محدودیت کارکودکان، تعیین چهل و ششت ساعت کار در هفته، دادن حق مرخصی به مادران کارگر، و وضع حداقل میزان دستمز، دفاع نمودند. افزایش قدرت حزب توده، اتحاد شوروی را ترغیب نمود که اقدام جسورانه‌ای را علیه ایران بیازماید. در طول جنگ جهانی دوم، سه قدرت متفق با یکدیگر توافق نمودند که شش ماه پس از پایان مخاصمات به اشغال ایران پایان دهند، اما با فرارسیدن این زمان در سال ۱۹۴۶، استالین به پایان مهلت تعیین شده توجه نکرد.

سید ضیاءالدین

پس از دو روز مبار با یا دست‌بند به‌همراه چهار محافظ سوار قطار کردند و به عشق آباد بردند. از ایستگاه راه‌آهن تا زندان کاکب پیاده رفتیم. دو سرباز در جلو و دو سرباز در عقب با مسلسل ما را به طرف ساختمان کاکب می‌بردند. لباسهای پاره و کثیف مردم، قیافه‌های افسرده و غم‌زده و رنگ پریدگی چهره‌ها برای ما تعجب‌آور بود. از در و دیوار عشق آباد غم و ماتم می‌بارید. گلهای ترکمن و روس دست‌های چرکین خود را به طرف مردم دراز می‌کردند و با ناله و التماس از عابرین چیزی می‌خواستند. جماعت اما توجه‌شان به ما بود. آنان در اطراف خیابان ایستاده بودند و به ما نگاه می‌کردند. بعضی از زنان به حال ما گریه می‌کردند. دو نفر از پیرزنان به ما تکه نانی دادند. برای من این سؤال پیش آمد که ما که از این پیرزن‌ها چیزی نخواستیم بردیم. چرا نان را به عوض گلدایان به ما می‌دهند؟ در آن هنگام چیزی دستگیرم شد، اما بعدها فهمیدم که این پیرزنان از سرنوشت و آینده ما باخبر بودند و چه بسا به باز عزیزان خود که در اردوگاه‌ها و زندان‌ها بسر می‌بردند این تکه نان را به ما دادند. با این اوضاع، حال و احوال ما را در نظر بگیرید که چقدر دیدن این صحنه‌ها بر ایمان ناراحت‌کننده و عذاب‌آور بود. از اختلاف آنچه ما دربارهٔ شوروی شنیده و یا خوانده بودیم و آنچه مشاهده می‌کردیم دچار سرگیجه شده بودیم و سرمان مانند دیو پوک شده بود.

پس از مدتی پیاده‌روی، در جلوی یک دروازه آهنی سیاه و بزرگ ایستادم. ارشد سربازان از در کوچکی که در کنار دروازه قرار داشت داخل محوطه شد. اینجا زندان مشهور عشق آباد بود که بسیار از نامداران، محققان، دانشمندان و از جمله مارشال وکوسفسکی در آن زندان بودند. باری، در کوچک آهنی زندان باز شد و یک نفر بیرون آمد و پرونده ما را از محافظان ما گرفت. نام ما را یک‌یک پرسیدند و داخل محوطه شدیم. اولین کاری که کردند این بود که ما را پس از چند هفته به حمام بردند و سپس تمام لباس‌ها و وسایلی را که از ایران با خود آورده بودیم، گرفتند، لباس زندان به ما پوشاندند، و ما را از هم جدا کردند.

زندان مخوف کاکب در یک ساختمان چهار طبقه بود. سلول‌های این زندان وحشتناک به طول می‌کشید و هفتاد و پنج سانتیمتر و به عرض یک متر و بیست سانتیمتر بود. لامپ کم نوری در سقف سلول‌ها کار گذاشته بودند. تختخواب آهنی که در این سلول جا داده بودند به عرض ۶۰ سانتیمتر و طولی درست به اندازه طول سلول بود. در این سلول یک سطل چوبی برای فضای حاجت و جود داشت. در این سلول یک درچه چهار گوش داشت که می‌شد از آن کاسه غذا را گرفت و پس داد. کمی بالاتر از این درچه، سوراخی به اندازه گردو وجود داشت که از بیرون سلول باز و بسته می‌شد. نگهبانان مرتب از آن سوراخ مواظب زندانیان بودند تا زندانی در وقت غیرمقرر نخوابد، در دراز نکشد، تا بازجویان با یک زندانی خُرد شده طرف

نوشته‌ای از استاد دکتر رضا داوری‌اردکانی –

علم و تجده

تجدد به صورت واحد کم و بیش همبسته‌ای از هنر و فلسفه و سیاست و حقوق بشر و علم و تکنولوژی بسط یافته است. اتفاقاً چون در جهان تجدد کم و بیش خودآگاهی تاریخی وجود دارد به تاریخ اهمیت داده می‌شود و در مقابل آنها که تجدد را یک امر اتفاقی و مجموعه‌ای از عوارض و امور پراکنده می‌دانند لزومی نمی‌بینند که به تاریخ کاری داشته باشند. یکی از مشکلات اخلاقی و فرهنگی

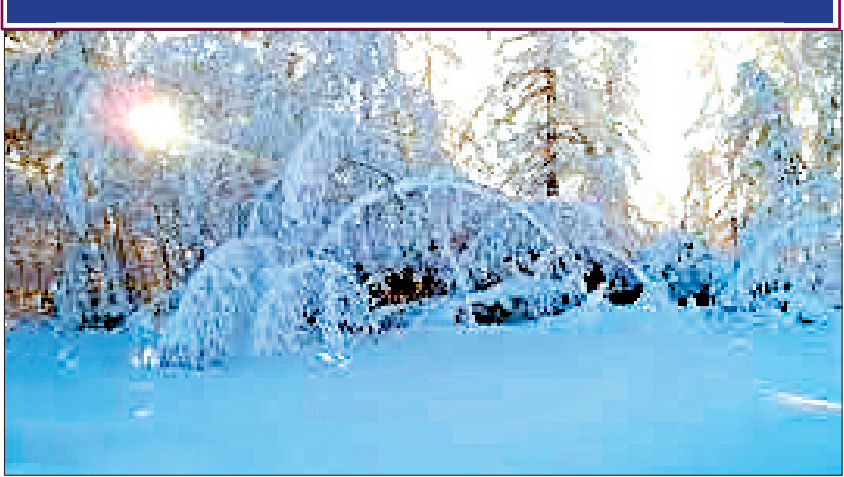
باشند و یازندانی بلایی سر خود نیاورد و «دشمن خلق» و «جاسوس امپریالیسم» بدون مکافات از دست نرود. مدت ۴۴ روز در آن زندان مخوف بودیم، بیدار می‌ماندیم. سکوت مطلق این زندان وحشتناک بود. روزها حق خواب نداشتیم و در این قفس تاریک باید سرباز در جلو و دو سرباز در

وای به حال‌مان اگر بی‌اختیار خوابمان می‌برد، یا روی تخت فلزی دراز می‌کشیدیم. تمام روز غیر از ۱۱ شب تا ۵ صبح از سوراخ در سلول زیر نظر بودیم. روی تختخواب آهنی سلول من، برای خواب چند تخته و یک زیرانداز بود. در سب ساعت ۵ صبح در باز می‌شد و با اشاره دست می‌گفتند که بلند شویم. یکی از نگهبانان به سلول می‌آمد، زیرانداز را جمع می‌کرد و کنار می‌گذاشت، و من دیگر حق نداشتم تا ساعت ۲۲ شب زیرانداز را باز کنم و یا روی تختخواب بگذارم. اگر این کار را می‌کردم نگهبان با خشونت هرچه تمام بر سرم داد می‌زد. پس از جمع شدن زیرانداز باید آن سطل چوبی را که مستراح من بود با سرعت برمی‌داشتم، در مستراح اصلی خالی می‌کردم و می‌شستمش. بعد باید فضای حاجت می‌کردم. سریع سر و صورت را می‌شستم و به سطل چوبی به سلول برمی‌گشتم. در این مدت زندانیان دیگر را نمی‌دیدم. اول صبح ۲۵۰ گرم نان سیاه برای ۲۴ ساعت به من می‌دادند. روی نان یک قاشق جای‌خوری شکر می‌ریختند و یک استکان جای که فقط اسمش جای بود به من می‌دادند. موقع نهار به ما ۱۰۰ یا ۲۰۰ گرم «کاشا» می‌دادند. «کاشا» همان «کنه» یا شله‌است، اماروس‌ها آن را با گندم یا جو و یا برخی غلات دیگر و حتی با ارزن، و گاهی هم به شکل شیربرنج درست می‌کنند. بعضی وقت‌ها به ۲۰ یا ۳۰ گرم «سیلودکا» (Silodka) که ماهی خام و شور است، کنار شله می‌گذاشتند. بعضی روزها نهار زندانیان یک کاسه بورش بود، و این آشی است که از کلم و چغندر درست می‌کنند. ساعت ۸ شب شام زندانیان ۱۰۰ یا ۲۰۰ گرم شله با یک استکان جای بود، و دیگر از نان خبری نبود. تمام روز را در سکوت مرگ‌بار به سر می‌بردیم. پس از نیمه شب یعنی حدود دو ساعت بعد از آن که اجازه می‌یافتم روی تخت دراز بکشم، درچه در آهسته باز می‌شد و نگهبان با اشاره می‌گفت که برای بازجویی آماده باشم. پس از چند دقیقه در باز می‌شد، باید دست‌ها را به پشتم می‌گرفتم و دو زندانبان یکی از جلو و دیگری از عقب برای بازجویی به اداره کاکب که در ساختمان هم‌جوار زندان بود می‌بردند. در بازجویی اول، بازجوی من، گریگوریان، مردی آرام بود و بدون فحاشی و کتک بازجویی می‌کرد. گریگوریان، یک ارمنی حدود ۴۰ ساله، لاغر و قدبلند بود. او فارسی می‌دانست و نیازی به مترجم نبود. وی شب‌ها ۲ یا ۳ ساعت از آن بازجویی می‌کرد، در دو یا سه صفحه گزارش بازجویی را می‌نوشت، و باقی وقت را به نوشتن چای یا خواندن کتاب می‌گذرانی‌د. تعجب می‌کرد که چرا وی جای را با کشمش می‌خورد. نمی‌دانستم که در شوروی پس از گذشت دو سال از پایان جنگ، هنوز قند نیست. تا سال ۱۹۵۶ که وارد دانشکده پزشکی در شهر دوشنبه تاجیکستان شدم، به

مدت ۹ سال قند ندیدم. آقای گریگوریان می‌دانست که ما گناهکار نیستیم و از روی جوانی و جهالت اشتباه کرده‌ایم. او مرتب سیگار می‌کشید و کم حرف می‌زد.

خاطرات عطاءالله صفوی از سالهای شوروی

در زندان عشق آباد

بعد از بازجویی ۳ ساعت، نیمه شب مرا دوباره به سلول برمی‌گرداندند، دو یا سه ساعتی می‌خوابیدم و دوباره ساعت ۵ صبح با فرمان نگهبان برمی‌خاستم. مدت ۴۴ روز این بازجویی با بدین طریق در کاکب عشق آباد ادامه داشت. در بازجویی اول کسی را به سلول من نیاوردند، اما در بازجویی دوم که اتهام ما جاسوسی بود، دو نفر را به سلول من آوردند: اولی ترکمن و دومی ایران بود. بعدها فهمیدم که هر دو خبرکش بودند.

در دادگاه استالینی

پس از این مدت، روزی مرا به طبقه پایین ساختمان محوطهٔ ورودی هدایت کردند. سپس از چند لحظه میانجی، پورحسنی و مهدی (قائمی) را هم آوردند و به دستان همه ما دستبند زدند. پس از ۴۴ روز این اولین بار بود که مهدیگر را می‌دیدیم. اشک از چشمانمان جاری بود. حق حرف زدن نداشتیم. ما را سوار اتومبیل زندان – که معروف به کلاخ سیاه بود – کردند و به قول ترک، یعنی همان مکانی که دستگیر شده بودیم بردند. گویا در همان مکان باید دادگاه به پرونده ما رسیدگی می‌کرد.

من نمی‌خواهم عذاب راه و گریستنگی و سسرمار را شرح بدهم. لباس گرم نداشتیم. پس از ۲-۳ روز، دادگاه قلابی در قزل ترک تشکیل شد. ما را به سالن دادگاه بردند. در بالای سالن چند نفر از جمله یک خاتم ترکمن را لباس رسمی پوشانده بودند. همه آن‌ها در لباس‌های فاخر و با کلاه‌های عظیم شوروی بودند. آنهایی را که به ۳ تا ۵ سال محکوم شده بودند طبق معمول در آسیای میانه نگاه می‌داشتند. اما آنهایی که به ۱۰ تا ۲۵ سال محکوم می‌شدند به روسیه و سبیری فرستاده می‌شدند. سیاسی‌ها را به اردوگاه‌های مخصوص و سهمگین می‌فرستادند و با شیوه فاشیستی و غیرانسانی از آنها کار می‌کشیدند.

که هیچ ربطی با واقعیت امور زندگی جامعه ساخته و پرداخته خود آنها نداشت، شوری در جهان به پا کنند. آن زمان تنها جوانان و روشنفکران کشور ما نبودند که در سحر و جادوی کمونیسم گرفتار شدند، بلکه اروپا نیز کم و بیش به همین وضع ما دچار بود. نمی‌خواهم علت و زمینه‌های این گرایش عمومی را از جانب روشنفکران که چرا من و دوستانم به طرف حزب توده گرایش پیدا کردیم و گول تبلیغات کمونیسم را خوردیم. در ته دل من و دوستانم احترام و اعتماد به کمونیسم و شوروی و استالین بدین سبب بود که تصور می‌کردیم از این طریق بهتر می‌توان برای کسب عدالت و آزادی در کشورمان کوشید. ما گمان می‌کردیم که دولت و حزب کمونیست شوروی ما را همچون برادر خود دوست دارند. من طالب عدالت و آزادی بودم، زیرا تا چشم باز کرده بودم جز سرکوب، بدبختی دهقانان، فقر و بی‌سوادی و بدبختی خود و مردم ندیده بودم.

باری، ما نمی‌فهمیدیم چرا برای خواندن چند کلمه حکم از پیش تعیین شدهٔ دادگاه، ما را از عشق‌آباد به این‌جا آوردند و دوباره بر گرداندند. معلوم شد که این یک قانون استالینی است که مجرمی باید در همان جایی که قانون‌شکنی کرده‌اند دادگاهی بشوند.

دوباره ما را به زندان عشق آباد بردند و به زندان انداختند. این‌بار چون که زندگی در زندان سوسیالیستی آغاز شد، که خود داستان دیگری است. طبق ماده ۲۳-۱ قانون جمهوری ترکمنستان شوروی، مجازات عبور غیرمجاز از مرز به خاک شوروی ۱ تا ۳ سال زندان بود. با این حساب به ما ارفاق کرده و به دو سال زندان در اردوگاه کار محکوممان کرده بودند. پس از محاکمه، از سلول‌های انفرادی نجات پیدا کردیم و ما ۴ نفر را در «کامر» شماره ۴۷ انداختند. این سالن در واقع سلول عمومی بود. طول این سالن ۷-۸ متر و عرض آن ۵-۵ متر بود. سالن پر از آدم‌هایی از همهٔ ملت‌های ساکن شوروی بود و جای نشستن در آن نبود. در یک گوشه آن یک بشکهٔ چوبی بیضی شکل با سروپوش چوبی قرار داشت که به آن «پاراشا» Parasha می‌گفتند و در واقع مستراح این عده بود. در طول ۲۴ ساعت همه زندانیان این سالن سه بار حق استفادهٔ جمعی از توالت بیرون سالن را داشتند. اگر کسی قادر به بیرون رفتن از اتاق نبود، و یا اگر کسی خارج از نوبت استفاده از توالت بیرون سالن احتیاج به فضای حاجت داشت، توری اتاق روی این پاراشا می‌نشست و در انتظار ۵۰- ۴۰ نفر، کار خود را می‌کردا در این زندان بزرگ عشق آباد همه جور محکوم دیده می‌شد: سیاسی، جنایی، دزدان کوچک و بزرگ، آدمکشان، راهزنان، فروشتگان انواع و اقسام مواد مخدر، گران‌فروشان همه این مجرمان منتظر انتقال به اردوگاه‌های عظیم شوروی بودند. آنهایی را که به ۳ تا ۵ سال محکوم شده بودند طبق معمول در آسیای میانه نگاه می‌داشتند. اما آنهایی که به ۱۰ تا ۲۵ سال محکوم می‌شدند به روسیه و سبیری فرستاده می‌شدند. سیاسی‌ها را به اردوگاه‌های مخصوص و سهمگین می‌فرستادند و با شیوه فاشیستی و غیرانسانی از آنها کار می‌کشیدند.

۸۰-۷۰ درصد از آنان بخت زنده ماندن نداشتند. یکی از رؤسای زندان در ماگادان می‌گفت: «تنها کار کردن شما برایمان مهم نیست، بلکه عذاب و درد و شکنجه روحی و مرگ تدریجی شما برای ما اهمیت دارد».

کار اجباری در کوره آجرپزی

پس از چند هفته ابتدا قاعمی را بردند و بعد پورحسنی را. چند روز بعد نگهبان در سالن را باز کرد، مرا صدا زد و گفت: «لباست را بپوش»! لباسم را پوشیدم. او مرا به حیاط زندان برد. سپس آن کوله‌پشتی را که از ایران آورده بودم به من داد. نمی‌دانستم مرا به کجا می‌برند، تا مرا سوار همان اتومبیل باری سروپوشیده معروف به کلاخ سیاه کردند. در دو طرف راست و چپ این اتومبیل‌ها عکس نام و مواد غذایی کشیده شده بود که انگار مواد غذایی و نان حمل و نقل می‌کنند. اما مردم شوروی می‌دانستند که بعضی از این اتومبیل‌ها زندان‌های متحرک هستند و درونشان پر از زندانیان است، فقط به یقین نمی‌دانستند که بار کدام کامیون مواد غذایی است و کدام یک زندانی می‌برد.

اتومبیل جلوی یک دروازه بزرگ چوبی ایستاد. مرا از آن پیاده کردند و از در کوچکی عبور دادند. وارد اتاقی شدیم و برای چندمین بار نفتکش بدنی‌ام کردند. مأموری آمد و مرا با خود به اردوگاه بزرگ کارخانه آجرپزی برد. چه بگویم؟ مسلمان نشئون کافر نبیند. صحرای محشری نمودار شد که نه ابتدا داشت، نه انتها. این کوره آجرپزی پر از زندانی بود. در اردوگاه‌ها رسم بر این بود که تا عده‌ای تازه‌وارد می‌آوردند، چشم زندانیان دنبال آشنایان، بستگان و هم پرونده‌های خودشان بود. غیر از این، عده‌ای دزد و چاقوکش نیز برای دیدار تازه‌واردان می‌آمدند که اگر لباس و یا چیز خوبی داشتند فوراً بلزدند، یا در همان دقیقه طرف را لخت کنند. یادم می‌آید که آن کسی که مرا تحویل گرفت از قیافه و لباسم حدس زد که ایرانی هستم. پرسید «ایران‌تس؟» (Iranets) «ایرانی هستی؟» سر تکان دادم. گفت: «خیلی خوب، می‌روی این قسمت کارخانه آجرپزی». هنوز ۲۰۰متری نرفته بودم که ناگهان توی تماشاچیان پورحسنی را دیدم. او از دور انگشت سبابه را به لبان گرفته بود، یعنی خاموش باش! با اشاره به من هشدار داد که مواظب بعضی افراد باشم.

از ترس دزدان حرف نمی‌زد. اگر آن‌ها متوجه اشاره پورحسنی می‌شدند، او را تا دم مرگ می‌زدند. داخل بسارک با اتاق چوبی محل زندگي زندانیان در اردوگاه شدیم. این باراک به طولیه و انبار شباهت داشت. مأمور هر ماه چیزی به من گفت و رفت. پس از چند دقیقه ۷-۸ زندانی قوی و قلمچاق بر سرم ریختند. تا به خود آمدم، لختم کرده بودند. چند سیلی به من غربی و مهمان کشور شوراه‌ها زدند و رفتند! چیزی جز شورت در تنم نماند. پورحسنی رسید. همدیگر را بغل کردیم. گریه‌ها، و ناله به باد طن، یاد پدر و مادر، و یاد دانشسرا شروع شد. اکنون دو سال اردوگاه و وحشتناک با آینده مجهول در انتظار ما بود. شب که شد، دیدم عده زیادی آتش روشن کرده‌اند، لباس‌هایشان را در آورده‌اند و روش شعله آتش تکان می‌دهند تا شیش‌ها توی آتش بیافتند. در این اردوگاه از تخت‌خواب، زیرانداز، لحاف، قاشق و بشقاب خبری نبود.

ادامه دارد

را مظاهر خودآگاهی ملت خویش بدانیم باید نزدیک شدن دانشمندان به روشنفکران را غنیمت بشماریم. مدتی پیش چند استاد ژاپنی به فرهنگستان علوم آمدند در دفتر گفته مطالعات اسلامی سمینار کوچکی ترتیب داده شد.

استادان ژاپنی از دانشگاه تویو آمده بودند و چنان که گفتند دانشگاهشان در حدود دویست سال پیش تأسیس شده بود تا در فلسفه اروپایی و مناسبتش با فرهنگ و ادب ژاپنی تحقیق کند. آنها دیده و دریافته بودند که فرهنگ اروپا در حال گسترش است اما نه از فلسفه و اندیشه و ادب اروپایی ترسیدند. نه به آن بی‌اعتنایی کردند. یعنی نگفتند ما فرهنگ خودمان را داریم و فلسفه و فرهنگ اروپایی را زائد و بیاراده ندانستند و به این پندار ظاهراً موجه اما بارزدانه دچار نشدند که تفکر و ادب اروپا را باید به حال خود وا گذاشت و سهمگین هم همت را مصرف و اخذ علم و تکنولوژی جدید کرد.

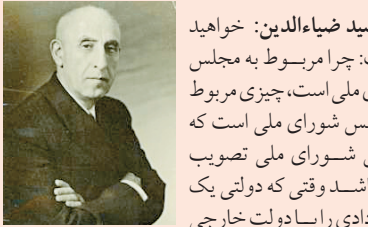
فرهنگی

اخبارات ویژه فرهنگ تاریخ و تمدن ایران و جهان/ ۱۸۲

منظره

منظره دکتر مصدق و سید ضیاء ۸/

دکتر مصدق: البته!

سید ضیاءالدین: خواهیم گفت: چرا مربوط به مجلس شورای ملی است، چیزی مربوط به مجلس شورای ملی است که کرده باشد وقتی که دولتی یک قرارداد را با دولت خارجی می‌بندد یک دولتی هم باید او را الغاء کند.

دکتر مصدق: نمی‌تواند.

سید ضیاءالدین: من کردم. من کردم. بعضی از نمایندگان: باید مجلس بکند. **سید ضیاءالدین:** من الغاء کردم. اجازه بفرمایید از آقای دکتر جلال عبده که یکی از متخصصین حقوقی هستند، سؤال بکنیم که یک قانونی را که مجلس شورای ملی تصویب نکرده و یک دولتی خودسرانه وضع کرده است (بعضی از نمایندگان: قانون نیست قرارداد است) یک دولتی خودسرانه می‌تواند لغو بکند و الغاء بکند یا نه؟ **دکتر عبده:** صحیح است، می‌تواند.

سید ضیاءالدین: پس تصدیق کردند که نظریه من صحیح است.

بعضی از نمایندگان: تصدیق نکردند.

سید ضیاءالدین: خلاصه تصدیق نکردند ولی من کردم و شد. کابینه مرحوم مشیرالدوله نه الغاء کرد و نه اجرا، کابینه آقای سپهبدار نه الغاء کرد نه اجرا، بنده آدم بدون اندیشه ولی با یک ذره و یک خرد لجأت و جسارت گفتم که من الغاء می‌کنم. یک قدری اوقاششان تلخ شد سر این قضیه که دولت و ملت ایران نباید جنگ بکنند و البته قبلاً باید یک مشاوره‌ای بشود ولی خویشان‌ه چون من روزنامه‌نویس بودم نژاکت سرم نمی‌شد. من در کاری اداری نبودم، روزنامه‌نویس معتاد است که فکر خودش را بنویسد و بگوید.

خلاصه معقول نبود که دولت انگلیس در ایران یک کودتایی بکند برای اینکه حکومت شوروی را دولت ایران بشناسد. حالا که گذشت است آن موقع تمام سفارتخانه‌های اجنبی و مرحوم احمدشاه و هیات وزرای من با من مخالف شدند که چرا من سفیر کبیر روسیه رو نشین را در ایران پذیرفتم و خیالاتی هم پیش خودشان کرده بودند همان‌طور که جنباعلی خیال کردید که انگلیس‌ها مرا آوردند بعضی‌ها هم خیال می‌کردند که بنده با روشتنشین می‌ساختم و اینجا بلشویکی می‌شد. الحمدلله آن موقع تصادفی پیش آمد که دو اکثریتس برضد بنده شد. خلاصه دولت انگلیس برای شناختن حکومت سویت در ایران کودتا نکرد و به طوری که آقایان اطلاع دارند مملکت ایران اولین کشور در دنیا بود که دولت شوروی را به رسمیت شناخت. از طرف دیگر من در تمام مدت ریاست وزرای خود تقاضاهای نامشروع مقامات انگلیس را رد کردم مثلاً به طوری که دیروز گفته شد. من حاضر نشدم امتیاز نفت شمال را به انگلیس‌ها بدهم. در تمام مدت ریاست وزرای من انگلیس‌ها از کمسک به من در انجام وظایف خود خودداری کردند و حتی خواش مرحوم سلطان احمدشاه را مبنی بر اینکه قسوی انگلیس تا مدتی در ایران بمانند رد نمودند و یک ماه بعد از کودتا قشون انگلیس از ایران خارج شد و ۴ ماه بعد از کودتا دیگر قشون اجنبی در ایران نبود (بعضی از نمایندگان: انگلیس نداشتند) انگلیس دولتی روزی که از ایران رفت قشون اجنبی در ایران نبود ولی روزی که من آمدم قشون اجنبی را آوردید. امروز مملکت ایران در تحت اشغال قشون اجنبی است ولی اگر سید ضیاءالدین بود این طور نمی‌شد.

طباطبایی:

سید ضیاءالدین: باز شاید این طور نمی‌شد.

دکتر مصدق:

سید ضیاءالدین: خواش می‌کنم عرایض بنده را قطع نکنید هر چه بیشتر مداخله کنید زحمت آقایان زیادت می‌شود. خواش می‌کنم برای همان تبسم لطیفی که مبادله نمودیم ساکت باشید و دیگر فرامشی نفرمایید...

گفتگو با استاد ابوالحسن نجفی - ۴
داستان برادرم

این دوره کم و بیش مصادف بود با ورود سه تن از اعضای حزب به کابینه دولت قوام السلطنه. من برای پیوستن به حزب با دو تن از دوستانم، یکی صفوت و دوست دیگری به اسم محمدعلی شاملو، مشورت کردم و جالب است که هر دو، بدون اطلاع از حرف‌های همدیگر، توصیه مشترکی به من کردند: گفتند بهتر است صبر کنم تا لیسانسم را بگیرم، بعد به حزب بپیوندم. می‌گفتند اگر با مدرک لیسانس به حزب بیایی، رفتار حزب با تو بسیار متفاوت با زمانی خواهد بود که مثلاً با مدرک دیپلم یا به عنوان دانشجو به حزب وارد شوی. البته این توصیه‌ها بسیار محرمانه و دوستانه بود، و من هم که به حرف و نظر آنها اعتقاد داشتم، از پیوستن به حزب خودداری کردم. سال بعد هم فارغ‌التحصیل شدم و دیگر به حزب نرفتم تا اینکه ۲۸ مرداد پیش آمد و کودتا...

*** آقای نجفی! برادر بزرگ شما، ستوان فضل‌الله نجفی، از جمله افسرانی بود که در واقعه معروف به «قیام افسران خراسان» به سرگرد اسکندانی پیوست و جان خود را در این راه گذاشت. ممکن است قدری دربارهٔ برادران و روحیاتش و پیوند او با حزب سخن بگویید؟**

بله. در واقع نخستین کسی که مرا به سمت عقاید چپ تبلیغ می‌کرد، برادرم بود. اجازه بدهید ماجرا را که کمی هم مفصل می‌شود از ابتدا برایتان تعریف کنم. برادرم بر خلاف من که ضعیف بودم و جثه نحیفی داشتم، جوان قوی و پر قدرتی بود. علاوه بر این، بسیار شجاع و جسور بود و به هیچ وجه زیر بار حرف زور نمی‌رفت. او در «مدرسه نظام» اصفهان درس می‌خواند و از همان‌جا دیپلمش را گرفت و بعد به دانشکده افسری رفت و در زمان رضا شاه دانشکده افسری را تمام کرد و افسر شد. پس از سقوط رضا شاه و آمدن متفقین به ایران، برادرم بارها به دلیل مختلف بانیر وهای خارجی درگیر شده بود و حتی در مواردی کارش به زد و خورد کشیده بود. اصلاً نمی‌توانست برخی از رفتارهای متفقین را با ایرانیان تحمل کند. در یکی از مرخصی‌هایش که اتفاقاً مقارن با ایام عید نوئل بود، به همراه دختری که نامزدش بود به اصفهان آمد. البته او نامزدش را به ملاحظه پدرم اصلاً به خانه نمی‌آورد اما در طول روز همواره با هم بودند. یک شب برادرم به همراه همین خانم و دوست دیگری که او هم افسر بود با درشکه از یکی از خیابان‌های جلغای اصفهان عبور می‌کردند. ماشینی که از روبرو می‌آمد با سرعت بسیار از کنار آنها گذشت و سرعت آن به حدی بود که نزدیک بود تصادفی پیش بیاید، اما راننده به هر ترتیبی ماشین را کنترل می‌کند و از کنار درشکه می‌گذرد و ترمز می‌کند. برادرم و نامزدش از درشکه پیاده می‌شوند و می‌بینند که یک افسر انگلیسی و یک افسر آمریکایی که هر دو هم به شدت مست بوده‌اند در ماشین نشسته‌اند. آنها نه تنها عذر نمی‌خواهند بلکه با حالتی طلبکار و پر خاشاگر از ماشین پیاده می‌شوند و تازه بعد که چشمشان به نامزد برادرم می‌افتد، می‌خواهند او را هم با خود ببرند! برادرم که برای مسائلی بسیار جزئی‌تر از اینها با سربازان متفقین گلاویز شده بود، طاقت نمی‌آورد و با آنها درگیر می‌شود و کار به تیراندازی می‌کشد. من از برادرم شنیدم که اول آنها دست به اسلحه می‌برند اما او سریع تر اسلحه می‌کشد و تیراندازی می‌کند. در هر حال، دو افسر تیر می‌خورند و یکی از آنها بر اثر اصابت گلوله پایش به سختی صدمه می‌بیند. برادرم از آنجا فرار می‌کند، اما بعد که به او خبر می‌دهند یکی از دوستانش را به جای او دستگیر کرده‌اند، خودش را معرفی می‌کند و کار به دادگاه و محاکمه می‌کشد. این ماجرا در زمانی رخ داد که متفقین آخرین سال‌های اقامت خود را در ایران می‌گذراندند و هیچ نمی‌خواستند که بی‌سبب باعث رنجش ایرانی‌ها بشوند.

منبع: جشن نامه استاد ابوالحسن نجفی

کتاب‌های کهن

۸- چهره‌های سرشناس ایران در سده‌های گذشته

یکروز رئیس شهربانی به مناسبت دوستی با پدرم از من خواهشی کرد که برای آگاهی مردم، جریان را به کمک برادر زن وی به شکل آگهی در روی اوراقی بنویسم تا در معابر عمومی الصاق گردد. در آن وقت در شهر کوچک ما چاپخانه وجود نداشت و اخبار مهم را تقریباً به همین وسیله یا بوسیله عاظم که بالای منبر می‌گفتند به اطلاع مردم می‌رسانیدند، نوشتن این اعلانات تقریباً تا ظهر به طول انجامید و البته به مادرم خبر داده بودند که از غیبت من نگران نباشد. عصر آنروز که اعلانات به دیوار معابر الصاق می‌شد و دسته مردم برای خواندن آن می‌ایستادند و درخصوص این واقعه با هم بحث و گفتگو می‌کردند، من در کوچه‌ها پرسه می‌زدم و از دیدن خط خود که آن همه مردم را بدور خود جمع می‌کرد کیف و لذت می‌بردم.

کتاب‌ها و قصه‌ها و اشعار چاپ شده از نظم می‌گذشت و اهمیت شهر، اهمیت کسی که در گوشه‌ای نشسته و صدها و بلکه هزارها و گاهی میلیون‌ها مغز و فکر هموطنان خود را بخود مشغول و جلب نموده است در نظم مجسم می‌گردید. من که تا آنروز برای تحصیل قدرت و برای تسلط بر روح و فکر دیگران به هر دری زده و به هر راهی متوسل شده بودم. من که فکر می‌کردم با علم سحر و جادو ممکن است اشخاص را جلب و مجذوب نمود، و خود را قویتر، بالاتر و ممتازتر از دیگران معرفی کرد، تعجب می‌کردم که چطور تا آن روز کمتر متوجه سحر و جادوی قلم نشده و این شهرت و سلطه و قدرت را به نظر نیاورده بودیم!

آیا قدرت قلم قوی‌تر از قوت سحر و جادو نیست؟!

آزمایش روزنامه‌نگاری

چند روز بعد، از روی روزنامه صوراسرافیل، روزنامه‌ای به اسم «شفق» تقلید نمودم. روزنامه نیم ورقی که با جوهر کپی و منگنه تجارخانه پدرم از روی آن نسخه‌هایی چاپ می‌کردم، ایجاد نمودم، تقلید کاملاً از روزنامه صوراسرافیل با این تفاوت که اسم این روزنامه را «شفق» و سرلوحه آنرا به این طریق تغییر داده بودم، در سرلوحه صوراسرافیل ملائکه به بوقی فوت می‌کردند و مردم کم‌کم از جابلند می‌شدند و مقصود از این کلیشه اشاره به تاثیر روزنامه در مردم بود که مثل روز قیامت به نفخه صور اموات، احیاء می‌شوند، در اثر انتشار روزنامه صوراسرافیل هم مردم مملکت که مثل مرده هستند به جنب و جوش خواهند افتاد و قیامت برپا خواهند کرد!

کلیشه سرلوحه شفق که من درست کرده بودم، منظره طلوع آفتاب و خواندن خروس بود و زیر آن این شعر که آنهم به تقلید از اشعار دیگران بود دیده می‌شد.

صبح است شفق به دشت و کھسار دمید
ای بی‌خبران، ز خواب غفلت بجهید
البته این سرلوحه بدون تقلید از یک جمله عربی که بالای روزنامه صور بود ناقص می‌ماند و آن آیه و نفخ فی الصور الی آخر بود که من هم به تقلید آن این جمله فارسی را (بیدار شوید از خواب غفلت، به درستی که شفق عالم را روشن کرد) به عربی تهیه نموده و اولین سیلی نویسنده‌گی را بر سر آن نوش جان نمودم!

عربی دست و پا شکسته و ناقص که من تا آن

روز آموخته بودم، برای ترجمه فصیح جمله فارسی به عربی کافی نبود. به شیخ کچوئی (کچواسم دهات است) که / معلم عربی و قرآن ما بود مراجعه کردم. همین که گفتم جمله: بیدار شوید از خواب غفلت، بدرستی که شفق عالم را روشن نمود. را به عربی ترجمه فرمائید چنان سیلی آبداری به گوشم نواخت که چشمانم برق زد و بلافاصله چاک دهان را که جز برای پلو، و فحش هیچ وقت تا آن درجه باز نمی‌شد گشوده فریاد کرد: علقه مضغه یک وجبی ذلیل شده زیر گل رفته ورپریده زرده... نکشیده چه غلطها می‌کند!

من دهانم از حیرت باز مانده و به حال بهت زدگی با چشمان پر آب و خشمگین و در عین حال مضطرب و ترسناک گفتم: چی شد؟!

گفت: چه می‌خواهی بشود؟ من شنیده بودم که تو تخم شراب دنبال حقه‌بازی، رمالی، جن‌گیری، جادوگری، احضار ارواح و هزار بامبول و کوفت و زهر ما دیگر هستی، اما هیچوقت گمان نمی‌کردم نوه مرحوم (اسم پدر بزرگم را برد) هنوز سرا از تخم در نیاورده دنبال بابیها بیفتد و حرفهای عباس افندی را از حفظ نماید!

قیافه‌ام باز شد. گفتم: عجب! اصلاً شما عادات کرده‌اید شاگردهایتان را بدون دلیل و بی‌هیچ تقصیر و گناهی تنبیه کنید. من به بهائی‌ها چه کار دارم؟ من

چه می‌دانم عباس افندی کیست؟! گفت پس کی این مزخرفات را به گوشت خوانده است؟!

گفتم این جمله‌ای است که می‌خواهم بالای روزنامه بنویسم و مردم را به راه راست هدایت نمایم!

نیشش به خنده باز شد و گفت: تو خودت از همه گمراهتری! چطور می‌خواهی مردم را هدایت کنی؟ هادی مردم قرآن است. مسائل دینی است، خمس است، زکات است، نماز است، روزه است، امر به معروف است، نهی از منکر است، نجات مردم در پیروی از تعالیم عالیه اسلامی است.

تو اگر درست و حسابی نماز و روزهات را مرتب کنی، جامع المقدمات را بخوانی، کم‌کم مثل مرحوم پدر بزرگت دنبال دین و آخرت بروی، ممکن است یک روزی بتوانی مردم را به راه راست هدایت نمایی، اما با این شرور نه، مردم هدایت می‌شوند و نه خودت از گمراهی بیرون خواهی آمد.

سپس سراغ پدرم را گرفته از حالش جو یا شد، سری با حزن تکان داده، گفتم: همانطور‌ها است. گفت: باید این قبله حاجات (اشاره به گنبد و بارگاه) شفایش دهد. مخصوصاً از قول من سلام برسان و بگو من همیشه دعا می‌کنم و اگر یک زیارت عاشورا به قصد شفا خوانده شود، خیلی نافع خواهد بود، موقع خدا حافظی گفت: راستی یاد پلوهای منزل شما به خیر، خیلی چرب و معطر بود!

انشاءالله همینکه پدرت بهبودی یافت یک پلو سبزی و بره باید علم کنيد. گفتم: انشاءالله.

روزنامه شفق

اولین شماره شفق که در پنجاه نسخه انتشار یافت، چهار صفحه تقلید خشک و بچه‌گانه از هشت صفحه روزنامه صوراسرافیل بود. از وطن، از آزادی، از قانون از مشروطیت از حقوق مردم، از معارف، از امنیت، از صحیه، از اخلاق از مزایای راستی، درستی، امانت، از صفات پسندیده، از اخلاق حمیده، از فضائل عفت، از مضار فحشاء، از علل خرابی، از مفاسد اجتماعی، از فقر عمومی از گرانی زندگی، از هرج و مرج اوضاع، و از تعدی مامورین، از ظلم ژاندارمها، از تعدی حکام، از قصور مجلس شورا در انجام وظایف، از لزوم ایجاد نقشه‌های اقتصادی، از وجوب تاسیس کارخانه‌ها و از این قبیل مباحث و مقالات چهار صفحه را با خط ریز اشاع نموده بودم.

یک چکامه وطنی در تشویق جوانان به جانبازی در راه وطن به تقلید که در آنوقت شعاع ژاندارم‌ها بود.

ما همه ژاندارم‌های دولتی

بگذرد از جان ز ره غم‌سیرتی
ما که جوانان توایم ای وطن

پرورده به دامن توایم ای وطن... در صفحه اول با آب و تاب زیادی نوشته شده بود: یک ستون «چرنند و پرند» به عنوان فکاهی در هجو مدرسه و مدیر و ناظم و معلمین درج گشته حتی از نوشتن اسم مدیر روزنامه و سردبیر و قیمت اشتراک هم غفلت نشده بود.

در عالم طفولیت که انسان خیال می‌کند هر تقلیدی را به جای ابتکار می‌شود جلوه داد، شاعری و نویسندگی و اختراع اشکال زیادی ندارد، آنروزها، آنروزهای پر از امید و حیات، من به چکامه بچه‌گانه خود که در وصف وطن پرستی ساخته بودم مباحثات نموده و افتخار می‌کردم ولی امروز که بیش از بیست سال از آن تاریخ می‌گذرد، در فهم معنی وطن فرو مانده و از درک منطق فداکاری در راه وطن برای آنها نمی‌دانم، هیچ نی ندارم، عاجز و ناتوانم. آنروز بی‌مهابا و بی‌پروا آزادی را می‌ستودم، در صورتی که اصلاً نمی‌فهمیدم که مراد از آزادی چیست و امروز پس از بیست و چندسال حس می‌کنم که آزادی و حریتی که حکومت‌های مستبد مدعی آن هستند، جز مکر و فریب چیز دیگری نیست و به همان اندازه که حکومت‌ها و عمال آنها در ظلم و غارت مردم آزادانه، مردم بینوا که شیفته کلمه «آزادی» شده‌اند در زنجیر قوانین ظالمانه و اموار یغماگرانه آنها اسیر و گرفتار می‌باشند!

آن روز با کمال سادگی، دم از قانون و مشروطیت می‌زدم و امروز پس از سال‌های فهمم در عالم فقط یک قانونی ازلی و جود دارد که همیشه لایتغیر بوده و آن اینست که هر جا اجتماع وجود دارد، طفیلی نیز وجود خواهد داشت و هر جا انگیل و طفیلی هست، سعادت و سلامت و راحتی و آسایش محال است!

آن روز به خیال خود از حقیقت و عدالت دفاع می‌کردم و امروز پس از بیست سال می‌فهمم که چیزی در عالم وجود ندارد و خیلی چیزها بی‌معنی‌ترین کلمه‌هایی هستند که تا امروز بشر وضع کرده است!

برای جلوگیری از فحشاء که یکی از هدف‌های روزنامه‌نگاری ما بود از محله خودمان شروع کردیم. منصور برادرزن رئیس شهربانی سردبیر روزنامه و دو سه نفر از شاگردان مدرسه عضو هیئت تحریریه بودند! منصور و من قرار گذاشتیم معصومه که زنی معروفه و بدکار بود از محله اخراج و از جامعه دور نماییم! معصومه داستان عجیبی داشت که کم و بیش اهالی محل از آن اطلاع داشته و غالباً برای هم نقل می‌کردند.

ادامه دارد

... از آنجا که من سخت گرفته و رضا پهلوی را تجدید کرده بودم، بچه‌های دیگر حساب کار خود را کرده و جدیت بسیار در درس ادبیات نشان داده بودند. ناظم مدرسه، خانم هلن نیرومند، ابتکاری کرده و نموداری از نمرة دروس کلاس درست کرده بود. در نمودار ستون ادبیات بسیار بالا رفته بود و ستون درس‌های دیگر در مقابل آن ستون‌های کوتاهی بودند. این نمودار را در جشن پایان تحصیلی در ورودی مدرسه طوری گذاشته بودند که جلب نظر می‌کرد.

مباحثات کلاس انشا و کتاب‌هایی که توصیه کردم بچه‌ها بخوانند آنسان را وارد وادی جدیدی از فکر کرده بودم. سه چهار تن بودند که کتاب خوان بودند و می‌توانستند در درس انشا موضوع را بپوروند. این مباحث در رضا هم بی‌تاثیر نبود. روزی از من خواست درباره کشورهای کمونیستی صحبت کنم. گفتم اگر صحبت کنم شما تضمین می‌کنید که ساواک کاری با من نداشته باشد. پاسخ معنی‌داری داد و گفت آقای انوری می‌دانید که محمد هم ساواکی است. گفتم محمد کیست؟ گفت باغبان کاخ. گفتم خب نظر تان چیست درباره کشورهای کمونیستی صحبت بکنم یا نه؟ گفت نه بگذارید برای وقت دیگر. معلوم شد پسر شاه هم از ساواک واهمه دارد. روزی هم در خارج از کلاس از من پرسید: از این صحبت‌ها که شما در کلاس می‌کنید منظور تان این است که ما هم مثل انگلستان شویم و شاه کاره‌ای نباشد. گفتم ما که نمی‌توانیم مثل انگلستان شویم ولی این هم درست نیست که در تمام امور کشور از کلی و جزیی یک نفر تصمیم بگیرد و مجلس و هیئت دولت کاریکاتوری از مجلس و دولت واقعی باشند. این را رفته بود و به شاه گفته بود.

روزی در بیرون از کلاس به سراغ من آمد و گفت: راجع به مطالبی که شما می‌گویید با پدرم صحبت کردم. گفتم چه گفتند؟ گفت: گفتند آیا تو کتاب‌های مرا خوانده‌ای؟ گفتم: نخوانده‌ام. گفت: هر وقت خواندی بیا با من در این مسائل صحبت کن. شاه در آخرین سال‌های سلطنتش فوق‌العاده مستبد و فرعون‌وار شده بود. حرف هیچ کس را نمی‌پذیرفت حتی با پسر خودش که باید جانشین می‌شد حاضر نبود صحبت کند.

در نیمه دوم سال ۵۶ فضای سیاسی اندکی باز شده و مقالات و نامه‌های زیرزمینی در انتقاد از اوضاع زیاد شده بود.

نابسامانی اوضاع در تابستان ۵۷ و دل زدگی از تدریس در کلاس‌های کاخ نیاوران باعث شد تصمیم بگیرم یک سال به مرخصی بروم و از فرصت مطالعاتی استفاده کنم. دوستانم شیعی کدکنی و محمد استعلامی قبلاً به پرینستون، واقع در ایالت نیوجرسی آمریکا، رفته بودند. استعلامی در آن موقع هم در پرینستون بود. دوست دیگرم ابوالقاسم سری هم در نیویورک بود و با احسان

یارشاطر همکاری داشت. این بود که تصمیم گرفتم به آمریکا بروم. دخترم نیم سال دوم راهنمایی را در خرداد ۵۷ امتحان داد و برای این که عقب نماند، تابستان سال سوم را خواند و در شهریور امتحان داد و وقتی به آمریکا رفتم سال سوم را دوباره در مدرسه پرینستون خواند. پسرم بابک را به مدرسه پیش دبستانی گذاشتم. در پرینستون آپارتمانی از

دوقلوها در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ فرو ریخت اما مجسمه همچنان بر جای است. آیا سرانجام آزادی بر سرمایه‌داری پیروز خواهد شد؟ روز ۱۲ فروردین برای رای دادن به نیویورک رفتم من و همسرم. صف درازی از ایرانیان تشکیل شده بود. از اطراف نیویورک و از خود نیویورک آمده بودند. دو ساعت و نیم در صف ایستادیم تا

دکتر حسین انوری در واپس سال‌های زندگی

رای در نیویورک

نوبت ما رسید. رای خود را در صندوق انداختیم. اخباری که از ایران می‌رسید برانگیزاننده بود: در جلو دانشگاه تهران همه جور کتابی به فروش می‌رسید. دیگر سانسوری وجود ندارد. باید زودتر به ایران برویم و خود را در این دریای پرتلاطم غوطه‌ور سازیم. چنین بود که چون امتحانات بچه‌ها تمام شد مراجعت کردیم. تیرماه ۵۸ از طریق پاریس آمدیم و یک هفته در پاریس ماندیم. در اواسط تیر در تهران بودیم. روسای دانشگاه‌ها را خود استادان انتخاب کرده بودند. بعضی از دوستانم در راس دانشگاه‌ها قرار گرفته بودند: حسن احمدی گیوی رئیس مدرسه عالی بازرگانی شده بود، جعفر شعار در راس دانشگاه تربیت معلم قرار گرفته بود. دکتر شعار از من خواست به دانشگاه تربیت معلم منتقل شوم. انتقال به آسانی صورت گرفت. کلاس‌های من چنان رونق گرفت که همیشه مستمع آزاد داشت، با این همه بگو مگو ادامه داشت به خصوص درس‌هایی را تدریس می‌کردم که از نظر دانشجویان افراطی جای گفتگو داشت: نقد ادبی، شاهنامه، منوچهری و... نخستین روزی که به کلاس شاهنامه رفتم آنچه در عظمت فردوسی بایسته است گفتم و آخر سر شعر حسین مسرور را خطاب به فردوسی خواندم:

آپارتمان‌های دانشگاه را اجاره کردم. با ورود ما به آمریکا اوضاع در ایران آشفتہ تر شد. اخبار هر روزه از پیش روی انقلاب و عقب‌نشینی حکومت حکایت می‌کرد. دانشجویان ایرانی که در پرینستون و در فیلادلفیا بودند گروه نسبتاً معتنا بهی را تشکیل می‌دادند. جلساتی داشتند و از ماه‌ها که بزرگتر بودیم می‌خواستند سخنرانی‌هایی ترتیب بدهیم و جلسات بحث را اداره کنیم. این بود که اوقات در آمریکا بیشتر به بحث سیاسی و خواندن و شنیدن اخبار گذشت. هفته‌ای یک روز به فیلادلفیا می‌رفتم و در جلسات دانشجویان، که همگی انقلابی شده بودند، شرکت می‌کردیم. چپ و راست، همه گونه، در میان دانشجویان یافت می‌شد. چون سقوط شاه نزدیک می‌نمود همه دنبال یک چیز بودند، انقراض سلطنت. به درخواست دانشجویان دو سخنرانی در دانشگاه کردم. سخنرانی اول درباره واقعه آذربایجان بود. جوانان می‌خواستند بدانند آن واقعه چگونه بوده و فرقه دموکرات آذربایجان چه منابع خوبی را پیدا کرد که گمان نمی‌کنم بعضی از آنها را در کتابخانه‌های تهران بتوان پیدا کرد. مثلاً مشروح مذاکرات مجلس ملی فرقه دموکرات و روزنامه‌های آن زمان از روی منابع به خصوص با توجه به مذاکرات مجلس شورای ملی متنی تهیه کردم و سعی کردم بی‌طرفانه باشد و در حضور دانشجویان و استادان خواندم. این سخنرانی در ماه بهمن ایراد شد. چندی بعد که حکومت در ایران ساقط شد و از من خواستند که درباره انقلاب ایران صحبت کنم. در این باره هم مطالعه کردم و روز ۲۰ اسفند بیشتر درباره علل سقوط شاه صحبت کردم. روزی در نیویورک از مجسمه آزادی و دوقلوهای مرکز تجارت جهانی دیدن کردم. مجسمه در جزیره کوچکی کنار منهن قرار دارد و بازویش را بلند کرده است و در دستش مشعلی است آنقدر بزرگ که در داخل بازویش پله هست که از آن بالا رفتم. با این همه وقتی که به بالای آسمانخراش برج‌های دوقلو رفتم و از فراز آن به مجسمه نگریستم همچون اسباب‌بازی به نظر آمد. خردی مجسمه آزادی در کنار عظمت نماد سرمایه‌داری معنی‌دار بود. با این همه دیدیم که

کجا خفته‌ای ای بلند آفتاب از جا خیز و بر فرق گردون بتاب تو در جام جمشید کردی شراب تو بر تخت کاووس بستی عقاب اگر کاوه ز آهن یکی تـوده بود جهانش به سوهان خود سوده بود تو آب ابـسـد دادی آن نام را

زدودی از او ز نـسـگ ایام را تهمت نمک خوار خان تو بود به هر هفت خان میهمان تو بود تویی دودمـان هنر را پدر

به تو باز گـسـرد نژاد هنر به جهت انقلاب فرهنگی فراغتی پیش آمد که طرح‌هایی که در ذهن داشتیم به ایفا برسانیم. من فرصت را غنیمت شمردم نصاب‌الصبيان فراهی را که سال‌ها پیش تصحیح کرده بودم از نو بررسی کنم و همه لغات آن را با فرهنگ‌های معتبر مانند تاج‌العروس و لسان‌العرب و اقرب‌الموارد مقابله کردم که چند سال بعد به وسیله مرکز نشر

دانشگاهی چاپ شد. طرحی تهیه کردم برای تدوین فرهنگ‌واژه‌های دیوان حافظ. پس از بازگشایی دانشگاه‌ها این طرح را با کمک دانشجویان عملی ساختم و در سال‌های بعد به نام کلک خیال‌انگیز چاپ شد. همچنین با کمک خانم دکتر جهان‌پناه طرح تدوین فرهنگ کودکان را تهیه کردم. این طرح نیز سال‌ها بعد وقتی که به طور جدی به فرهنگ‌نگاری پرداخته بودم به کمک خانم منیژه گزورانی به منصفه عمل درآمد و به نام فرهنگ کودکان به چاپ رسید. از کارهای دیگر در این مدت دو سال نوشتن چند مقاله بود درباره حافظ که بعدها به صورت کتاب یک قصه بیش نیست انتشار یافت. با دو تن از استادان گروه تاریخ و زبان‌های خارجی، و درویش ترجمه‌متنی درباره فلسفه تاریخ و ترجمه مقدمه هانری کربن بر شرح شطحیات همکاری کردم.

در مهر ۱۳۳۱ دانشگاه‌ها بازگشایی شد. از جمله درس‌هایی که من به عهده گرفتم درس حافظ بود. کلاس حافظ من رونق و شهرتی یافته بود. علاوه بر دانشجویان که این درس را داشتند، تعدادی مستمع آزاد نیز در کلاس شرکت می‌کردند، به طوری که آن که دیر می‌آمد جایی برای نشستن نداشت. کلاس دیگری دستور زبان بود. درس دستور را با تمرین پیش می‌برد. در هر جلسه یک تمرین بیست فقره‌ای می‌دادم و در جلسه بعد مطرح می‌کردم. دانشجویان در ۱۵ جلسه نیم سال ۱۵ نمره می‌گرفتند. این تمرینات باعث می‌شد که به نحو زبان مسلط شوند. مجموع این تمرینات در سال‌های بعد به صورت کتابی چاپ شد. کلاس دیگر ادبیات معاصر بود. در این کلاس در هر جلسه یک شاعر مطرح می‌کردم و دانشجویان موظف بودند در متن اشعار ویژگی‌های شعر شاعر را پیدا کنند و باز گویند.

در این اوقات دوست فقیدم دکتر جعفر شعار (۱۳۰۴-۱۳۸۰) از گروهی دعوت کرد که درباره کتاب‌های ادبی دوره دانشگاه طرحی ببیند. تا کتاب‌هایی بر مبنای این طرح برای دروس رشته ادبی دانشگاه‌ها تهیه شود.

ادامه دارد

* عزت هر کس به دست خودش است.
* عزرائیل بدنام است!
* عزیز از ماندن دایم شود خوار.
* عزیز الهی به سعی بدخواه ذلیل نگردد.
* عزیز پدر و مادر یا پهن پا زن می‌شود یا مهتر!
* عزیز کرده بابا آخرش حمال می‌شود.
* عزیز کرده حق را ذلیل نتوان کرد.
* عزیز الهی به سعی بدخواه ذلیل نگردد
* عزیز کرده خدا را نمی‌شود ذلیل کرد.
* عسس بیا مرا بگیر!
* عسل در باغ هست و غوره هم هست / خدیجه هست و صغرا کوره هم هست!
* عشرت امروز بی‌اندیشه فردا خوش است.
* عشرت دگری کرده و محنت دگری برده .

* عروس ما عیبی ندارد، کور است و کچل است و سرگیجه دارد.
* عروس ما شکل ندارد، اما ماشالا به نازش!
* عروس نمی‌توانست بر قصد می‌گفت اتاق کج است!
* عروسی به چشم تماشاگر آسان است.
* عروسی به هوس، تعزیه به عوض.
* عروسی چو بگذشت صدکاسه به نانی!
* عروسی را که مادرش تعریف کند برای آقا داییش خوب است!
* عروسی که مادرشوه‌ر ندارد اهل محل مادرشوه‌رش هستند!
* عروسی نکرده بچه در گهواره می‌خواباند!
* عزت ز قناعت است و خواری ز طمع / با عزت خود بساز و خواری مطلب

* عشق به کام خسرو شد / کوه بیهوده می‌کند فرهاد
* عشق آمدنی بود نه آموختنی.
* عشق آمد و غم‌های دگر پاک ببرد.
* عشق است و مفلسی و جوانی و نوبهار.
* عشق بازی با دو معشوقه بد است.
* عشق بازی دگر و نفس‌پرستی دگر است.
* عشق‌هایی کز پی رنگی بود / عشق نبود عاقبت
* عشق‌بازی را ز مجنون یاد می‌باید گرفت.
* عشق بر هر دل که زد تأثیر کرد.
* عشق به زور و مهر به چنجه نمی‌شود.
* عشق پیری گر بچنبد سر به رسوایی زند.
* عشق خویان و سینه آویاش!
* عشق در آمد به دل، رفت ز سر عقل و هوش
* عشق نابیناست

امروز در تاریخ

مرگ عمرو لیث از گرسنگی در زندان خلیفه
ششم آگست سال ۹۰۱ میلادی عمرو لیث صفار که
پس از مرگ برادرش یعقوب بر جای او نشسته و برخلاف
برادر، با خلیفه عباسی راه معاشات در پیش گرفته بود، در
زندان خلیفه در بغداد از گرسنگی درگذشت. عمرو از سال
۸۵۸ بر جای برادر نشسته بود.
خلیفه که عمرو را توسط دیگران به چنگ آورده و به
زندان افکنده بود قول آزاد کردن وی را داده بود، ولی قلباً
مایل به این عمل نبود و چون زندانبان به میل باطنی خلیفه پی
برد جیره معذایی عمرو را هر روز کمتر می کرد تا از گرسنگی
درگذشت.

مورخان درباره سرانجام کار عمر و نوشته اند: این بود نتیجه سازش با ابلیس (حیله گر و ظالم)، نباید بر سر اهداف ایدئولوژیک حتی موقت سازش کرد، ترسو‌ها نباید صاحب مقام رفیع شوند زیرا که ترسو‌ها اهل سازش و مماشانات هستند و

... و به این ترتیب ارمنستان استقلال یافت
ششم آگوست (۱۵ مرداد) سال ۸۸۵ میلادی ارمنی ها که
در آن زمان در منطقه وسیعی در جنوب غربی قفقاز و سراسر
شرق آناتولی (ترکیه امروز) سکونت داشتند، از فرصتی که
از هم پاشیدگی امپراتوری ایران و ضعف و فتور حکومت
روم شرقی (قسطنطنیه) برایشان فراهم آورده بود استفاده
کردند و استقلال سرزمین خود را اعلام کردند.

این رویداد در سالهای ۱۹۱۸ و ۱۹۹۱ عیناً تکرار شد. ارمنیان در سال ۱۹۱۸ از فرصت جنگ داخلی روس ها (که در پی انقلاب بولشویکی ۱۹۱۷ آغاز شده بود) و در سال ۱۹۹۱ از ضعف دولت مسکو استفاده و اعلام استقلال کامل کردند.

ترہ کی از طرح ایجاد جامعہ مشترک المنافع ایران و افغانستان
سخن گفت

۱۵ اُمرداد ۱۳۵۷ نورمحمد تره کی رئیس شورای انقلاب و رئیس دولت جمهوری دمکراتیک افغانستان در یک سخنرانی عمومی ضمن قدردانی از شاه ایران که نظام تازه (کمونیستی) افغانستان را سریعاً برسمیت شناخته بود گفت که دو ملت ریشه و تاریخ واحد، فرهنگ و خصلت های مشترک دارند و طرح ۲۰ ساله ایجاد یک جامعه مشترک النفع از دوازه هجدهنجان روی میز است، باید آثار استمرار از منطقه زدود شو.

www.iranianshistoryonthisday.com

قاب امروز

وقتی تشک قایق نجات می شود - سیل پاراگوئه / منبع: تلگراف

داستان کوتاه

گذشته عبرت آینده

ایاز، غلام شاه محمود غزنوی (پادشاه ایران) در آغاز چوپان بود. وقتی در دربار سلطان محمود به مقام و منصب دولتی رسید، چارق و پوستین درون فقر و غلامی خود را به دیوار اتاقش آویزان کرد و هر روز صبح اول به آن اتاق می رفت و به آنها نگاه می کرد و گذشته خود را به یاد می آورد. او قفل سنگینی بر در اتاق می بست.

درباریان حسود که به او بدبین بودند خیال کردند که ایاز در این اتاق گنج و پول پنهان کرده و به هیچ کس نشان نمی دهد. به شاه خبر دادند که ایاز طلاهای دربار را در اتاقی برای خودش جمع و پنهان می کند.

نمی‌دانست که ایاز مرد وفادار و

۱۱۲۴ سودو کو

		۶		۹		۱		۴
	۳	۴			۶	۵		
۵								
	۷		۲					
		۱				۲		
					۹		۷	
								۱
		۵	۴			۳	۲	
۴		۹		۵		۸		

6	7	2	1	3	4	9	8	5
9	8	5	6	7	2	1	3	4
1	3	4	9	8	5	6	7	2
2	6	7	4	5	1	3	9	8
3	1	9	2	6	8	4	5	7
4	5	8	7	9	3	2	6	1
8	2	6	3	4	7	5	1	9
7	9	1	5	2	6	8	4	3
5	4	3	8	1	9	7	2	6

حل ۱۱۲۳

۳۶۳۷ جدول شرح در متن غلامحسین باغبان

[illegible]